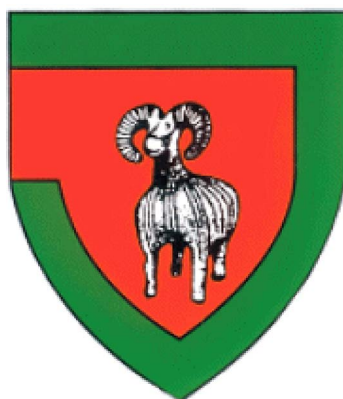




STRATEGIA ROZWOJU GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI

na lata 2014–2020

*Naszym głównym celem nie powinno być
wypatrywanie tego, co odległe i niewyraźne,
lecz czynienie tego, co leży w zasięgu naszej ręki.*

Thomas Cartyle

OPRACOWANIE
Urząd Gminy Jordanów Śląski

WSPÓŁPRACA
GRUPA ERGO SP. Z O.O., UL. STRZEGOMSKA 3B/3C L. 91, 53-611 WROCŁAW

GMINA JORDANÓW ŚLĄSKI | UL. WROCŁAWSKA 55, 55-065 JORDANÓW ŚLĄSKI
tel. 71 391-15-80, fax 71 391-15-90, email: ug@jordanowslaski.pl



WSTĘP

STRATEGIA ROZWOJU GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI to najważniejszy dokument programowy, w oparciu o który samorząd realizuje obowiązek prowadzenia polityki rozwoju lokalnego. W obliczu nowej perspektywy budżetowania środków unijnych, która generuje zmiany w możliwościach finansowania działań rozwojowych, oddajemy w Państwa ręce dokument nowej strategii rozwoju, której głównym celem jest stworzenie realnych podstaw planu rozwoju gminy Jordanów Śląski w okresie 2014–2020.

Aktualna Strategia Rozwoju Gminy Jordanów Śląski została opracowana w oparciu o perspektywę wizji regionu w 2020 r., podkreślając jego specyfikę i wskazując na indywidualne rozwiązania, odpowiednie do jego charakterystyki, wyzwań i potrzeb. Przedłożona strategia będzie zatem dokumentem pomocnym przy realizowaniu wyznaczonych perspektywicznych kierunków rozwoju regionu, przy dążeniu do osiągnięcia najważniejszych celów i kierunków działania przyjętych do realizacji w granicach gminy Jordanów Śląski w wyznaczonym okresie siedmiu lat, a także przy skutecznym i efektywnym zarządzaniu gminą z perspektywy wielopoziomowego jej rozwoju. Niemniej jednak jest to dokument programowy, który określa cele rozwoju i stwarza ramy dla przyszłych projektów, ale nie wskazuje precyzyjnie, co i z jakich środków zostanie zrealizowane. Takie podejście zgodne jest z zasadami przygotowywania dokumentów strategicznych, w których wskazuje się wyłącznie kluczowe obszary interwencji i budowania przewag. Natomiast w celu wskazania szczegółowych zadań do realizacji ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie oraz źródeł finansowania należy stworzyć właściwe dokumenty wykonawcze.

Prezentowany dokument pomyślnie przeszedł proces konsultacji społecznych, które odbyły się na terenie gminy Jordanów Śląski. W zorganizowanym w tym celu spotkaniu, a także badaniach internetowych, uczestniczyli mieszkańcy gminy Jordanów Śląski, samorządowcy, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych. Doświadczenia i wnioski zdobyte podczas konsultacji miały na celu otwarcie dyskusji na temat kierunków rozwoju gminy Jordanów Śląski, wytyczenie wizji, celów a także zaproponowanie konkretnych rozwiązań, które następnie po ich weryfikacji i analizie zostały uwzględnione w niniejszym dokumencie. Proces tworzenia zapisów strategicznych wsparty był również rzetelnymi analizami oraz wnioskami i sugestiami napływającymi od partnerów społecznych, przedstawicieli władz gminy, a także ekspertów poszczególnych dziedzin społeczno-gospodarczych.

Dzięki zaangażowaniu w proces budowy Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski społeczności lokalnej i funkcjonujących w jej granicach podmiotów, dokument ten wyraża interes publiczny postrzegany przede wszystkim z poziomu lokalnego, a sprawy regionalne rozważa w głównej mierze względem nich w zakresie stosunku nadzrzednego. Z tego też względu prezentowany dokument koresponduje ze strategicznymi dokumentami ogólnymi i sektorowymi wyższego rzędu.

METODOLOGIA

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 powstała w wyniku kilkumiesięcznej pracy interdyscyplinarnej grupy złożonej z przedstawicieli Gminy Jordanów Śląski pod przewodnictwem Wójta Gminy Jordanów Śląski oraz zewnętrznych ekspertów firmy Grupa Ergo Sp. z o.o.

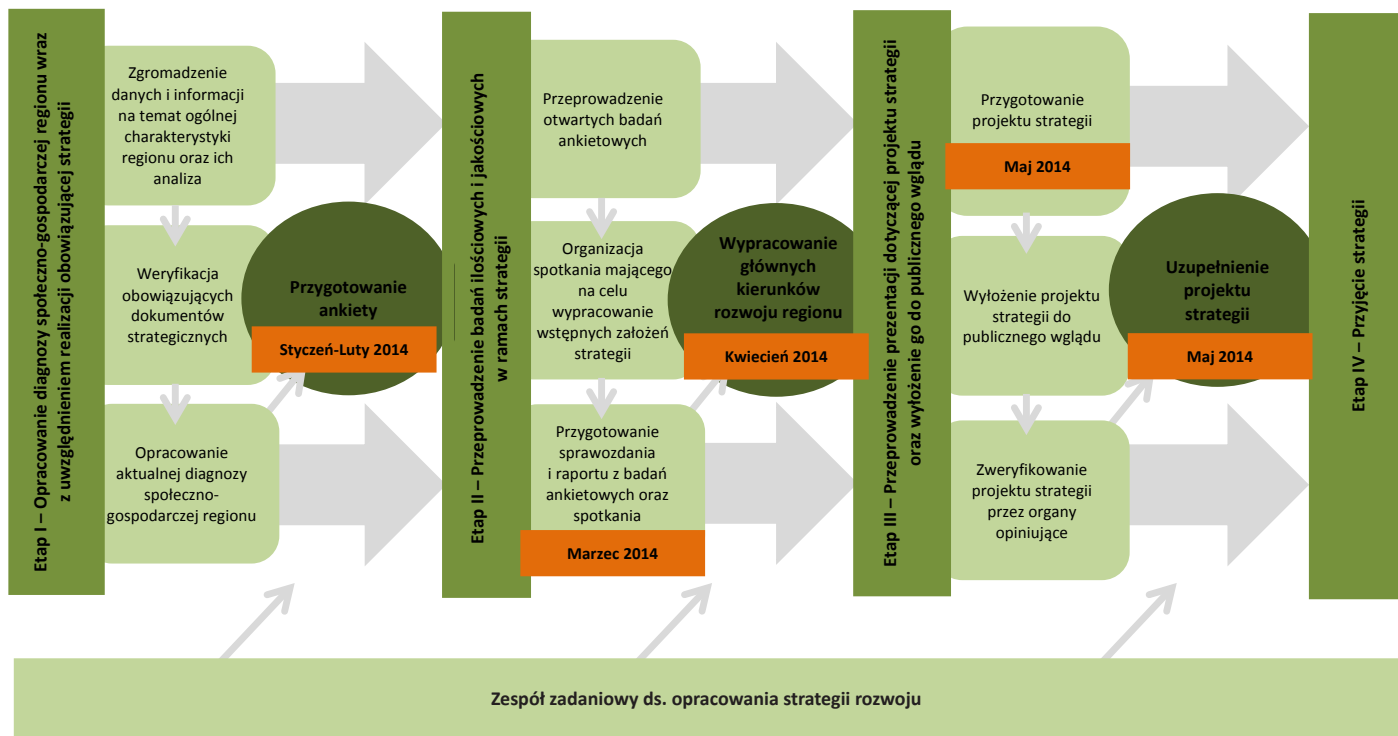
Prace nad strategią obejmowały następujące etapy:

1. Opracowanie formularzy ankietowych i przeprowadzenie badania ilościowego wśród mieszkańców, przedsiębiorców oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych.
2. Opracowanie diagnozy społeczno-gospodarczej.
3. Opracowanie analiz SWOT-TOWS.
4. Organizacja spotkania warsztatowego celem wypracowania wstępnych założeń strategicznych.
5. Opracowanie kierunków rozwoju gminy Jordanów Śląski.
6. Przeprowadzenie elektronicznych konsultacji społecznych i wyłożenie projektu strategii do publicznego wglądu.
7. Uzupełnienie projektu i przyjęcie strategii.

Przedstawioną ścieżkę procesu budowy niniejszej strategii rozwoju obrazuje poniższy diagram (rysunek 1) oraz umieszczony za nim opis wyjaśniający istotę przyjętej metodologii pracy nad dokumentem.



Rysunek 1. Harmonogram prac



Źródło: opracowanie własne

Niniejszy dokument składa się z części programowej, stanowiącej najważniejszy rezultat procesu budowania Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020, zawierającej wizję, misję, kierunki rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz otwarty katalog kierunków działań. Część programowa zawiera również wskaźniki realizacji strategii, opis finansowania, analizę spójności strategii z innymi dokumentami strategicznymi oraz szczegółową procedurę monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii. Integralnym elementem strategii są załączniki:

- Załącznik nr 1. Sytuacja społeczno-gospodarcza gminy Jordanów Śląski,
- Załącznik nr 2. Analiza SWOT,
- Załącznik nr 3. Sprawozdanie ze spotkania warsztatowego,
- Załącznik nr 4. Raport z badania ankietowego.

Wskazane w strategii kierunki rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań znajdują swoje odzwierciedlenie w przeprowadzonej szerokiej analizie stanu aktualnego gminy Jordanów Śląski oraz zasobów, jakimi dysponuje jej samorząd. Założenia strategii w pełni wpisują się w wizję i cele strategiczne rozwoju regionu dolnośląskiego oraz ogólne kierunki rozwoju dla Polski.

Dla każdego z dwóch wypracowanych kierunków rozwoju gminy Jordanów Śląski w okresie 2014–2020 została przeprowadzona szczegółowa diagnoza obecnej sytuacji, wraz ze wskazaniem istoty zachodzących procesów i zjawisk, a także ich uwarunkowań. Diagnoza ta została przeprowadzona na etapie opracowywania analizy społeczno-gospodarczej gminy Jordanów Śląski (stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszej strategii) w oparciu o weryfikację danych zastanych (tzw. desk research), na podstawie których prowadzone było dalsze wnioskowanie na potrzeby strategii. Podsumowanie ustaleń dla każdej części diagnozy społeczno-gospodarczej stanowi analiza SWOT (która została zaprezentowana w niniejszej strategii w formie załącznika nr 2). Ocena korelacji pomiędzy silnymi i słabymi stronami oraz szansami rozwojowymi i zagrożeniami zidentyfikowanymi w danym obszarze stanowiła punkt wyjścia dla sformułowania wyzwań częściowych dla tego obszaru. Na tej podstawie w dalszej kolejności zostały sformułowane wyzwania rozwojowe gminy w okresie 2014–2020. Zgodnie z przyjętym porządkiem logicznym dokumentu opracowany został również system wskaźników, który pomocny będzie na etapie cyklicznej weryfikacji stopnia osiągnięcia przyjętych w strategii założeń, zgodnie z procedurą monitoringu, ewaluacji i aktualizacji, będącej integralnym elementem wdrażania niniejszej strategii.



Budując Strategię Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 przyjęto zasadę, że wszystkie zidentyfikowane kierunki działania powinny odnosić się bezpośrednio do realnych możliwości funkcjonowania i kompetencji samorządu gminnego. Jest to klasyczne podejście instytucjonalne. Niemniej jednak w wyniku konsultacji społecznych z mieszkańcami, przedsiębiorcami i przedstawicielami organizacji pozarządowych do poszczególnych celów strategicznych dodano cele operacyjne oraz kierunki działań, które mają charakter obszarowy i wykraczają poza bezpośrednie strefy kompetencji samorządu gminnego. Tym samym należy mieć na uwadze, że realizacja celów obszarowych tylko w ograniczonym stopniu zależna jest od działań Gminy Jordanów Śląski.



WIZJA ROZWOJU GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI

Przy określaniu wizji rozwoju gminy wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- uwarunkowania zewnętrzne, czyli otoczenie zewnętrzne rozwoju gminy zdefiniowane w analizie SWOT jako potencjalne szanse i zagrożenie,
- uwarunkowania wewnętrzne, określone w analizie SWOT jako mocne i słabe strony gminy,
- obowiązujące dokumenty strategiczne, zarówno te na poziomie gminy, jak i wyższym – na poziomie województwa i kraju,
- kompetencje samorządu gminnego, które stanowią punkt wyjścia do określenia działań i kluczowych projektów dla rozwoju gminy,
- instrumenty i programy finansowe, dostępne dla gminy w ramach obecnej perspektywy Unii Europejskiej,
- konsultacje społeczne, przeprowadzone w formie warsztatów i badań ankietowych.

Z przeprowadzonej analizy SWOT wynika, że gmina Jordanów Śląski boryka się z wieloma poważnymi problemami rozwojowymi. Ogólnie można stwierdzić, że problemy te są typowe dla wielu gmin wiejskich w Polsce i dotyczą głównie słabo rozwiniętej podstawowej infrastruktury technicznej oraz niskiej jakości kapitału ludzkiego. Czynniki te mają decydujący wpływ na słabo funkcjonującą gospodarkę lokalną, zdominowaną w dużym stopniu przez rozdrobnione i nisko dochodowe rolnictwo, środowiska popegeerowskie o niskim stopniu adaptacji do nowych warunków oraz słabo rozwiniętą przedsiębiorczość pozarolniczą. Z kolei słabo funkcjonująca gospodarka nie jest w stanie zapewnić mieszkańcom wystarczającej ilości miejsc pracy, przez co sytuacja materialna i jakość życia wielu gospodarstw domowych uzależniona jest w zbyt dużym stopniu od dochodów socjalnych.

Z drugiej strony gmina dysponuje znaczącymi atutami, które jeśli zostaną we właściwy sposób wykorzystane, mogą doprowadzić do uruchomienia pozytywnych mechanizmów rozwoju gminy. Wspomniane atuty to przede wszystkim czysta i różnorodna przyroda, dostępność terenów pod działalność gospodarczą i budownictwo mieszkaniowe oraz znaczne zasoby dobrze wykształconych ludzi do pracy.

Wizja:

**GMINA JORDANÓW ŚLĄSKI TO REGION
PRZYJAZNY MIESZKAŃCOM I PRZEDSIĘBIORCOM.**

MISJA GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI

W niniejszej strategii obowiązuje hierarchiczny układ celów strategii, składający się z trzech poziomów:

- misji strategii, stanowiącej swego rodzaju cel nadrzędny działań strategicznych,
- celów strategicznych, pozwalających na strategiczne ukierunkowanie działań gminy w dłuższym horyzoncie czasowym,
- celów operacyjnych, uszczegóławiających cele strategiczne i będących podstawą do zaplanowanych działań realizacyjnych.

Misja rozwoju gminy wskazuje na cel nadrzędny, do którego należy dążyć realizując poszczególne elementy strategii. Zwykle misja formułowana jest w sposób ogólny i adresowana jest do ogółu osób zamieszkujących daną gminę. W niniejszym dokumencie przyjęto następujące sformułowanie misji rozwoju dla gminy Jordanów Śląski:

Misja:

**STWORZENIE NAJLEPSZYCH WARUNKÓW DO ŻYCIA, ROZWOJU
I INWESTOWANIA NA TERENIE GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI
POPRAZ WSZECHSTRONNY ROZWÓJ SFERY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ
I PRZESTRZENNEJ ORAZ LEPSZĄ INTEGRACJĘ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ.**



KIERUNKI ROZWOJU, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Kluczem do zmiany statusu ekonomicznego gminy powinno być przede wszystkim **ukierunkowanie działań na poprawę efektywności lokalnej gospodarki**. Powinno się to odbywać poprzez lepsze wykorzystanie zasobów wewnętrznych gminy, tkwiących chociażby w sektorze rolnym, jak i pozarolnym – na przykład poprzez aktywne wspieranie lokalnej przedsiębiorczości. W swoich strategicznych działaniach gmina powinna również zadbać o poprawę swojej atrakcyjności w celu przyciągnięcia potencjalnych inwestorów i turystów z zewnątrz. Dlatego też należy dążyć przede wszystkim do poprawy stanu infrastruktury technicznej oraz poprawy funkcjonalności terenów inwestycyjnych do rozwoju przedsiębiorczości związanej z rekreacją i turystyką. Działaniom tym powinna towarzyszyć aktywna promocja gminy oraz poprawa efektywności zarządzania gminą, a co za tym idzie, lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich do jak najwyższej absorpcji środków unijnych skierowanych na rozwój samorządów lokalnych w Polsce.

Drugim pożądanym kierunkiem rozwoju gminy powinno być **doprowadzenie do większej integracji społecznej w gminie oraz poprawy jakości kapitału ludzkiego**. Lepsza jakość kapitału ludzkiego i społecznego wpłynie korzystnie na ogólną atrakcyjność gminy oraz wywoła dodatkowe mechanizmy rozwojowe. Środkiem do osiągnięcia tego celu powinny być nie tylko inwestycje w rozwój infrastruktury społecznej, ale również – a może przede wszystkim – działania skierowane na podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców oraz mobilizowanie ich do większej aktywności społecznej, przy jednoczesnym ograniczaniu negatywnych zjawisk ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Tabela 1. Matryca kierunków rozwoju oraz pól strategicznych i operacyjnych

KIERUNEK ROZWOJU	CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE
Wzrost atrakcyjności gminy fundamentem zintegrowanego rozwoju w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.	CS.1. Wzrost efektywności lokalnej gospodarki	CO.1.1. Rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy
		CO.1.2. Poprawa dochodowości gospodarstw rolnych
		CO.1.3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i turystyki
		CO.1.4. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego przy zwiększonym udziale korzystania z odnawialnych źródeł energii
	CS.2. Integracja społeczna oraz poprawa jakości kapitału społecznego w gminie	CO.2.1. Poprawa poziomu i jakości wykształcenia mieszkańców
		CO.2.2. Rozwój kultury i kapitału społecznego w gminie

Źródło: Opracowanie własne

Należy oczekiwać, że pozytywne zmiany, jakie zajdą w wyniku realizacji szeregu działań nakierowanych na rozwój gospodarki i zasobów ludzkich, przyczynią się w dłuższej perspektywie do poprawy jakości życia mieszkańców, co jest celem nadrzędnym niniejszej strategii.

Zakłada się, że w wyniku wdrożenia działań zaproponowanych w niniejszej strategii, nastąpi zauważalna poprawa sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie. Poniżej dokonano krótkiej projekcji pożądanego stanu rozwoju gminy, do jakiego należy dążyć wdrażając poszczególne elementy strategii.



Oczekuje się, że gmina Jordanów Śląski w 2020 roku, będzie:

- miejscem bardziej atrakcyjnym do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- dysponowała lepiej rozwiniętą gospodarką lokalną, charakteryzującą się większą ilością miejsc pracy i bardziej efektywnym rolnictwem,
- gminą z lepiej wykształconymi i bardziej aktywnymi społecznie mieszkańcami,
- gminą zintegrowaną społecznie i zarządzaną zgodnie z zasadami partnerstwa.

Sposób i zakres monitorowania zakładanych zmian został szczegółowo przedstawiony w rozdziale dotyczącym systemu monitorowania realizacji strategii.

Misja będzie możliwa do spełnienia dzięki realizacji następujących celów strategicznych (CS):

CS.1. Wzrost efektywności lokalnej gospodarki

CS.2. Integracja społeczna oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego w gminie

Jak już wcześniej wskazano, niezbędnym warunkiem poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie jest lepiej funkcjonująca gospodarka lokalna. Od jej rozwoju – zarówno w sferze rolnej, jak i pozarolnej – zależą w dużym stopniu źródła dochodów mieszkańców. Obecnie efektywność lokalnej gospodarki jest bardzo ograniczona, czego przejawem są stosunkowo niskie dochody mieszkańców oraz znaczny poziom bezrobocia, również tego ukrytego w sektorze. Brak możliwości zatrudnienia na miejscu powoduje, że wiele osób jest zatrudnionych poza terenem gminy, pozostała część mieszkańców regionu korzysta z różnych form pomocy społecznej. Niskie dochody lub brak stałych źródeł utrzymania wpływają negatywnie na ogólne warunki życia mieszkańców, a sytuacja ta także często prowadzi do licznych zjawisk patologii i wykluczenia społecznego.

Niestety, nie da się zbudować podstaw dobrze funkcjonującej gospodarki bez poprawy jakości kapitału ludzkiego i większej integracji społecznej w gminie. Z analizy SWOT wynika, że jakość kapitału ludzkiego jest dosyć niska, stanowiąc jedno z wielu czynników ograniczających rozwój gminy. Ogólnie niskie wykształcenie mieszkańców i brak wiedzy oraz kluczowych kwalifikacji powodują, że duży odsetek mieszkańców ma niewielkie szanse na znalezienie zatrudnienia lub założenia własnej działalności gospodarczej. Prowadzi to do ogólnej apatii i niewiary we własne możliwości.

Wyżej wymienione słabości i bariery będą mogły być w znacznym stopniu ograniczone poprzez działania operacyjne zaproponowane w ramach przyjętych celów strategicznych. W strategii przewidziano realizację następujących celów operacyjnych (CO), w ramach poszczególnych celów strategicznych:

CS.1. Wzrost efektywności lokalnej gospodarki

CO.1.1. Rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy

CO.1.2. Poprawa dochodowości gospodarstw rolnych

CO.1.3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i turystyki

CO.1.4. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego przy zwiększonym udziale korzystania z odnawialnych źródeł energii

CS.2. Integracja społeczna oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego w gminie

CO.2.1. Poprawa poziomu i jakości wykształcenia mieszkańców

CO.2.2. Rozwój kultury i kapitału społecznego w gminie

Cele operacyjne nie mają układu hierarchicznego i będą realizowane równocześnie, w zależności od dostępnych źródeł finansowania oraz zaangażowania się poszczególnych instytucji i podmiotów we wdrażanie strategii.

Zaproponowane cele operacyjne będą wdrażane poprzez zestaw działań i kluczowych projektów, zidentyfikowanych i zaakceptowanych przez Radę Gminy w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym, będącym nieodłącznym elementem systemu wdrażania strategii. Poniżej dokonano krótkiej charakterystyki celów operacyjnych, wskazując jednocześnie na główne kierunki działań w obrębie poszczególnych celów oraz typy projektów, możliwych do sfinansowania ze źródeł krajowych i zagranicznych.

Z uwagi na fakt, że nie wszystkie zidentyfikowane zadania inwestycyjne będą mogły być sfinansowane z budżetu gminy lub źródeł zewnętrznych, dla niektórych rodzajów inwestycji podano strategiczne kryteria jakimi należy się kierować dokonując wyboru projektów do realizacji.



CS.1. Wzrost efektywności lokalnej gospodarki

Interwencje w procesy sfery gospodarczej w przypadku gmin realizowane są pod postacią lokalnej polityki gospodarczej, której celem jest zmniejszenie wad lokalnych rynków oraz modyfikacja ich więzi z rynkami ponadlokalnymi, a także korygowanie negatywnych dostosowań strukturalnych na lokalnych rynkach tak, aby wprowadzić gminę na długofalową ścieżkę rozwoju.

CO.1.1. Rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy

Podstawą do poprawy konkurencyjności i efektywności lokalnej gospodarki jest dobry stan infrastruktury technicznej. Z przeprowadzonych analiz wynika, że poziom wyposażenia gminy w podstawową infrastrukturę techniczną jest niski. Szczególnie dotyczy to infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, gazowej oraz drogowej. Brak lub niska jakość tej infrastruktury wpływa negatywnie nie tylko na jakość życia mieszkańców, ale również skutecznie ogranicza funkcjonowanie lokalnej gospodarki oraz obniża atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną gminy. Niska atrakcyjność praktycznie uniemożliwia przyciągnięcie inwestycji zewnętrznych, a jest to jeden z warunków modernizacji struktury lokalnej gospodarki i przyspieszenia procesów rozwojowych w gminie.

Główne kierunki działań/typy projektów

W ramach powyższego celu operacyjnego będą realizowane następujące działania/typy projektów:

- modernizacja wybranych elementów infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą okołodrogową – oświetlenie, chodniki, ścieżki pieszo-rowerowe, parkingi, przystanki (komunikacji gminnej oraz powiatowej), która możliwa będzie na podstawie odpowiedniej umowy pomiędzy gminą i powiatem,
- inwestycje w zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- inwestycje i działania w zakresie uporządkowania gospodarki odpadami,
- gazyfikacja wybranych obszarów gminy,
- informatyzacja gminy (budowa infrastruktury dostępu do internetu oraz wspieranie rozwoju usług elektronicznych),
- zwiększenie intensyfikacji kursowania autobusowych połączeń komunikacyjnych,
- podjęcie działań mających na celu wznowienie komunikacji kolejowej,
- przygotowanie terenów inwestycyjnych (głównie na cele turystyczne i rekreacyjne oraz pod budownictwo mieszkaniowe),
- inne.

Możliwe źródła finansowania działań/projektów

W okresie realizacji strategii będzie istniała możliwość finansowania ww. zadań m.in. z następujących źródeł:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego (wszystkie rodzaje infrastruktury),
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (infrastruktura wodno-kanalizacyjna, gospodarka odpadami),
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (infrastruktura wodno-kanalizacyjna, gospodarka odpadami),
- Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (infrastruktura drogowa),
- inne.

Kryteria wyboru projektów inwestycyjnych

Przy wyborze zadań inwestycyjnych do sfinansowania ze środków publicznych będą brane pod uwagę przede wszystkim:

- kryteria ekonomiczne (infrastruktura drogowa i wodno-kanalizacyjna),
- kryteria ekologiczne (infrastruktura wodno-kanalizacyjna i gazowa),
- kryteria równości szans (informatyzacja),
- kryteria wynikające z programu operacyjnego, w ramach którego będzie składany projekt do sfinansowania,
- inne.



CO.1.2. Poprawa dochodowości gospodarstw rolnych

Jordanów Śląski jest gminą typowo rolniczą, w której ciągle ponad połowa mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa. Sektor ten cechuje się jednak małymi dochodami w gospodarstwach niskotowarowych, gdzie głównym źródłem dochodów są dopłaty bezpośrednie, renty bądź emerytury rolnicze, oraz dużymi dochodami w produkcji wysokotowarowej. Różnicowanie to jest spowodowane brakiem możliwości rozwoju małych gospodarstw i znaczną ekspansją rolników posiadających duże gospodarstwa. Tendencja ta pokazuje potrzebę zmian na rynku pracy w obszarach wiejskich w kierunku różnicowania działalności dla osób odchodzących z rolnictwa.

Poprawa dochodowości gospodarstw rolnych będzie jednym z podstawowych warunków zwiększenia efektywności lokalnej gospodarki. Z jednej strony rynek i konkurencja będą wymuszały zaprzestanie działalności wielu gospodarstw rolnych, z drugiej zaś będzie następował powolny proces konsolidacji i specjalizacji sektora rolnego w gminie. Ważne jest, aby działania wynikające z niniejszej strategii mogły nie tylko łagodzić trudne procesy restrukturyzacyjne zachodzące w rolnictwie, ale również przyczyniać się do zwiększenia konkurencyjności i specjalizacji gospodarstw większych, zdolnych utrzymać się na rynku i dostosować do wymogów Wspólnej Polityki Rolnej. Należy również zadbać o rozwój gospodarstw mniejszych, szukając dla nich szans przetrwania w takich niszach jak rolnictwo ekologiczne czy agroturystyka.

Główne kierunki działań/typy projektów

W ramach powyższego celu operacyjnego będą realizowane następujące działania/typy projektów:

- podnoszenie wiedzy i kwalifikacji rolników (w tym rolników młodych) w zakresie prowadzenia gospodarstwa i jego modernizacji,
- wspieranie procesu zwiększania powierzchni gospodarstw rolnych (scalanie gruntów, przekazywanie gospodarstw za renty strukturalne itd.),
- wspieranie procesu różnicowania działalności gospodarstw (szkolenia przekwalifikowujące, agroturystyka, produkcja energetyczna, drobne przetwórstwo produktów rolnych i zalesianie gruntów rolnych itd.)
- rozwój rolnictwa ekologicznego (zmiana metody upraw, certyfikacja produkcji, promocja itd.)
- wspieranie instytucji otoczenia rolnictwa (zrzeszanie się rolników, grupy producenckie, infrastruktura skupu i przetwórstwa produktów rolnych itd.)
- inne.

Nie wszystkie działania realizowane w ramach tego celu operacyjnego pozostają w kompetencjach samorządu gminnego. Strategia jednak stara się uwzględnić wszelkie działania, które kompleksowo przyczyniają się do realizacji jego celów.

Możliwe źródła finansowania działań/projektów:

W okresie realizacji strategii będzie istniała możliwość finansowania ww. zadań m.in. z następujących źródeł:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (wszystkie rodzaje działań),
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki (szkolenia rolników w zakresie przekwalifikowania się na inne zawody),
- Ekofundusz (produkcja energii ze źródeł odnawialnych),
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (ekologiczne formy produkcji rolnej),
- inne.

Kryteria wyboru realizowanych projektów

Większość zaplanowanych działań w ramach tego celu będzie realizowana przez instytucje i podmioty niezależne od samorządu gminnego. Prawie wszystkie działania będą finansowane z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, w oparciu o ściśle określone kryteria. Dlatego też głównym zadaniem władz gminnych będzie przede wszystkim promocja dostępnych działań i zachęcenie wszystkich objętych programem do skorzystania z dostępnych form pomocy na modernizację sektora rolnego.



CO.1.3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i turystyki

Z przeprowadzonych analiz wynika, że poziom rozwoju przedsiębiorczości w gminie jest dosyć niski. Wpływa to negatywnie na niskie wskaźniki zatrudnienia w sektorze pozarolniczym i w konsekwencji prowadzi do coraz większego ubożenia mieszkańców. Z drugiej strony istnieją realne szanse na rozwój sektora małej i średniej przedsiębiorczości, szczególnie w takich obszarach jak: turystyka i rekreacja, usługi na rzecz rolnictwa i leśnictwa oraz rzemiosło i mała przetwórczość. Gmina posiada znaczny potencjał do rozwoju tych sektorów i będzie miała dostęp do różnego rodzaju instrumentów wspierania małej i średniej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.

Główne kierunki działań/typy projektów:

W ramach powyższego celu operacyjnego będą realizowane następujące działania/typy projektów:

- aktywne wspieranie istniejących i potencjalnych przedsiębiorców w pozyskiwaniu środków na rozwój,
- rozwój instytucji zrzeszających i działających na rzecz przedsiębiorców (w tym tworzenie sieci kooperacyjnych przedsiębiorstw),
- wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej (w tym bazy noclegowo-gastronomicznej, szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, odnowa obiektów zabytkowych i lokalnych pomników historii itd.),
- rozwój lokalnych produktów turystycznych (potrawy regionalne, tradycyjne produkty rękodzielnicze itd.),
- aktywna promocja gminy na forum krajowym i międzynarodowym,
- inne

Możliwe źródła finansowania działań/projektów

W okresie realizacji strategii będzie istniała możliwość finansowania ww. zadań m.in. z następujących źródeł:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (wspieranie przedsiębiorczości pozarolniczej na obszarach wiejskich oraz odnowy wsi),
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego (dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw, rozwój infrastruktury turystycznej, współpraca międzynarodowa, promocja),
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki (szkolenia i wsparcie dla przedsiębiorstw oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą),
- inne.

Kryteria wyboru projektów

Przy wyborze projektów do realizacji ze środków publicznych będą brane pod uwagę przede wszystkim:

- kryteria ekonomiczne (dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorstw, infrastruktura turystyczna),
- kryteria równości szans (dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorstw),
- kryteria wynikające z programu operacyjnego, w ramach którego będzie składany dany projekt do sfinansowania,
- inne.

CO.1.4. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego przy zwiększonym udziale korzystania z odnawialnych źródeł energii

W ramach działań w zakresie zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska naturalnego przy zwiększonym udziale korzystania z odnawialnych źródeł energii planuje się obranie kierunków mających na celu **rozwój ochrony środowiska w całej gminie**, a także **promowanie regionalnych oraz naturalnych i ekologicznych wyrobów rolno-spożywczych**. Ograniczenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych przyczyni się do redukcji emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenia stopnia degradacji środowiska naturalnego oraz globalnie przyczyni się do realizacji polskich zobowiązań akcesyjnych w zakresie zwiększania udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Korzystne warunki gminy Jordanów Śląski w zakresie możliwości wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, a także świadomość społeczności lokalnej pod kątem korzyści wynikających ze stosowania tego typu rozwiązań, stanowią szansę dla gminy, aby partycypowała w stopniu znacznym w procesie budowy bezpieczeństwa energetycznego kraju. Przeszkodą na drodze do osiągnięcia tego celu mogą być jednak wysokie koszty inwestycji, które w dalszym ciągu postrzegane są jako rozwiązania innowacyjne, a nie tradycyjne. Co więcej, efektywność realizacji zielonych projektów wymaga nie tylko zaangażowania środków finansowych,



ale także konieczność dalszego edukowania społeczności poprzez transfer wiedzy w zakresie wykorzystywania ekoinnowacyjnych technologii i kształtowanie postaw proekologicznych. Z tego też względu promocja wykorzystania technologii niskoemisyjnych oraz produkcji i dystrybucji OZE w gminie Jordanów Śląski została zaprogramowana dwutorowo. Planuje się wdrożenie kolejnych projektów inwestycyjnych korzystających z tego typu źródeł. Równolegle będą prowadzone działania miękkie zwiększające świadomość mieszkańców gminy w zakresie ochrony środowiska i ekologii oraz realizowane akcje promocji lokalnego rolnictwa w zakresie działań wspierających produkcję naturalnych i ekologicznych wyrobów rolno-spożywczych.

Główne kierunki działań/typy projektów

W ramach powyższego celu operacyjnego będą realizowane następujące działania/typy projektów:

- Wspieranie działań ograniczających zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, zasobów wodnych oraz gleby.
- Uporządkowanie gospodarki odpadami.
- Promowanie rozwiązań korzystających z odnawialnych źródeł energii.
- Podejmowanie działań zwiększających świadomość mieszkańców gminy w zakresie ochrony środowiska i ekologii.

Możliwe źródła finansowania działań/projektów:

W okresie realizacji strategii będzie istniała możliwość finansowania ww. zadań m.in. z następujących źródeł:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego (wszystkie rodzaje infrastruktury),
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (wszystkie rodzaje działań),
- Ekofundusz (produkcja energii ze źródeł odnawialnych)
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (ekologiczne formy produkcji rolnej),
- inne.

Kryteria wyboru projektów

Przy wyborze projektów do realizacji ze środków publicznych będą brane pod uwagę przede wszystkim:

- kryteria ekonomiczne (dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorstw, infrastruktura turystyczna),
- kryteria równości szans (dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorstw),
- kryteria wynikające z programu operacyjnego, w ramach którego będzie składany dany projekt do sfinansowania,
- inne.

CS.2. Integracja społeczna oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego w gminie

We współczesnym świecie, w obliczu coraz silniejszej globalnej konkurencji, rozwój kapitału ludzkiego poprzez zdobywanie wysokich kompetencji i kwalifikacji dostosowanych do wyzwań zmieniającej się rzeczywistości stanowi jeden z nieodzownych warunków szybkiego rozwoju gospodarczego i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a co za tym idzie, sprzyja poprawie jakości życia społeczeństwa lokalnego. Konieczne jest zatem stymulowanie interakcji pomiędzy podmiotami życia społeczno-gospodarczego, przy jednoczesnym podnoszeniu efektywności ich działań. Z tego też względu Gmina Jordanów Śląski, uznając kapitał społeczny za istotny czynnik rozwoju regionu, dostrzega konieczność zmian w sferze społecznej poprzez poszukiwanie dróg wzmocnienia i upodmiotowienia różnego rodzaju społeczności tak, aby stały się one zdolne do samoorganizacji, rozwoju i tworzenia dóbr wspólnych.

CO.2.1. Poprawa poziomu i jakości wykształcenia mieszkańców

Poziom wykształcenia mieszkańców jest jednym z głównych czynników hamujących rozwój gminy Jordanów Śląski. Słabe wykształcenie ogranicza aktywność gospodarczą i obywatelską mieszkańców oraz często prowadzi do ubóstwa i wykluczenia społecznego. Należy zatem dążyć do podniesienia wskaźników wykształcenia mieszkańców, zarówno w systemie szkolnym, jak i pozaszkolnym poprzez różne formy kształcenia ustawicznego. Podjęte działania powinny być nakierowane nie tylko na rozwój infrastruktury edukacyjnej i sportowej, ale również dotyczyć szerokiej problematyki jakości kształcenia i wsparcia młodzieży (w tym młodzieży najbardziej uzdolnionej).



Główne kierunki działań/typy projektów

W ramach powyższego celu operacyjnego będą realizowane następujące działania/typy projektów:

- dostosowanie infrastruktury edukacyjnej i sportowej gminy do zmieniających się standardów i potrzeb (modernizacja budynków, budowanie i dostosowanie obiektów infrastruktury sportowej do wymaganych standardów itd.),
- podnoszenie jakości kształcenia w szkołach (doskonalenie kadr nauczycielskich, komputeryzacja i wyposażenie szkół w niezbędny sprzęt, wymiana młodzieży i współpraca międzynarodowa szkół itd.),
- wspieranie edukacji przedszkolnej (rozwój niezbędnej infrastruktury przedszkolnej, promocja edukacji przedszkolnej wśród mieszkańców itd.),
- wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży (zajęcia wyrównawcze, zasiłki dla rodzin najuboższych, systemy stypendialne dla młodzieży gimnazjalnej itd.),
- promocja różnych form edukacji pozaszkolnej (kształcenie ustawiczne osób starszych, edukacja na odległość itd.),
- inne

Możliwe źródła finansowania działań/projektów

W okresie realizacji strategii będzie istniała możliwość finansowania ww. zadań m.in. z następujących źródeł:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (infrastruktura sportowa),
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego (infrastruktura edukacyjno-sportowa, współpraca międzynarodowa szkół),
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki (podnoszenie jakości kształcenia, doskonalenie kadry nauczycielskiej, systemy stypendialne dla uczniów, wyposażenie szkół w sprzęt itd.),
- Program Wspólnotowy Comenius (wymiana doświadczeń w zakresie kształcenia szkolnego na poziomie podstawowym),
- Młodzież w Działaniu (współpraca młodzieży szkolnej na całym obszarze Unii Europejskiej),
- inne.

Kryteria wyboru projektów

Przy wyborze projektów do realizacji ze środków publicznych będą brane pod uwagę przede wszystkim:

- kryteria ekonomiczne i demograficzne (infrastruktura edukacyjna i sportowa),
- kryteria równości szans (systemy stypendialne),
- kryteria wynikające z programu operacyjnego, w ramach którego dany projekt będzie mógł być finansowany,
- inne.

CO.2.2. Rozwój kultury i kapitału społecznego w gminie

O rozwoju gminy w coraz większym stopniu decydują również takie czynniki jak kultura i kapitał społeczny. Kultura pozwala na kształtowanie postaw i zachowań ludzkich oraz jest nieodłącznym elementem procesu kształcenia ludzi. Lokalne tradycje kulturowe i instytucje je promujące stanowią ponadto ważny zasób rozwoju sektora usług turystycznych. Z kolei kapitał społeczny to przede wszystkim związki między ludźmi, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Wysoki poziom kultury i kapitału społecznego wpływa na jakość rządzenia w gminie, wyzwala w ludziach kreatywność, a także przyczynia się do ograniczenia patologii i wykluczenia społecznego.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że gmina Jordanów Śląski posiada już znaczne zasoby kapitału społecznego. Przejawem tego jest między innymi rosnąca ilość organizacji pozarządowych aktywnie działających na terenie gminy, aktywność sportowa i kulturalna mieszkańców oraz rosnąca świadomość w zakresie dbania o rozwój swojej społeczności. Należy zatem dążyć do dalszego umacniania więzi międzyludzkich poprzez większą integrację społeczną i eliminowanie występujących zagrożeń i patologii społecznych, takich jak bezrobocie, ubóstwo, alkoholizm itd. Ważną rolę w tym zakresie będą miały władze lokalne, dla których doprowadzenie do większej integracji społecznej powinno być jednym z kluczowych elementów zasad „dobrego rządzenia”.



Główne kierunki działań/typy projektów

W ramach powyższego celu operacyjnego będą realizowane następujące działania/typy projektów:

- rozwój instytucji kultury (modernizacja niezbędnej infrastruktury, w tym powołanie Gminnego Ośrodka Kultury, modernizacja strażnic OSP, doposażenie w niezbędny sprzęt, wspieranie najważniejszych imprez kulturalnych itd.),
- aktywne wspieranie partnerstw i inicjatyw oddolnych na rzecz rozwoju gminy lub wsi (formalnych i nieformalnych),
- prowadzenie efektywnej polityki społecznej (prowadzącej do integracji i aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem),
- zwiększanie świadomości mieszkańców wokół najważniejszych problemów rozwoju gminy (ekologia, zdrowie i bezpieczeństwo, przedsiębiorczość, integracja europejska itd.),
- poprawa jakości rządzenia w gminie (doskonalenie kadr administracji lokalnej, rozwój współpracy ponadgminnej, planowanie strategiczne itd.),
- inne.

Możliwe źródła finansowania działań/projektów

W okresie realizacji strategii będzie istniała możliwość finansowania ww. zadań m.in. z następujących źródeł:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (infrastruktura kulturalna),
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego (infrastruktura turystyczna i kulturalna, współpraca międzynarodowa gminy),
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki (integracja i pomoc społeczna, wspieranie partnerstw, podnoszenie świadomości mieszkańców itd.),
- inne.

Kryteria wyboru projektów

Przy wyborze projektów do realizacji ze środków publicznych będą brane pod uwagę przede wszystkim:

- kryteria ekonomiczne (infrastruktura kulturalna),
- kryteria równości szans (pomoc społeczna),
- kryteria wynikające z programu operacyjnego, w ramach którego dany projekt będzie mógł być finansowany.



ZADANIA I WSKAŹNIKI DO REALIZACJI

Wskaźniki realizacji mają na celu wspomóc proces monitoringu i ewaluacji strategii. Przyjęto metodę „0”, co oznacza, że w pierwszej kolejności badana będzie bezwzględna wartość wypracowanych produktów strategii. Następnie w stosunku do wskaźników, dla których na koniec 2014 r. możliwe będzie ustalenie wartości referencyjnych, należy dokonać porównania rok do roku.

Opracowano trzy grupy wskaźników, przy czym zaznacza się, że katalog ten nie jest zamknięty i może zostać w toku monitoringu i ewaluacji rozszerzony o dodatkowe. Pierwsza grupa to wskaźniki ogólne, odnoszące się do liczby projektów zrealizowanych ze środków zewnętrznych i wartości środków zewnętrznych pozyskanych na potrzeby wdrażania uwzględnionych w strategii kierunków działania. Ponieważ tego rodzaju finansowanie będzie główną siłą napędową realizacji strategii, monitorowanie i ewaluacja wskaźników ogólnych są niezwykle istotne z perspektywy wczesnego ostrzeżenia o braku postępów i możliwości reakcji on-going.

Tabela 2. Wskaźniki ogólne

Wskaźniki	Rok						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd gminny							
Liczba projektów zrealizowanych ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd gminny							
Wartość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez inne podmioty niż samorząd gminny							
Liczba projektów zrealizowanych ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez inne podmioty niż samorząd gminny							

Źródło: Opracowanie własne

Ocena postępów we wdrażaniu strategii będzie dokonywana w cyklu rocznym i będzie oparta o zestaw wskaźników bazowych. Poniżej (zob. tabela 3) zaprezentowano wybrane rodzaje wskaźników, dostosowując ich charakter do rodzaju monitorowanego celu.



Tabela 3. Cele strategiczne

Wskaźniki	Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
CS.1. Wzrost efektywności lokalnej gospodarki								
Poziom dochodów własnych gminy [%]								
Odsetek gospodarstw domowych utrzymujących się ze źródeł zarobkowych								
CS.2. Integracja społeczna oraz poprawa jakości kapitału społecznego w gminie								
Udział liczby bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]								
Odsetek ludzi korzystających z pomocy publicznej [%]								
Liczba pracujących [szt.]								

Tabela 4. Cele operacyjne

Wskaźniki	Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
CO.1.1. Rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy								
Odsetek wyremontowanych dróg w drogach gminnych ogółem [%]								
Poziom zwodociągowania i skanalizowania gminy [%]								
Odsetek osób korzystających z sieci gazowej [%]								
Liczba działań dotyczących usprawnienia gospodarki odpadami [szt.]								
CO.1.2. Poprawa dochodowości gospodarstw rolnych								
Liczba podjętych działań wspierających lokalne rolnictwo [szt.]								
Średnia wielkość gospodarstwa rolnego [h]								
Odsetek gospodarstw produkujących na rynek [%]								
CO.1.3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i turystyki								
Liczba nowo zarejestrowanych na terenie gminy MŚP [szt.]								



Liczba podjętych działań informacyjno-promocyjnych w zakresie promocji oferty turystycznej gminy [szt.]							
Wskaźnik zatrudnienia [%]							
Liczba przedsiębiorstw działających w sektorze turystyki (sekcja H) [szt.]							
CO.1.4. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego przy zwiększonym udziale korzystania z odnawialnych źródeł energii							
Ilość emisji zanieczyszczeń do środowiska [kg/rok]							
Liczba działań dotyczących usprawnienia gospodarki odpadami [szt.]							
Liczba podjętych działań zwiększających świadomości mieszkańców gminy w zakresie ochrony środowiska [szt.]							
CO.2.1. Poprawa poziomu i jakości wykształcenia mieszkańców							
Odsetek osób z wyższym i średnim wykształceniem [%]							
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym [%]							
Współczynnik scholaryzacji brutto dla szkół podstawowych i gimnazjów [%]							
Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach przypadających na jeden komputer z dostępem do internetu [szt.]							
Liczba placówek oświatowo-wychowawczych na terenie gminy bez względu na organ prowadzący [szt.]							
CO.2.2. Rozwój kultury i kapitału społecznego w gminie							
Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie gminy [szt.]							
Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń kulturalnych oraz innych form integracji, aktywizujących społeczność lokalną [szt.]							
Liczba nowo powstałych miejsc spędzania czasu wolnego [szt.]							

Źródło: Opracowanie własne



SYSTEM WDRAŻANIA I FINANSOWANIA STRATEGII

Przyjęty system wdrażania zakłada realizację całego szeregu działań i projektów, przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych celów operacyjnych strategii. Część projektów została zidentyfikowana i ujęta w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym. Są to najważniejsze projekty inwestycyjne gminy, dla których zaplanowano dofinansowanie z budżetu gminy. Za wdrożenie tych projektów będzie odpowiadał głównie samorząd gminy, bądź jednostki mu podległe (np. placówki edukacyjne). Proces przygotowania i realizacji tych projektów będzie na bieżąco monitorowany przez Urząd Gminy, zarówno od strony finansowej, jak i technicznej.

Zakłada się, że zdecydowana większość projektów pozostanie poza ramami Wieloletniego Planu Inwestycyjnego i będzie wdrażana przez uprawnione do tego instytucje i podmioty. Zatem głównym zadaniem władz gminnych w tym zakresie będzie zidentyfikowanie i zmobilizowanie wszystkich potencjalnych projektodawców i wsparcie ich od strony szkoleniowo-informacyjnej w zakresie realizacji określonych typów projektów.

GŁÓWNE INSTYTUCJE I PODMIOTY ZAANGAŻOWANE WE WDRAŻANIE STRATEGII

Poniżej zidentyfikowano najważniejsze instytucje i podmioty zaangażowane w proces wdrażania strategii gminy Jordanów Śląski.

Główną instytucją odpowiedzialną za wdrożenie strategii jest Wójt Gminy Jordanów Śląski wraz z podległym mu Urzędem Gminy. Wójt odpowiada za ogólną koordynację procesu wdrażania i monitorowania strategii. W szczególności odpowiedzialny jest za przygotowanie i wdrożenie projektów wynikających z Wieloletniego Planu Inwestycyjnego. Instytucjami wspomagającymi Urząd Gminy w procesie wdrażania strategii są instytucje partnerskie, zarządzające określonymi instrumentami i programami, w ramach których będą finansowane niektóre działania wynikające ze strategii, w tym:

- Urząd Marszałkowski (jako instytucja zarządzająca RPO WD oraz częścią działań w ramach PROW),
- Starostwo Powiatowe we Wrocławiu,
- Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu,
- Powiatowy Oddział Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Agencja Rozwoju Regionalnego,
- inne.

Do ważnych podmiotów, które w istotny sposób będą przyczyniać się do realizacji celów strategii, należy również zaliczyć docelowe grupy beneficjentów pomocy, w tym przede wszystkim:

- przedsiębiorców i ich związki,
- rolników i ich związki,
- koła gospodyń wiejskich,
- dzieci i młodzież,
- osoby bezrobotne,
- mieszkańców korzystających z odnawialnych źródeł energetycznych,
- organizacje pozarządowe,
- osoby podnoszące swoje kwalifikacje.



FINANSOWANIE

Niniejsza strategia określa podstawowe cele i kierunki działania Gminy Jordanów Śląski w okresie 2014–2020. Przed samorządem stoi więc perspektywa pozyskiwania odpowiednich środków finansowych na realizację zamierzonych, zaplanowanych we wskazanym czasie działań. Budżet gminy, z uwagi na stale rosnącą ilość zadań własnych, niejednokrotnie nie wystarcza na realizację wszystkim zakładanych celów i osiągnięcie zamierzonych standardów. W związku z tym koniecznością staje się sięgnięcie do innych, zewnętrznych źródeł finansowania.

Podstawowe źródła finansowania kierunków działań przewidzianych w ramach Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 to:

- środki własne budżetowe na realizację zadań własnych gminy;
- krajowe i zagraniczne mechanizmy finansowe, w tym:
 - środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w ramach Perspektywy Finansowej na lata 2014–2020 (m.in. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności),
 - środki finansowe transferowane w ramach Mechanizmów Finansowych Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego,
 - inne zagraniczne środki finansowe,
 - krajowe środki finansowe,
 - inne źródła finansowania;
- komercyjne instrumenty finansowe, w tym:
 - pożyczki i kredyty bankowe,
 - leasing finansowy,
 - inne;
- fundusze innych uczestników procesu wdrażania strategii, w tym sektora prywatnego.

Jednym z najważniejszych źródeł pozyskiwania środków finansowania działań strategicznych będą środki z funduszy unijnych (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności). Ocenia się, że samorządy województwa dolnośląskiego oraz inne obiekty gospodarcze i organizacje pozarządowe w latach 2014–2020 będą mogły otrzymać w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014–2020 kwotę 2,25 mln euro, tj. ponad 9 mld złotych z funduszy europejskich. Program składa się z 10 osi priorytetowych – spośród których największe środki zaplanowano na przedsiębiorstwa i innowacje, transport oraz gospodarkę niskoemisyjną.



SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 oparta jest o wiele istotnych przesłanek. Wśród nich na pierwszy plan wysuwa się wymóg dostosowania zapisów dokumentu do nowej sytuacji społeczno-gospodarczej, w której gmina, a także jej makrootoczenie (powiat wrocławski, województwo dolnośląskie i Polska) znalazły się na początku drugiej dekady XXI wieku. Ponadto niebagatelne znaczenie dla rozwoju polskich regionów ma funkcjonowanie Polski w strukturach Unii Europejskiej i wynikające z niego korzyści (m.in. możliwość pozyskiwania funduszy strukturalnych na rozwój lokalny), ale także zobowiązania, których spełnienie sędowano ze szczebla centralnego na jednostki samorządu terytorialnego.

Tym samym Strategia Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 jest nie tylko dokumentem spójnym wewnątrz, ale również wykazuje wysoki poziom spójności ze strategicznymi dokumentami ogólnymi i sektorowymi wyższego rzędu.

Okres realizacji Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 przyjęto na siedem lat, adekwatnie do czasu obowiązywania Strategii Rozwoju Kraju 2020, Strategii Sprawne Państwo 2020 czy Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020. Zatem strategia dla gminy Jordanów Śląski została sformułowana w ścisłej korelacji zarówno z nimi, jak i z pozostałymi aktualnie obowiązującymi dokumentami o charakterze planistycznym – szczebla regionalnego, krajowego i międzynarodowego:

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 w pełni koresponduje z logiką interwencji Strategii Rozwoju Kraju 2020 na poziomie celu strategicznego oraz obszarów strategicznych i celów operacyjnych. W Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski zaakcentowano konieczność zrównoważonego rozwoju. Uwzględniono rozwój narzędzi podnoszących jakość i bezpieczeństwo życia mieszkańców oraz bardzo mocno podkreślono znaczenie endogenicznych potencjałów, w tym rolniczego i turystycznego. Powyższe założenia strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 czynią programowane działania rozwojowe dla gminy jednorodnymi ze Strategią Rozwoju Kraju 2020.

Strategia Sprawne Państwo 2020

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 w pełni koresponduje z logiką interwencji Strategii Sprawne Państwo 2020. Jednym z głównych dążeń Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski jest zwiększenie udziału mechanizmów kooperacyjnych, które pozwoliłyby odejść od sztywnego i hierarchicznego modelu zarządzania w samorządzie w kierunku współzarządzania, tj. sieciowego świadczenia usług przez administrację publiczną i podmioty zewnętrzne, takie jak organizacje pozarządowe. Mechanizmy ewaluacji zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski pozwolą na wprowadzenie rozwiązań zwiększających partycypację społeczności lokalnej w procesie realizacji strategicznych działań Gminy. Powyższe założenia strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 czynią programowane działania rozwojowe dla gminy spójnymi ze Strategią Sprawne Państwo 2020.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 r.

W Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 duży nacisk położono na rozwój narzędzi dostosowujących edukację do potrzeb rynku pracy, promocję kształcenia pozaszkolnego, przeciwdziałanie skutkom negatywnych zmian demograficznych i wykluczeniu społecznemu, podejmowanie działań mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego, rozwój infrastruktury komunikacyjnej, zainicjowanie mechanizmów współpracy, a także wsparcie informatyzacji i cyfryzacji. Ustawowy wymóg uwzględnienia celów krajowych dokumentów strategicznych nie oznacza ich tożsamości, lecz brak wzajemnej sprzeczności i wykluczania się. Cele nie są zatem określone w sposób identycznie brzmiący, jak w strategiach krajowych, ale wpisują się w nie. Tym samym Strategia Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 w pełni koresponduje z logiką interwencji Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 r., wykazując wysoką spójność z wizją, celem głównym oraz ze wszystkimi celami szczegółowymi uwzględnionymi w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 r.



SYSTEM MONITORINGU, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII

Cel systemu

Celem niniejszego systemu jest określenie sposobu funkcjonowania procesu monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. System opisuje zatem schemat i tryb postępowania, wskazuje konkretne narzędzia monitoringu i ewaluacji oraz sposób pozyskiwania za ich pomocą danych, wprowadza zestaw wskaźników monitorowania, a także określa strukturę organizacyjną wraz z podziałem obowiązków pomiędzy uczestników procesu i harmonogramem pracy.

Prawidłowo skonstruowany system monitorowania i ewaluacji wdrażania strategii rozwoju daje szansę na realizację uwzględnionych w niej założeń w formie procesu ciągłego i dynamicznego.

Podstawowe zasady

Podstawą skutecznego wdrażania założeń strategii rozwoju jest system informacji o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących na obejmowanym przez nią terenie. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. **Głównymi obszarami monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii są zatem wyznaczone cele jej realizacji oraz przypisane im wskaźniki, a dalej zadania.** Istotą prowadzenia monitoringu tychże obszarów jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrealizowane. Jest nią również modyfikowanie dalszych poczynąń w taki sposób, aby osiągnąć zakładane cele w przyszłości. Dlatego też kluczowym elementem monitorowania, ewaluacji i aktualizacji jest wypracowanie takich **technik zbierania informacji**, które będą jak najbardziej miarodajnie odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań.

Zatem monitoring, ewaluacja i aktualizacja będzie skutecznym systemem wdrażania założeń strategicznych tylko wówczas, gdy będzie kierował się następującymi **zasadami**:

- a) **zasada wiarygodności** – informacja musi być wiarygodna i musi opierać się na niepodważalnych danych; niedokładne dane w systemie monitorowania oznaczają powstanie ryzyka podjęcia niewłaściwych działań korygujących;
- b) **zasada aktualności** – informacje powinny być gromadzone, przekazywane i oceniane w sposób ciągły, co umożliwia podjęcie na czas działań korygujących oraz stosownych korekt w momencie aktualizacji strategii;
- c) **zasada obiektywności** – monitorowanie prowadzone w oparciu o analizę wskaźników porównawczych daje możliwość prowadzenia obiektywnej oceny niezakłóconej subiektywnością wynikającą z przywiązania do własnych pomysłów i dążeń;
- d) **zasada koncentracji na punktach strategicznych** – monitorowanie powinno skupiać się przede wszystkim na tych obszarach życia społeczno-gospodarczego, w których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia największych odchyśleń, mogących wywoływać zahamowania w realizacji założeń strategii lub ich zatrzymanie;
- e) **zasada realizmu** – monitorowanie musi być zgodne z realiami realizowanych zadań; dana jednostka wdrażając strategię powinna dostrzegać przede wszystkim te elementy procesu, które świadczą o wydajności i jakości dostarczanych produktów;
- f) **zasada koordynacji informacji** – monitorowanie musi być prowadzone w taki sposób, aby było skoordynowane z tokiem prowadzonych prac i jednocześnie nie wpływało na ich zahamowanie oraz nie przeszkadzało w realizacji podejmowanych działań; informacje płynące z prowadzonego monitoringu powinny docierać do wszystkich zainteresowanych tak, aby umożliwić im właściwe podejmowanie decyzji mających znaczenie strategiczne;
- g) **zasada elastyczności** – proces monitorowania musi być bardzo elastyczny i zapewniający szybkie reagowanie na zachodzące zmiany; także w przypadku zmian i korekt należy modyfikować system oceny w sposób dostosowany do zmieniających się oczekiwań w przyszłości.



Różnice między monitoringiem a ewaluacją

Integralną częścią strategii jest monitorowanie i ewaluacja efektów jej realizacji (wdrażania). Sformułowanej raz strategii nie należy traktować jako zamkniętego dokumentu, który ma obowiązywać cały czas w niezmiennym kształcie, gdyż funkcjonująca jej postać została ukształtowana w określonych warunkach społecznych, ekonomicznych oraz politycznych, które są stanami dynamicznymi. Dlatego też osiągnięcie założonych celów wymaga systematycznego monitorowania zmian wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju danej jednostki, ciągłej obserwacji oraz oceny pozytywnych i negatywnych doświadczeń przy wdrażaniu strategii i opracowywania, a także wdrażania programów korygujących odstępstwa od uprzednio przyjętych planów.

Monitorowanie można zdefiniować jako proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych w ramach strategii zadań oraz samej strategii, mający na celu zapewnienie zgodności realizacji zadań i strategii z wcześniej zatwierdzonymi jej założeniami i celami. Terminem ewaluacja nazywamy natomiast ocenę realizacji strategii rozwoju pod względem skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości zaplanowanych oraz wdrażanych działań zgodnych z celami zapisanymi w dokumencie.

Ewaluacja jest zatem funkcjonalnie powiązana z monitoringiem, gdyż jest on podstawowym źródłem informacji (danych wtórnych) bardzo istotnych z punktu widzenia wykonujących ewaluację danej strategii. Efektywność i skuteczność funkcjonowania systemu monitoringu w dużej mierze determinuje jakość i rzetelność oraz koszt przeprowadzonych badań ewaluacyjnych.

Podobieństwo między monitorowaniem a ewaluacją należy się dopatrywać w tym, że jeden i drugi proces bazuje na analizie informacji, której podstawą są wskaźniki. Podstawową różnicą jest to, że monitoring jest narzucony i obowiązkowy. Ponadto jest to proces współbieżny z harmonogramem. Ewaluacja natomiast może występować punktowo, w postaci: ex ante – oceny szacunkowej przed rozpoczęciem realizacji, mid term – przeprowadzenia nie później niż w ciągu roku następującego po zakończeniu połowy okresu realizacji, oraz ex post – pełnej, przeprowadzanej najpóźniej w rok po zakończeniu realizacji. Krótkie porównanie procesu monitoringu z ewaluacją przedstawia się w następujący sposób:

- monitorowanie:
 - rejestrowanie postępów z prowadzonych działań,
 - bieżące weryfikowanie zarówno tempa, jak i kierunku, w którym zmierza strategia;
- ewaluacja – szersze spojrzenie na strategię oraz sposób jej realizacji. Zidentyfikowanie i ocena:
 - celów przedsięwzięcia,
 - sposobów realizacji, zamierzonych i niezamierzonych efektów wybiegających poza czas i miejsce wdrażania strategii.

Tabela 5. Różnice między monitoringiem i ewaluacją

	Monitoring	Ewaluacja
Czym jest?	▪ proces zbierania informacji; ▪ systematyczne badanie, które opiera się na pytaniach: czy strategia przebiega zgodnie z planem, czy udaje się osiągnąć zamierzone produkty i rezultaty?; ▪ monitoring wykonywany jest w trakcie realizacji strategii, bada on jej trzy elementy: harmonogram działań, budżet oraz zaplanowane rezultaty; ▪ osoby odpowiedzialne za monitoring to osoby zarządzające strategią.	▪ proces ciągły, systematyczne badanie wybranych elementów strategii; ▪ odpowiada na pytanie: czy i jak udało nam się osiągnąć zamierzone cele oraz w jaki sposób udało nam się je osiągnąć?; ▪ wykonywana jest po wybranym elemencie strategii lub po całościowej realizacji strategii; ▪ odpowiedzialnymi za ewaluację są osoby zarządzające strategią (jeśli przeprowadzamy „samoewaluację” – czyli ewaluację wewnętrzną) albo wynajęta instytucja/osoba (jeśli przeprowadzamy ewaluację zewnętrzną).

Czemu służy?	▪ pozwala ocenić postępy prowadzonych działań, zweryfikować tempo i kierunek, w którym zmierza strategia; ▪ pozwala także na bieżącą modyfikację działań, harmonogramu, budżetu – tak by w razie potrzeby móc dostosować strategię do zmieniających się warunków bądź do aktualnej sytuacji; ▪ dane pochodzące z monitoringu są podstawą do ich wykorzystania w ewaluacji.	▪ pozwala pomóc w zaplanowaniu kolejnych działań; ▪ dostarcza konkretnej oceny strategii, analizując poszczególne kryteria i precyzując tym samym, jakie elementy strategii trzeba usprawnić i jak to zrobić; ▪ dostarcza informacji niezbędnych do podjęcia decyzji; ▪ ocenia, czy i jak udało się osiągnąć zakładany cel; ▪ dane pochodzące z ewaluacji pomagają w planowaniu kolejnych strategii, a nie stanowią krytycznej oceny pracy.
----------------------------	--	---

Źródło: „Co to jest monitoring projektu? Co to jest ewaluacja projektu?”, dostęp online: www.poradnik.ngo.pl/x/619933 [2014-03-20].

Narzędzia monitoringu, ewaluacji i aktualizacji

Dla miarodajnej oceny realizacji przyjętych założeń strategii potrzebne są konkretne dane ilościowe o charakterze statystycznym, które po przetworzeniu powinny zostać ujęte w serie wskaźników. Dzięki tym wskaźnikom można określić poziom wyjściowy oraz stopień osiągnięcia zakładanych celów. Wyniki zapisane w postaci wskaźników czy bezwzględnych informacji statystycznych mają także ważne znaczenie w procesie uzyskiwania poparcia społecznego dla prowadzonych zmian oraz świadczenia usług. Dają one czytelny i jednoznaczny obraz sytuacji, a analiza ich wartości pozwala ocenić na ile podejmowane działania są zgodne z zakładanymi celami.

Źródłem pochodzenia danych, które stanowią zobrazowanie stopnia przyjętych w strategii założeń, mogą być: **jednostka własna, informacje ogólnodostępne, jak i sfera benchmarkingu.**

Ideą mierników opartych na **danych wewnętrznych jednostki** jest stworzenie narzędzia do pozyskiwania wiarygodnych i miarodajnych informacji przy minimalnym zaangażowaniu jej pracowników. W tym zakresie należy korzystać z materiałów przekazywanych obowiązkowo do GUS, urzędu wojewódzkiego, ministerstwa itp.

Osobną grupę danych stanowią **ogólnodostępne informacje** publikowane w Banku Danych Lokalnych na stronach internetowych Głównego Urzędu Statystycznego, których pozytywną stroną jest ich zakres oraz obiektywizm, zaś negatywną jest fakt ich publikacji z rocznym opóźnieniem. Mając jednakże na uwadze fakt, że zarządzanie strategiczne jest procesem rozłożonym w czasie, należy uznać źródło GUS jako cenny materiał do globalnej oceny podjętych działań.

Kolejnym narzędziem służącym do oceny efektów realizacji strategii może być **porównanie osiągniętych wyników z innymi jednostkami.** Taka sposobność może prowadzić do zidentyfikowania najlepszych wzorów, których wspólnym mianownikiem jest wydajność, gdyż benchmarking jest swojego rodzaju badaniem porównawczym polegającym na zestawianiu procesów i działań stosowanych przez własną jednostkę do tych, preferowanych przez inne, uważane za najlepsze w danej dziedzinie, gdzie wynik niniejszej analizy służy jako podstawa doskonalenia.

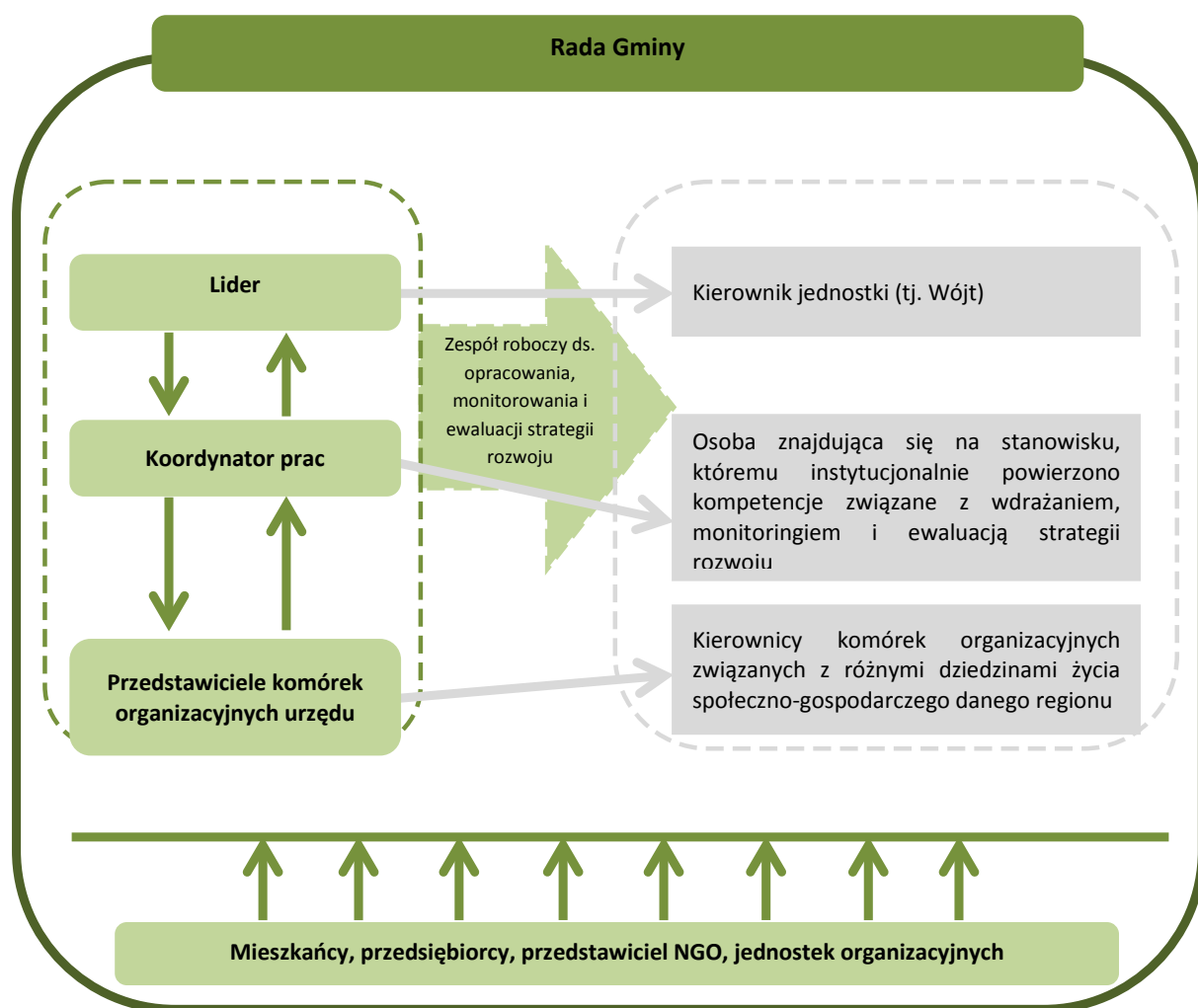
W oparciu o informacje własne jednostki oraz te ogólnodostępne możliwym jest szybkie reagowanie na negatywne efekty podejmowanych działań w ramach strategii rozwoju, co przy założeniu, że uda się pozyskać do współpracy inne jednostki z zakresu benchmarkingu, daje szansę na dostęp do kompletu informacji zarządczej umożliwiającej nie tylko ocenę wewnętrznej zmiany, ale również zobiektywizowanie pozyskanej informacji w odniesieniu do globalnej sytuacji danej jednostki.



Struktura organizacji oraz podział odpowiedzialności

Dla prowadzenia kompleksowego i szczegółowego procesu monitoringu strategii wymagane jest powołanie przez Wójta Gminy Jordanów Śląski, **Zespołu roboczego ds. opracowania, monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju**, w którym powinni znaleźć się kierownicy wydziałów związanych z różnymi dziedzinami życia społeczno-gospodarczego danego regionu. Koordynatorem prac Zespołu roboczego powinna zostać natomiast osoba znajdująca się na stanowisku, któremu instytucjonalnie powierzono kompetencje nadzorowania wdrażania i monitoringu strategii. Kierownik jednostki, powołując Zespół roboczy ds. opracowania, monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju, powinien ustalić tryb działania i nadać regulamin jego pracy. Najbardziej optymalnym rozwiązaniem jest, aby wszystkie czynności związane z procesem monitoringu strategicznego były wykonywane systematycznie, zgodnie ze specyfiką przyjętych w strategii założeń, a wnioski z ich przeprowadzania były zestawiane dorocznie, najlepiej w formie raportu monitoringowego. Tak przygotowane analizy i raporty powinny zostać poddane do publicznej wiadomości, a następnie – po pozytywnym zaopiniowaniu przez radę – skierowane na posiedzenie sesji celem ich uchwalenia. Wykonanie podjętych uchwał należy do Wójta.

Rysunek 2. Struktura organizacyjna procesu monitoringu Strategii rozwoju lokalnego



Źródło: opracowanie własne



Aby proces opracowywania, monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju przebiegał bez problemów, a jego efekt był zgodny z oczekiwaniami, oprócz opracowania struktury organizacyjnej procesu, niezbędne jest określenie i opisanie modelu współpracy zawierającego dokładny opis ról, funkcji i zadań poszczególnych jego członków:

Rada:

1. Opiniuje wniosek Lidera o aktualizację strategii rozwoju;
2. Uchwala aktualizację strategii rozwoju;
3. Uchwala Raporty o stanie realizacji strategii rozwoju.

Lider:

1. Wyznacza do Zespołu roboczego ds. opracowania, monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju poszczególnych przedstawicieli komórek organizacyjnych urzędu odpowiedzialnych za realizację zadań ujętych w strategii rozwoju oraz ich systematyczny monitoring i ewaluację, zgodnie z zapisami niniejszej procedury;
2. Powołuje Zespół roboczy ds. opracowania, monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju i przewodniczy jego obradom;
3. Zatwierdza procedurę monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju;
4. Nadzoruje proces monitorowania, ewaluacji, aktualizacji strategii rozwoju;
5. Opiniuje i zatwierdza Raporty o stanie realizacji strategii rozwoju;
6. Przedstawia do publicznej wiadomości Raporty o stanie realizacji strategii rozwoju;
7. Wnioskuję do Rady o aktualizację strategii rozwoju.

Koordynator prac:

1. Odpowiada za obsługę administracyjną procesu monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii rozwoju;
2. Koordynuje prace związane z monitoringiem, ewaluacją i aktualizacją dokumentu strategicznego;
3. Informuje Lidera o zaobserwowanych opóźnieniach i nieprawidłowościach w realizacji zadań i działań strategii rozwoju;
4. Podaje do publicznej wiadomości (poprzez zamieszczenie na stronie internetowej urzędu) analizy i raporty powstałe w toku monitorowania i ewaluacji realizacji strategii rozwoju.

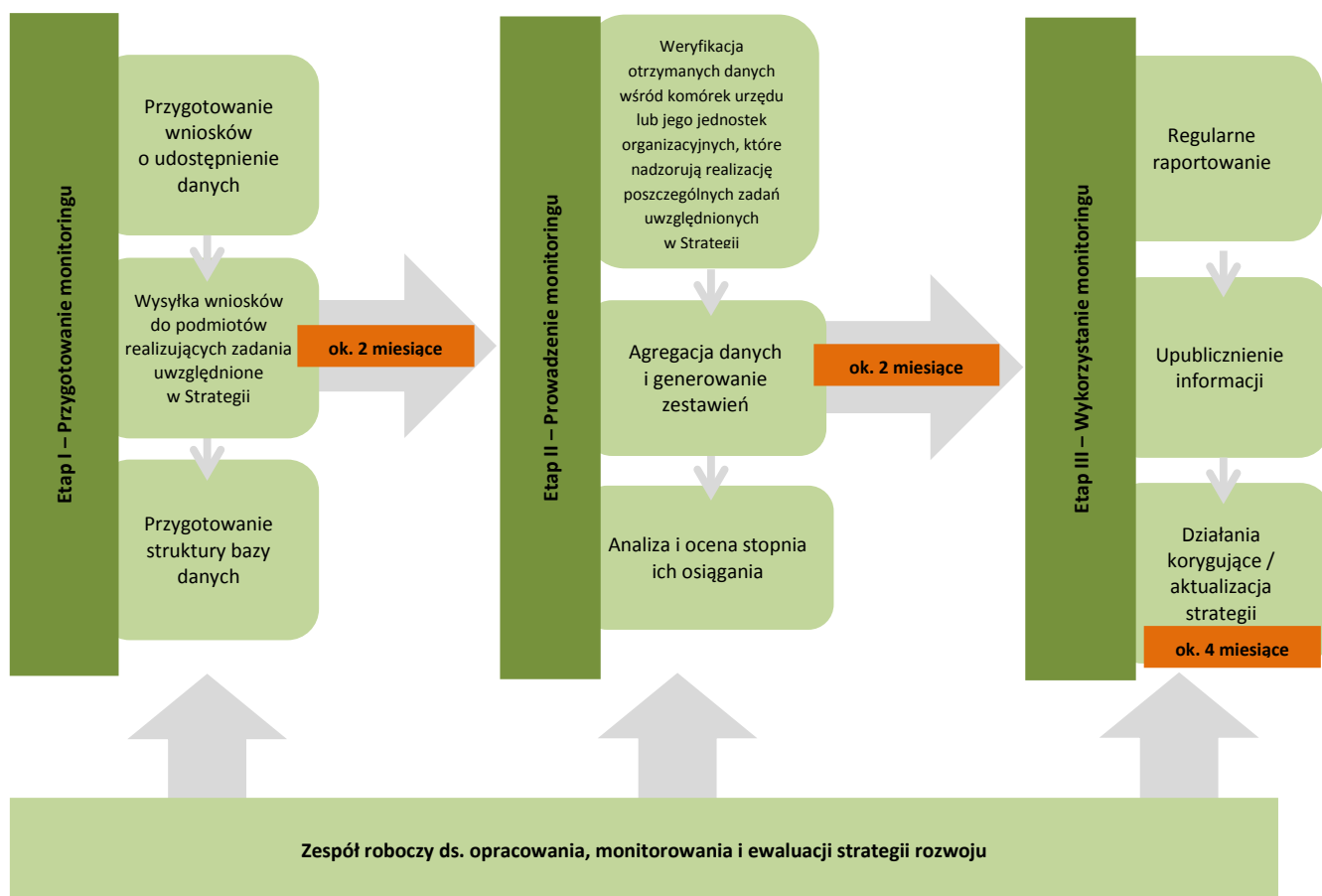
Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu:

1. Opracowują procedurę monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju, w razie potrzeby dokonują aktualizacji i zmian procedury;
2. Biorą czynny udział w procesie monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii rozwoju;
3. W porozumieniu z realizatorami zadań wskazanych w strategii rozwoju opracowują zestaw wskaźników monitorujących postępy w jej realizacji;
4. Informują odpowiednie komórki organizacyjne urzędu oraz jednostki organizacyjne i inne podmioty będące realizatorami zadań wskazanych w strategii rozwoju o terminie przekazywania danych o postępie realizacji tychże zadań oraz wartości wskaźników monitoringowych;
5. Pozyskują, gromadzą i analizują dane w zakresie monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii rozwoju;
6. Przygotowują informacje i raporty służące monitorowaniu i ewaluacji postępów realizacji strategii rozwoju, przedstawiają je do zatwierdzenia Liderowi i Radzie;
7. Analizują i uwzględniają w przygotowanych opracowaniach ewentualne uzasadnione uwagi zgłaszane przez mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli NGO, jednostek organizacyjnych lub innych podmiotów, na które Strategia rozwoju lokalnego ma wpływ.

Tak wyznaczony zespół zajmujący się strategią rozwoju powinien współpracować w tym zakresie ze sobą w oparciu o niżej wskazany schemat postępowania, w ramach którego szczegółowy plan działania został opisany w **Szczegółowym opisie postępowania** (zob. rysunek 3).



Rysunek 3. Schemat procesu monitoringu Strategii rozwoju lokalnego



Źródło: opracowanie własne

Prawidłowo przeprowadzony proces monitoringu strategicznego w oparciu o wyżej wskazany schemat postępowania powinien przynieść korzyści w postaci:

- pozyskiwania danych pozwalających dokonać oceny postępu w realizacji strategii i jej wpływu na rozwój jednostki;
- efektywnej realizacji zadań zapisanych w strategii;
- osiągania założonych rezultatów;
- identyfikacji ewentualnych opóźnień lub nieprawidłowości w realizacji zadań i działań;
- podejmowania działań naprawczych;
- wniosków z systematycznie prowadzonego procesu monitorowania dokumentu strategicznego, które mogą być podstawą do aktualizacji obowiązującej strategii;
- wniosków z prowadzonego monitoringu, które mogą być również podstawą do przyjęcia założeń rozwoju strategicznego w następnym okresie.

Aby było to możliwe, Zespół roboczy powinien w dorocznie przygotowywanych raportach monitoringowych z efektów realizacji strategii **poddawać weryfikacji**:

- efektywność wdrażania strategii rozwoju (czy nakłady czasowe, ludzkie i finansowe włożone w realizację działań są adekwatne do otrzymanych efektów),
- skuteczność (czy realizowane działania przyczyniają się do osiągnięcia wyznaczonych celów),
- adekwatność/odpowiedniość (czy realizowane działania są adekwatne do potrzeb).

Wyniki z przygotowanych w oparciu o wyżej wskazane zasady dorocznych raportów monitoringowych powinny stanowić podstawę ewaluacji przyjętych w strategii założeń, gdyż monitorowanie to sposób mierzenia tego, co się dzieje, natomiast ewaluacja pozwala nam stwierdzić, co to oznacza.

Zgodnie z podziałem według kryterium momentu przeprowadzania badania, wyróżniamy następujące rodzaje ewaluacji:

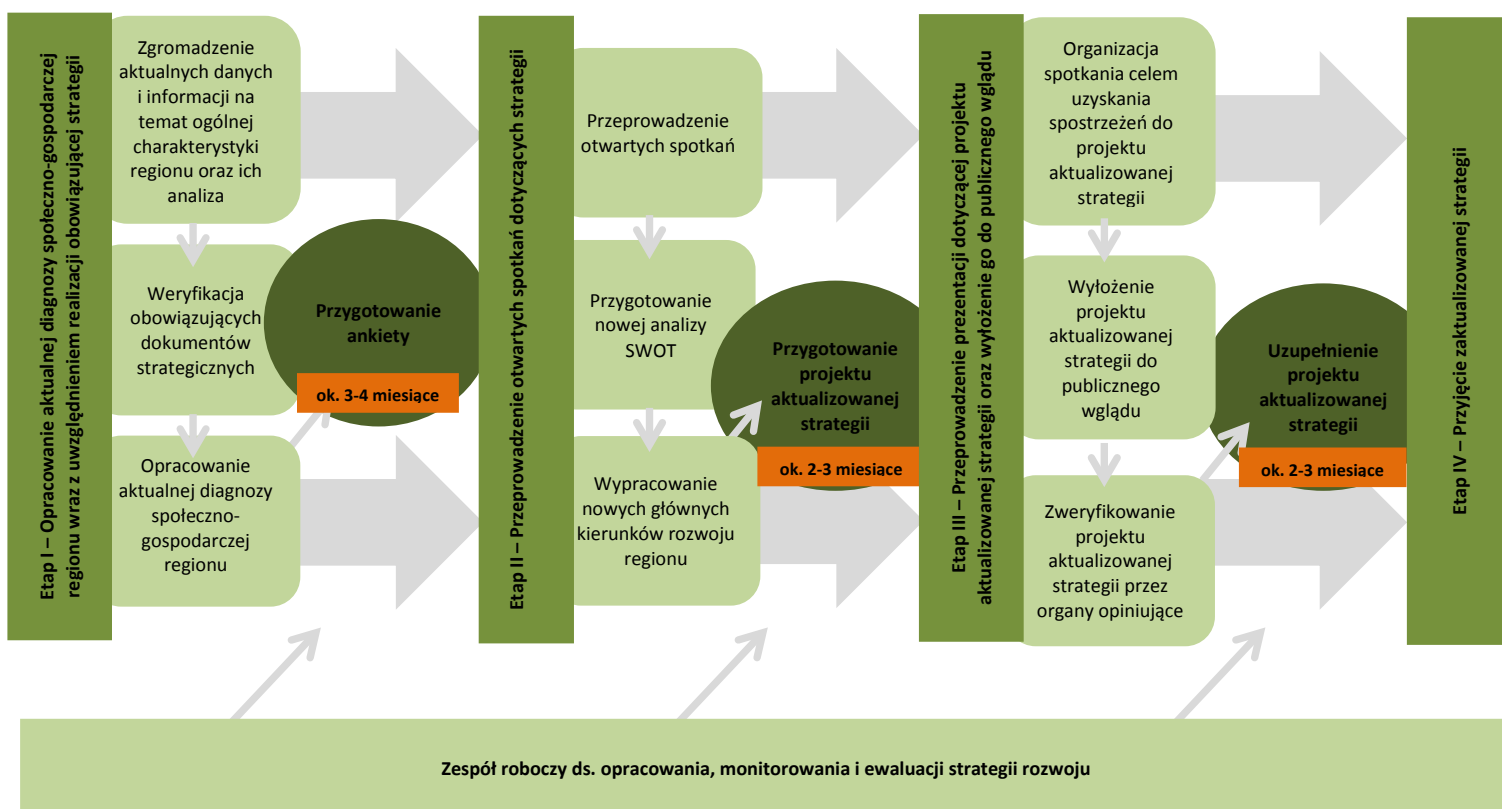
- ewaluacja **ex-ante** – przeprowadzana jest w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów projektu,
- ewaluacja **mid-term** – przeprowadzana jest w połowie okresu funkcjonowania, będąc narzędziem służącym podnoszeniu jakości oraz trafności programowania z uwagi na fakt, że daje możliwość modyfikowania pewnych założeń programu w trakcie jego realizacji, w przypadku gdy okaże się, że zmiana warunków społeczno-gospodarczych spowodowała dezaktualizację diagnozy, która była punktem wyjścia dla realizowanego programu,
- ewaluacja **ex-post** – po zakończeniu wdrożenia.

Raporty monitoringowe, a także opracowane na ich podstawie raporty ewaluacyjne przyjętych w strategii założeń powinny stanowić punkt wyjścia do aktualizacji strategii po zakończeniu okresu, na jaki została ona opracowana, uwzględniającej bieżącą sytuację danej jednostki oraz jej nowe potrzeby. Jednocześnie należy przy tym zaznaczyć, że każdy program realizacji strategii zawierający listę zadań do wykonania i projekty realizacyjne należy traktować jako dokument otwarty – z możliwością jego sukcesywnego uzupełniania.

Tym samym, z uwagi na fakt, że **raz sformułowane strategię należy systematycznie dostosowywać do stale zmieniających się uwarunkowań**, zachodzi potrzeba aktualizacji ich treści i struktury, które ulegają zmianie zarówno w kontekście instytucjonalnym, jak i społeczno-gospodarczym. Zasadnicze znaczenie mają zmiany, jakie zachodzą w polityce krajowej oraz unijnej w zakresie celów, sposobu ich definiowania, a także sposobu ich operacjonalizacji. **Aktualizacja strategii musi zatem następować w kontekście wydłużenia horyzontu czasowego, uaktualnienia diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz analizy SWOT, poddania weryfikacji celów, wskaźników, a dalej zadań, dalszej koncentracji i bardziej adekwatnego powiązania z bieżącym ustawodawstwem krajowym i unijnym oraz polskimi i unijnymi dokumentami strategiczno-programowymi, stworzenia nowych ram finansowych czy przeglądu systemu realizacji i monitorowania strategii.**

Optimalny schemat procesu aktualizacji Strategii rozwoju lokalnego przedstawia poniższy diagram.

Rysunek 4. Schemat procesu aktualizacji Strategii rozwoju lokalnego



Źródło: opracowanie własne



Terminy

Terminy przekazywania dokumentów stanowiących narzędzia monitoringu i ewaluacji uczestnikom procesu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Terminy dotyczące przekazywania dokumentów stanowiących narzędzia monitoringu i ewaluacji uczestnikom procesu

Dokument	Częstotliwość opracowywania	Uczestnicy procesu monitorowania, ewaluacji i aktualizacji realizacji Strategii rozwoju			Podanie informacji do publicznej wiadomości
		Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu i Koordynator prac	Lider	Rada	
Raport monitoringowy o stanie realizacji Strategii rozwoju	Jednorazowo, każdego roku obowiązywania strategii	do kwietnia roku następującego po okresie monitorowania	maj	czerwiec	czerwiec
Śródkresowy raport ewaluacyjny o stanie realizacji Strategii rozwoju	Jednorazowo, nie później niż w ciągu roku następującego po zakończeniu połowy okresu realizacji strategii	do października roku następującego po okresie ewaluacji	listopad	grudzień	grudzień
Końcowy raport ewaluacyjny o stanie realizacji Strategii rozwoju	Jednorazowo, najpóźniej w rok po zakończeniu realizacji strategii	do października roku następującego po okresie ewaluacji	listopad	grudzień	grudzień

Źródło: opracowanie własne

Monitoring realizacji strategii rozwoju oparty jest zazwyczaj m.in. na danych publikowanych przez Urząd Statystyczny (w formie roczników statystycznych, biuletynów statystycznych ukazujących się kwartalnie oraz komunikatów o sytuacji społeczno-gospodarczej ukazujących się miesięcznie) oraz danych własnych pochodzących z poszczególnych komórek urzędu lub jego jednostek organizacyjnych. Z uwagi na prace służb statystycznych i częstotliwość ukazywania się wyników, monitoring strategii odbywa się zatem w trybie rocznym, uwzględniającym opóźnienie wynikające z czasu publikacji danych statystycznych, gdzie ostateczny raport z jego przeprowadzenia powinien być upubliczniony w czerwcu każdego następnego roku po okresie monitoringu.

Z kolei w połowie okresu realizacji strategii, powinna zostać wykonana analiza celów strategicznych oraz ewaluacja śródkresowa (mid-term), z przeprowadzenia której ostateczny raport powinien być upubliczniony w grudniu następnego roku po okresie realizacji niniejszej ewaluacji. Po zakończeniu okresu trwania strategii rozwoju powinna natomiast nastąpić ewaluacja końcowa (ex-post) – z przeprowadzenia której ostateczny raport powinien być upubliczniony w grudniu następnego roku po okresie realizacji niniejszej ewaluacji, a wyniki przedstawione w niniejszym raporcie powinny stanowić podstawę aktualizacji strategii na kolejne lata.

Szczegółowy opis postępowania

Szczegółowy plan postępowania przy okazji tworzenia rocznego raportu monitoringowego o stanie realizacji strategii rozwoju powinien przedstawiać się w następujący sposób (zob. tabela 7):



Tabela 7. Szczegółowy plan postępowania przy okazji przygotowania Rocznej raportu monitoringowego

Lp.	Realizator	Opis czynności	Termin
1.	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	Sporządzają pisemny wniosek do realizatorów zadań wskazanych w Strategii rozwoju lokalnego o przekazanie informacji o postępie rzeczowym i finansowym tychże zadań oraz wartości osiągniętych w danym roku kalendarzowym wskaźników. Wniosek zawiera miejsce na wskazanie zadań oraz przypisanych im wskaźników, za nadzór nad realizacją których odpowiedzialna jest dana komórka organizacyjna urzędu lub jego jednostki organizacyjnej.	Luty każdego kolejnego roku obowiązywania Strategii.
2.	Koordynator prac	Podpisuje wniosek.	Niezwłocznie.
3.	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	Przekazują wnioski realizatorom zadań wskazanych w Strategii.	Niezwłocznie.
4.	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	Dodatkowo pozyskują informacje od mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli NGO, jednostek organizacyjnych lub innych podmiotów, na które Strategia rozwoju lokalnego ma wpływ, zgodnie ze schematem procesu monitoringu zawartym w niniejszej procedurze.	Styczeń – luty każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
5.	Podmioty realizujące zadania wskazane w Strategii rozwoju lokalnego	Przekazują sporządzone informacje we wnioskach do Zespołu roboczego ds. opracowania, monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju (drogą elektroniczną lub pisemnie).	14 dni od daty otrzymania wniosku.
6.	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	W przypadku wątpliwości co do pozyskanych informacji lub przekazania informacji niepełnych zwracają się z prośbą o ich uzupełnienie. Na podstawie informacji przekazanych przez realizatorów zadań wskazanych w Strategii, a także informacji od mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli NGO, jednostek organizacyjnych lub innych podmiotów, na które Strategia rozwoju lokalnego ma wpływ, przygotowują roczny Raport o stanie realizacji Strategii zawierający informacje na temat przebiegu realizacji zadań ujętych w Strategii oraz wartości osiągniętych w danym roku wskaźników (produktu i rezultatu), zgodnie ze schematem procesu monitoringu zawartym w niniejszej procedurze.	Marzec – kwiecień każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
7.	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	Przedstawiają roczny Raport o stanie realizacji Strategii Liderowi.	Pierwszy tydzień maja każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
8.	Lider	Opiniuje przedłożony materiał.	Po otrzymaniu Raportu.



9.	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	W razie konieczności uzupełniają materiał/ uwzględniają uwagi wniesione przez Lidera oraz ponownie przekazują do zaopiniowania Liderowi.	Niezwłocznie po otrzymaniu uwag.
10.	Lider	Zatwierdza roczny Raport o stanie realizacji Strategii.	Po otrzymaniu uzupełnionego Raportu – jednak nie później niż do końca maja każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
11.	Koordynator prac	Przekazuje zatwierdzony przez Lidera dokument w celu wprowadzenia na sesję Rady zgodnie z ramowym planem sesji Rady na dany rok.	14 dni przed planowaną sesją Rady.
12.	Rada	Przyjmuje roczny Raport o stanie realizacji Strategii.	W trakcie sesji Rady.
13.	Koordynator prac	Umieszcza zatwierdzoną wersję Raportu na stronie internetowej urzędu.	Niezwłocznie po sesji – jednak nie później niż do końca czerwca każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
14.	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	Sporządzają propozycję działań korygujących założenia Strategii.	Wrzesień – październik każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
15.	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	Przedstawiają propozycję działań korygujących założenia Strategii Liderowi.	Pierwszy tydzień listopada każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
16.	Lider	Opiniuje przedłożony materiał.	Po otrzymaniu propozycji działań korygujących.
17.	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	W razie konieczności uzupełniają materiał/ uwzględniają uwagi wniesione przez Lidera oraz ponownie przekazują do zaopiniowania Liderowi.	Niezwłocznie po otrzymaniu uwag.
18.	Lider	Zatwierdza propozycję działań korygujących założenia Strategii.	Po otrzymaniu uzupełnionych propozycji działań korygujących – jednak nie później niż do końca listopada każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
19.	Koordynator prac	Przekazuje zatwierdzony przez Lidera dokument w celu wprowadzenia na sesję Rady zgodnie z ramowym planem sesji Rady na dany rok.	14 dni przed planowaną sesją Rady.
20.	Rada	Przyjmuje propozycję działań korygujących założenia Strategii.	W trakcie sesji Rady.
21.	Koordynator prac	Umieszcza zatwierdzoną wersję propozycji działań korygujących założenia Strategii na stronie internetowej urzędu.	Niezwłocznie po sesji – jednak nie później niż do końca grudnia każdego następnego roku obowiązywania Strategii.

Przy okazji śródkresowego i końcowego raportu ewaluacyjnego o stanie realizacji strategii rozwoju, szczegółowy plan postępowania powinien przedstawiać się w analogiczny sposób, z zastrzeżeniem zachowania ram czasowych przedstawionych we fragmencie procedury **Terminy**.



ZAKOŃCZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 jest dokumentem długoplanowym, który określa najważniejsze priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego planowanych do realizacji na obszarze jednostki. Dokument ten stanowi także odpowiedź na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju lokalnego w oparciu o strategię, jak również skuteczną próbę dostosowania się do standardów europejskich i krajowych. Strategia rozwoju prezentuje zatem określoną propozycję pożądanych kierunków działań Gminy Jordanów Śląski, w celu rozwoju, realizacji założonych pól strategicznych i operacyjnych na rzecz tworzenia jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarczego oraz wydatnego wzrostu poziomu życia mieszkańców w okresie lat 2014–2020.

Strategia rozwoju, oprócz swojego zasadniczego celu jakim jest wskazanie kierunków rozwoju, jest również doskonałą płaszczyzną integrującą władze i społeczność gminy Jordanów Śląski wokół jej najważniejszych problemów i szans rozwojowych jakie niesie współczesny świat. Dokument ten nie ogranicza się jednak w swych zapisach wyłącznie do zadań realizowanych bezpośrednio przez gminne władze samorządowe, proponując równolegle partycypację w wyznaczonych w strategii kierunkach działania, innym podmiotom funkcjonującym w granicach gminy Jordanów Śląski, celem rozwijania sieci powiązań publiczno-prywatnych na rzecz wdrażania wspólnej polityki rozwoju lokalnego. Tak realizowana kooperacja stanowi jeden z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej, zwłaszcza w kontekście nadchodzącego okresu programowania 2014–2020, gdzie nacisk położony jest na realizowanie wspólnej polityki rozwoju lokalnego w kontekście terytorialnym, mającej na celu współpracę samorządów na rzecz maksymalnego wykorzystania wspólnych atutów i rozwiązywania problemów poszczególnych obszarów danego województwa.

Należy przy tym zaznaczyć, że mimo iż samorząd gminny nie jest jedynym beneficjentem niniejszej strategii, to za wdrażanie koncepcji zawartych w jej ramach odpowiedzialna jest Rada Gminy, która w oparciu o integralny element dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020, jakim jest procedura monitoringu, ewaluacji i aktualizacji, powinna dokonywać okresowych przeglądów stanu realizacji przyjętych koncepcji strategicznych oraz ich korekty lub uaktualnień całości lub części niniejszego dokumentu, celem zagwarantowania realizacji polityki rozwoju lokalnego gminy Jordanów Śląski w sposób ciągły i spójny.

ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik nr 1. Sytuacja społeczno-gospodarcza gminy Jordanów Śląski.
- Załącznik nr 2. Analiza SWOT.
- Załącznik nr 3. Sprawozdanie ze spotkania warsztatowego.
- Załącznik nr 4: Raport z badania ankietowego.



ZAŁĄCZNIK NR 1. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ GMINY

1. Położenie i otoczenie gminy

1.1. Lokalizacja i zarys historyczny

Gmina Jordanów Śląski jest gminą wiejską znajdującą się w województwie dolnośląskim w powiecie wrocławskim. Jej położenie wyznaczają współrzędne geograficzne: 50.8632 N, 16.8685 E.

Gmina Jordanów Śląski położona jest w odległości ok. 30 km na południe od Wrocławia. Graniczą z nią gminy:

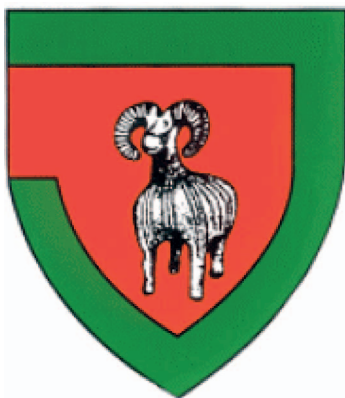
- od północy – Kobierzyce (powiat wrocławski),
- od wschodu – Borów i Kondratowice (powiat strzeliński),
- od południa – Łagiewniki (powiat dzierzoniowski),
- od zachodu – Sobótka (powiat wrocławski).

Mapa 1. Gmina Jordanów Śląski na tle województwa dolnośląskiego i powiatu wrocławskiego



Źródło: Plan Odnowy Miejscowości Jordanów Śląski na lata 2008–2015

Rysunek 1. Herb gminy Jordanów Śląski



Źródło: <http://www.jordanowslaski.pl/>

Na obszarze gminy Jordanów Śląski znajduje się 14 miejscowości, w tym 13 wsi sołeckich (Jordanów Śląski, Wilczkowice, Popowice, Dankowice, Glinica, Janówek, Winna Góra, Tomice, Piotrówek, Mleczna, Jezierzyc Wielkie, Pożarzyce i Biskupice). Głównym ośrodkiem obsługi gminy jest Jordanów Śląski – wieś gminna, która pełni funkcje administracyjne i usługowo-handlowe. Powierzchnia gminy to 5662 ha (57 km², z czego 196 ha stanowi własność gminy), co stanowi 5,07% powierzchni powiatu wrocławskiego, 0,28% powierzchni województwa dolnośląskiego oraz 0,02% powierzchni Polski. Gmina liczy 3156 mieszkańców (wg danych GUS na dzień 31.01.2013 r.), a gęstość zaludnienia wynosi 58 osób na km².

Mapa 2. Gmina Jordanów Śląski



Źródło: <http://www.bip.jordanowslaski.pl>

Teren gminy przecięty jest drogą krajową nr 8, szlakiem komunikacyjnym o znaczeniu międzynarodowym, łączącym stolicę województwa dolnośląskiego z Republiką Czeską. W odległości 20 km od granic gminnych szerokim pasmem rysuje się autostrada A4, będąca łącznikiem województwa z Niemcami. Około 15 km od Jordanowa Śląskiego przebiega węzeł obwodnicy autostradowej, przecinającej drogę ekspresową S8 w kierunku Poznania, kończący się połączeniem z drogą ekspresową S5, będącą kontynuacją trasy autostrady w stronę Łodzi, Warszawy i Białegostoku.

Gmina ma łatwy dostęp do strategicznych ośrodków miejskich w Polsce i za granicą, ze względu na położenie w sercu Europy:

- droga główna: odległość 20 km – autostrada A4 (Berlin – Wrocław – Kraków – Kijów);
- droga krajowa nr 8: odległość 0 km;
- lotnisko pasażerskie: odległość 35 km od Wrocławia (30 min. drogi z bardzo dogodnym dojazdem), zapewniające bezpośrednie połączenia z Warszawą, Frankfurt nad Menem, Kolonią, Kopenhagą, Londynem, Dublinem, Liverpooliem;
- miasto wojewódzkie: odległość 29 km – Wrocław;
- stolice europejskie: 270 km – Praga, 320 km – Berlin, odległość 350 km – Warszawa, 390 km – Wiedeń;
- granica z Czechami: odległość 60 km;
- granica z Niemcami: odległość 140 km.

Dogodne warunki położenia sprzyjają rozwojowi gospodarstwu regionu.

Gmina Jordanów Śląski posiada bogatą historię. Na jej terenie odkryto znaleziska archeologiczne, których wiek datuje się na okres wczesnego neolitu, ok. 4000 lat p.n.e. Charakter znalezisk pozwolił na wyodrębnienie w ramach tzw. kultury wstęgowej – kultury jordanowskiej. Nowsze dzieje okolicy Jordanowa Śląskiego związane są z niemieckim osadnictwem wiejskim. W średniowieczu tereny te były przedmiotem penetracji poszukiwaczy kamieni szlachetnych, natomiast wysoka jakość gleby przyczyniła się do rozwoju rolnictwa i wzrostu zamożności mieszkańców. W okresie powojennym tereny gminy stały się miejscem procesów asymilacji ludności napływowej.

Dodatkowe walory krajobrazowo-przyrodnicze gminy stanowią o potencjalnych możliwościach rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej.

Gmina Jordanów Śląski położona jest na Nizinie Śląskiej, na wschód od Góry Ślęży. Zachodnia część jej obszaru objęta jest Ślążanśkim Parkiem Krajobrazowym.

Część gminy znajduje się na krańcach Przedgórze Sudeckiego oraz na Równinie Wrocławskiej. Pod względem topograficznym obszar ten przedstawia krajobraz pagórkowaty, przechodzący w kierunku północnym i północno-wschodnim w wyraźną, płaską równinę. Przez obszar gminy Jordanów Śląski przebiega w kierunku północnym dolina Ślęży.

Wschodnia część gminy objęta jest ochroną prawną Ślążanśkiego Parku Krajobrazowego wraz z jego otuliną. Ślążanśki Park Krajobrazowy, którego część obejmuje zachodnie tereny gminy Jordanów Śląski, ma szczególnie istotne znaczenie dla środowiska przyrodniczego. Park znajduje się w obrębie ekologicznego obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym.

Większość obszaru gminy znajduje się na obszarze Równiny Wrocławskiej. Jest to obszar prawie bezleśny, wyniesiony średnio 130–140 m n.p.m., niemal płaski, odwadniany przez potok Ślęży i jej dopływy. Pokrywają ją silnie zdegradowane osady polodowcowe, głównie gliny moreny dennej i piaski wolnolodowcowe.



W południowo-zachodniej części gminy znajdują się Wzgórza Łagiewnickie, należące do mezoregionu Wzgórz Niemczańsko-Strzelińskich. Jest to niewysokie pasmo, położone pomiędzy doliną potoku Oleszny a Ślężą, ciągnące się od Łagiewnik do Jordanowa Śląskiego. Najwyższy szczyt to Jańska Góra (253 m n.p.m.). Wzgórza te są na ogół użytkowane rolniczo, lasy występują sporadycznie. Na zachodzie gmina sięga po Wzgórza Oleszeńskie. Jest to wschodnia część Masywu Ślęży, ciągnąca się od Przełęczy Słupickiej, przez Sulistrowickie Skąły, Przełęcz Sulistrowicką i Gozdnik, skąd obniżają się w kierunku Równiny Wrocławskiej i stopniowo zanikają na terenie gminy Jordanów Śląski (w rejonie wsi Winna Góra).

1.2. Zagospodarowanie i własność terenów

Gmina Jordanów Śląski jest gminą rolniczą, zajmującą powierzchnię 5669 ha, z czego 5127,25 ha (90,44 %) stanowią grunty rolne. W gruntach rolnych użytki rolne stanowią 96,1%, lasy i grunty leśne to 0,7%. Dla porównania – średnio w powiecie wrocławskim użytki rolne zajmują 80,4%, a lasy i grunty leśne 11,6%. Wśród wszystkich gmin powiatu wrocławskiego, gmina Jordanów Śląski i gmina Kobierzyce mają największy udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej gminy, tj. 96,1%.

Tabela 1. Własność terenów gminy Jordanów Śląski

Rodzaj własności	Podział powierzchni ze względu na rodzaj	Powierzchnia w ha
Gmina	Drogi	96,7
	Grunty komunalne	194,4
Skarb Państwa	Grunty rolne	27,88
	Grunty pod zabudowaniami	18,82
Lasy Państwowe	Lasy	149,7
Osoby fizyczne	Grunty rolne	3723,8
	Drogi	2
	Grunty leśne	29,8
Przedsiębiorstwa, osoby prawne	Grunty rolne	1375,57
	Zakłady produkcyjne, usługowe	11,53
	Pozostałe	22,8
Powiat	Drogi	16

Źródło: Urząd Gminy Jordanów Śląski



1.3. Tereny inwestycyjne

W obrębie gminy znajdują się tereny inwestycyjne o łącznej powierzchni 50 ha, pozostające w dyspozycji osób prywatnych. Są one niewątpliwie bardzo atrakcyjne, chociażby pod względem położenia – bliskie sąsiedztwo z aglomeracją wrocławską oraz najdynamiczniej rozwijającą się gminą Kobierzyce.

Głównym kompleksem ofertowym jest teren położony w bezpośrednim sąsiedztwie DK nr 8, o łącznej powierzchni 33 ha. Rada Gminy opracowała i uchwaliła Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla obrębu Jordanowa Śląskiego (Uchwała XXVI/144/2009 z dnia 31.07.2009 r.), gdzie jako propozycje zagospodarowania wymienia się w szczególności tereny aktywności gospodarczej przeznaczonej pod inwestycje o charakterze produkcyjnym (w tym przetwórstwa), magazynowo-składowym (np. hurtownie, bazy sprzętowe, składy materiałów budowlanych) oraz usług wielkopowierzchniowych i usług specjalistycznych. Tereny te zostały zaopatrzone w wodę przeznaczoną do celów bytowych, wymagają natomiast uzbrojenia w media, tj. energię elektryczną, kanalizację sanitarną oraz odpowiednio rozwiniętą sieć wodociągową.

Wydzielono również tereny pod budownictwo mieszkaniowe, usługowe i mieszkaniowo-usługowe położone w obrębie zbiornika małej retencji wodnej.



2. Zasoby naturalne

2.1. Klimat

Klimat na terenie gminy Jordanów Śląski jest umiarkowany. Charakteryzuje się przewagą wpływów oceanicznych, związanych z globalną cyrkulacją mas powietrza, napływającego z Atlantyku i basenu Morza Śródziemnego.

Na terenie gminy, podobnie jak w całym kraju, przeważają ruchy mas powietrza z kierunku zachodniego. Inne kierunki ruchu powietrza są efektem zakłóceń lokalnych lub pojawienia się okresowego systemu krążenia.

Gmina Jordanów Śląski należy do przedgórza znajdującego się w sudeckim regionie klimatycznym. Średnia roczna temperatura ma wartość od 6°C do 8°C, przy czym najmniejsze wartości odnoszą się do rejonu Wzgórz Oleszańskich i okolic Ślęzy. Średnia roczna temperatura ma wartość od 18°C do 16°C. Okres wegetacyjny trwa 220–250 dni.

2.2. Wody

Wody podziemne

Obszar gminy należy do przedsudeckiego regionu hydrogeologicznego, podregionu średzko-otmuchowskiego i podregionu podsudeckiego. W podregionie średzko-otmuchowskim pierwszy poziom wodonośny występuje zwykle w utworach trzeciorzędowych, rzadziej w czwartorzędowych. W utworach czwartorzędowych znajduje się głównie w dolinach rzecznych, najczęściej na głębokości około 30 m. W utworach trzeciorzędowych występują zwykle od 2 do 4 warstw wodonośnych na głębokościach od kilku do 150 m. W podregionie podsudeckim wody szczelinowe zlokalizowane są w skałach krystalicznych (paleozoik-prekambr) na głębokości do 50 m.

W dolinach rzek wody porowe znajdują się w utworach czwartorzędowych na różnych głębokościach. Na większości obszaru gminy wody pierwszego poziomu wodonośnego są całkowicie odizolowane od powierzchni, jedynie w rejonie Mlecznej – częściowo. Na większości analizowanego terenu występują wody dobrej jakości i nie wymagają uzdatniania, jednakże wody podziemne w pasie Piotrówek, Glinice, Pustków Wilczkowski wymagają częściowego uzdatniania.

Wody powierzchniowe

Gmina Jordanów Śląski należy do zlewni rzeki Ślęzy, lewego dopływu Odry (ponad 99% powierzchni gminy) oraz w niewielkiej części w zlewni rzeki Bystrzycy. Obszar gminy odwadniają Śłęza i jej dopływy: Oleszna, Trawna i Cieniawa oraz sieć rowów melioracyjnych. Na terenie gminy występują działy wodne III rzędu, oddzielające dorzecza Olesznej i Cieniawy oraz IV rzędu, rozdzielające dorzecza pomniejszych cieków. Śłęza ma swe źródła wśród Wzgórz Niemczańsko-Strzelińskich i dlatego na zjawiska hydrologiczne, które występują w gminie Jordanów Śląski, wywierają wpływ obszary odległe, o odmiennych cechach środowiskowych.

Podsumowując można stwierdzić, że na terenie gminy sieć hydrologiczna, mimo że nie jest bogata, to jest zróżnicowana, ponieważ obejmuje cieki o odmiennych cechach. Cieki na terenie gminy Jordanów Śląski zachowały w przewodzie cechy naturalne, mimo że znajdują się pod wpływem gospodarki człowieka. Część z nich zmodyfikowana została pracami melioracyjnymi i regulacją koryt. Na niektórych odcinkach dolin rzecznych wykonane zostały obwałowania przeciwpowodziowe, zwłaszcza wzdłuż biegu Ślęzy. Wody powierzchniowe są zanieczyszczone skażeniami pochodzącymi głównie z terenów uprawnych (wymywanie i splukiwanie nawozów).

Retencja wodna

Na terenie gminy Jordanów Śląski jest niewiele zbiorników wodnych, większość z nich to niewielkie stawy znajdujące się głównie w okolicy Piotrówek. W Jordanowie Śląskim, na wschód od rzeki Ślęzy, powyżej terenów osiedleńczych, zbudowano duży zbiornik retencyjny przylegający do koryta rzeki. Zbiornik powstał w wyniku zamknięcia obwałowaniem przewężającej się części doliny od strony północnej, rozbudowy obwałowania rzeki Ślęzy od strony zachodniej oraz podniesienia terenu od strony południowej. Czasza zbiornika została ukształtowana sztucznie przez wykop ze spadkiem dna w kierunku spustu wody.

Na terenie gminy występuje niebezpieczeństwo powodzi. Funkcję przeciwpowodziową pełnią m.in. zbiorniki retencyjne oraz obwałowania. Na terenie powiatu wrocławskiego spójny system tworzą jedynie obwałowania rzeki Odry. Pozostałe obiekty wymagają uzupełnienia i modernizacji, ponieważ częstokroć zostały wykonane bez właściwego zagęszczenia i doszczelnienia oraz z niewłaściwych materiałów.



2.3 Gleby

Gleby występujące na terenie gminy Jordanów Śląski należą do najcenniejszych i najlepszych w województwie dolnośląskim.

Na terenie gminy dominują gleby brunatne właściwe oraz występujące na przemian płaty gleb płowych i czarnych ziem. Gleby typu czarne ziemie występują głównie w części południowo-wschodniej. Dna dolin cieków wzdłuż potoków, wyścielają mady rzeczne. Gleby gminy Jordanów Śląski wytworzone są w większości na glinach lodowcowych i piaskach oraz glinach lessopodobnych i utworach pyłowych i tworzą kompleks pszenno-żytni. Gleby powstałe na utworach piaszczystych tworzą kompleks żytni, a wytworzone na macdach – kompleks zbożowo-pastewny. Szczególnie chronione z punktu widzenia rolnictwa gleby I–III klasy bonitacyjnej stanowią około 87,2% użytków rolnych.

2.4. Surowce mineralne

Gmina Jordanów Śląski posiada niewiele surowców naturalnych – głównie serpentynity, piaski, pospółki i żwiry.

Serpentynity zostały stwierdzone w kilku punktach w zachodniej części gminy na zboczach wzgórz tworzących Masyw Ślęzy. Częściowo znajdują się one w granicach lasów chronionych, a częściowo zlokalizowane są w wierzchołkowych partiach niezalesionych wzgórz. Ze względu na dostępność nie są one przewidziane do eksploatacji. Złoże serpentynitu usytuowane na granicy gmin Jordanów Śląski i Łagiewniki (w okolicy Piotrówka) zostało wybilansowane. Z serpentynitami ściśle związane jest występowanie nefrytu w rejonie Jordanowa Śląskiego oraz żył magnezytowych.

Spośród występujących na terenie gminy Jordanów Śląski surowców luźnych, największe znaczenie mają piaski, pospółki i żwiry. W rejonie wsi Piotrówek i Winna Góra w latach 50-tych prowadzono poszukiwania złóż węgla brunatnego. Pomiędzy Winną Górą a Oleszną (gmina Łagiewniki) zlokalizowano złoże o miąższości 1,7 m, zalegające na głębokości około 20 m, o zasobach pozabilansowych (szacunkowo ponad 560 tys. ton). Złoża te nie nadają się do przemysłowej eksploatacji.

2.5. Lasy

Zdecydowaną część obszaru gminy zajmują pola uprawne. Tylko w okolicy Winnej Góry, Karolina i okolic Jordanowa Śląskiego znajdują się niewielkie powierzchnie leśne.

Lasy gminy Jordanów znajdują się w V krainie przyrodniczo-leśnej, w dzielnicy Przedgórze Sudeckiego. Gmina charakteryzuje się bardzo niskim wskaźnikiem lesistości, powierzchnia lasów i gruntów leśnych w gminie wynosi 3,3% (lesistość powiatu wrocławskiego wynosi 10,8%, województwa dolnośląskiego 29,6%, a Polski 29,3%).

Brak skupisk leśnych lub zadrzewień w partiach wierzchołkowych wzgórz i wzniesień, ukształtowanie terenu, lokalne warunki geologiczno-glebowe oraz rolniczy sposób wykorzystania, przyczyniają się do występowania zagrożeń erozyjnych w południowo-zachodniej części gminy, czego skutkiem jest erozja powierzchniowa. Podczas nawałnych deszczów występują zmywy powierzchniowe, a w okresach suchych erozja wietrzna.

Ze względu na położenie lasów w pobliżu aglomeracji miejskich i terenów przemysłowych (druga strefa zagrożeń przemysłowych) drzewostany te spełniają wielorakie funkcje społeczne. Najważniejszymi z nich są funkcje glebo- i wodochronne, następnie udostępnienie ich dla celów rekreacyjnych i turystycznych. Taki układ warunków powoduje, że produkcja drewna pozostaje drugorzędna, natomiast na pierwszy plan wysuwają się zadania hodowlano-ochronne (ciągłość zalesienia, poprawa stanu zdrowotnego i sanitarnego lasu).

Na terenie gminy Jordanów Śląski znajduje się część Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego. Wraz z otuliną, która stanowi strefą ochronną, obejmuje on Masyw Góry Ślęzy, Masyw Góry Raduni, pasma Wzgórz Oleszeńskich i Wzgórz Kiełczyńskich oraz Jańską Górę. Administracyjnie obszar parku i jego otulina leżą w obrębie gmin: Jordanów Śląski, Łagiewniki, Sobótka, Dzierżonów, Marcinowice, Świdnica.

2.6. Energia odnawialna

Gmina podjęła działania mające na celu sukcesywną realizację zadań zaplanowanych w obszarze termomodernizacji, dywersyfikacji źródeł energii w kierunku niskoemisyjnym, promowania i wspierania energetyki odnawialnej (w tym polityki prosumenckiej) oraz wszelkich działań technicznych i organizacyjnych poprawiających efektywność energetyczną. Pozyskane i zinwentaryzowane zostaną dane źródłowe o rzeczywistym stanie obiektów i urządzeń mających wpływ na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego – niezbędne do kom-



pleksowego planowania w gminie gospodarki niskoemisyjnej. Ponadto użytkownicy energii z obszaru gminy będą odpowiednio edukowani i informowani o metodach oraz zasadach ograniczania emisji.

Na terenie gminy Jordanów Śląski powstaje wiele energooszczędnych budynków mieszkalnych. To przede wszystkim mieszkańcy korzystają z możliwości pozyskania dofinansowania na wykonanie instalacji energii odnawialnej. W głównej mierze instalowane są kolektory słoneczne oraz pompy ciepła. Budowane domy oparte są na najnowocześniejszych technologiach budowy domów pasywnych, spełniających unijne normy bezpieczeństwa i energooszczędności.

Jednocześnie wiele budynków jednorodzinnych przystosowanych jest do korzystania z biologicznych oczyszczalni ścieków.

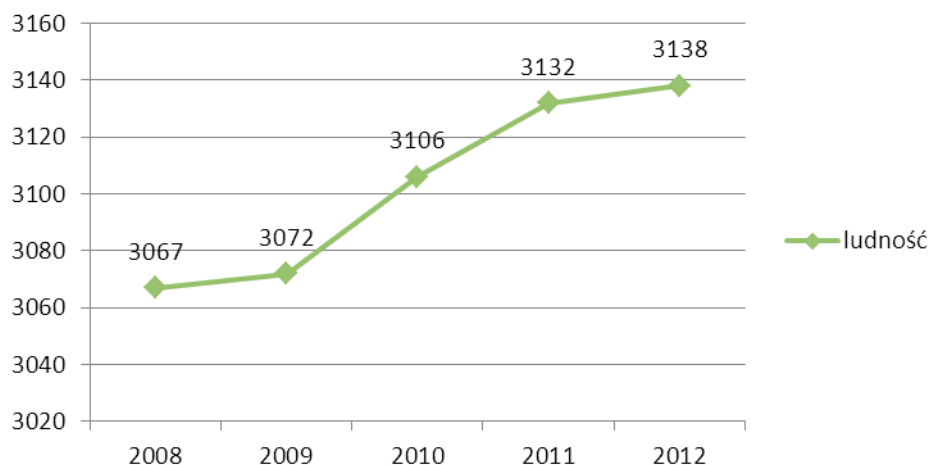


3. Procesy demograficzne

3.1. Ludność

Liczba ludności w gminie Jordanów Śląski od 2008 roku wzrasta. Na koniec 2012 roku gminę zamieszkiwało 3138 osób (co stanowi 2,5% ludności powiatu wrocławskiego, 0,1% ludności województwa dolnośląskiego oraz 0,01% ludności Polski). Zmiany liczby mieszkańców gminy w latach 2008–2012 przedstawia wykres.

Wykres 1. Liczba ludności w gminie Jordanów Śląski w latach 2008–2012



Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Liczba kobiet w gminie nieznacznie przekracza liczbę mężczyzn. Wyjątkiem był rok 2010, kiedy to liczba mężczyzn była wyższa od liczby kobiet. Współczynnik feminizacji wynosił w 2012 roku 101 kobiet na 100 mężczyzn. Podział liczby ludności ze względu na płeć przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Liczba ludności według płci w gminie Jordanów Śląski w latach 2008–2012

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba mężczyzn	1520	1519	1557	1565	1565
Liczba kobiet	1547	1553	1549	1567	1573

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Największa liczba ludności zamieszkuje miejscowość Jordanów Śląski (38,5% ludności gminy), natomiast najmniej osób mieszka w miejscowości Winna Góra (1,4%).

Tabela 3. Liczba ludności gminy Jordanów Śląski w podziale na miejscowości (stan na rok 2012)

Miejscowość	Liczba mieszkańców
Jordanów Śląski	1208
Dankowice	244
Jezierzyce Wielkie	190
Pożarzyce	115
Janówek	168
Mleczna	138



Popowice	101
Biskupice	73
Glinica	189
Tomice	133
Piotrówek	128
Karolin	77
Winna Góra	45
Wilczkowice	329
Razem	3138

Źródło: Urząd Gminy Jordanów Śląski

Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 55 os./km² i była zdecydowanie niższa niż wskaźnik dla powiatu wrocławskiego (111 os./km²), województwa dolnośląskiego (146 os./km²) i Polski (123 os./km²).

Tabela 4. Porównanie gminy Jordanów Śląski z powiatem wrocławskim, województwem dolnośląskim i Polską (stan na rok 2012)

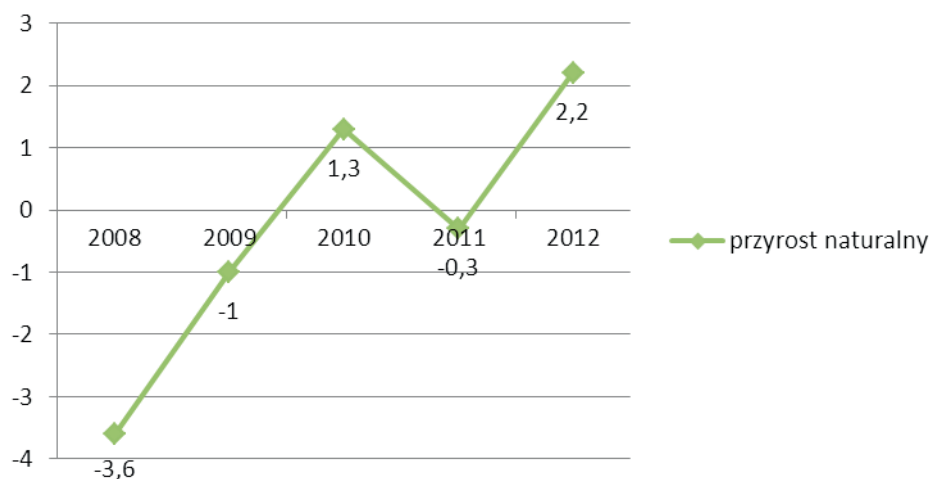
Wyszczególnienie	gmina	powiat wrocławski	woj. dolnośląskie	Polska
Liczba ludności	3138	124 509	2 914 362	38 533 299
Przyrost naturalny	2,2	3	-1,1	0
Gęstość zaludnienia	55	111	146	123
Kobiety na 100 mężczyzn	101	104	108	107
Małżeństwa na 1000 ludności	5,1	4,8	5,2	5,3
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,8	11	9,3	10
Zgony na 1000 ludności	8,6	8	10,4	10

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Na przyrost naturalny ludności składają się zmiany w jej liczbie, powodowane przez urodzenia i zgony. Charakteryzujące go wartości określają nie tylko strukturę populacji według płci i wieku, ale także liczbę zawartych małżeństw, osób w wieku rozrodczym oraz zgonów. Wartości charakteryzujące przyrost naturalny gminy Jordanów Śląski w roku 2012 rozkładają się zdecydowanie korzystniej niż średnia dla województwa i Polski. Wpływ na to ma wyższy wskaźnik urodzeń oraz mniejszy wskaźnik zgonów. Pod tym względem gmina wypada gorzej niż powiat wrocławski, który cechuje się mniejszą liczbą zgonów oraz większą liczbą urodzeń. Analizując zjawiska demograficzne należy brać pod uwagę fakt stosunkowo niskiej populacji gminy powodujący, że nawet jednostkowe przypadki mogą znacznie wpłynąć na końcowy obraz poszczególnych wskaźników statystycznych.

Przyrost naturalny gminy Jordanów Śląski podlegał w latach 2008–2012 znacznym wahaniom, przyjmując zarówno wartości dodatnie, jak i ujemne. Zadowalający jest fakt, że na koniec 2012 roku wskaźnik przyrostu naturalnego był dodatni (2,2) i przewyższał wartość przyrostu dla województwa dolnośląskiego (-1,1) i Polski (0,0).

Wykres 2. Przyrost naturalny w gminie Jordanów Śląski w latach 2008–2012

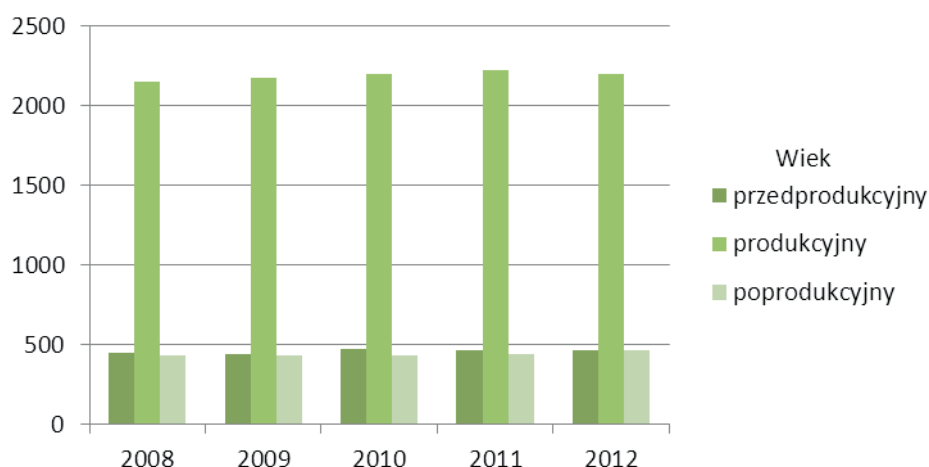


Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem wpływającym bezpośrednio na liczbę ludności oraz jej rozmieszczenie, są migracje. Od roku 2009 zarówno saldo migracji wewnętrznych, jak i zewnętrznych, jest dodatnie, co wpływa pozytywnie na liczbę mieszkańców gminy.

Struktura wiekowa ludności podlegała w latach 2008–2012 nieznacznym zmianom. Powoli wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym, produkcyjnym oraz przedprodukcyjnym. Zjawisko to zostało przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 3. Struktura wiekowa ludności w gminie Jordanów Śląski w latach 2008–2012



Źródło: Główny Urząd Statystyczny



Tabela 5. Wskaźniki demograficzne gminy Jordanów Śląski (stan na rok 2012)

Wskaźnik obciążenia demograficznego				
Wyszczególnienie	gmina	powiat wrocławski	woj. dolnośląskie	Polska
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	49,4	52,2	54,4	56,6
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	81,5	65,8	107,2	97,1
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	22,2	20,7	28,2	27,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wskaźnik obciążenia demograficznego dla gminy Jordanów Śląski jest korzystny (lepszy od wskaźnika dla województwa i kraju). Jednak w celu uniknięcia zjawiska starzenia się społeczeństwa, które dotyczy większości obszarów Polski, należy utrzymać wysoki poziom współczynnika urodzeń.



4. Infrastruktura społeczna

4.1. Edukacja

W Jordanowie Śląskim funkcjonuje zespół wychowania przedszkolnego pod nazwą „Wesołe Przedszkole”, którego organem prowadzącym jest działające na terenie gminy Stowarzyszenie „Wszystko dla Gminy”. Przedszkole utworzone zostało w ramach projektu „Idziemy do przedszkola! Małe Przedszkola na Dolnym Śląsku”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej. W 2012 roku do „Wesołego Przedszkola” uczęszczało 25 dzieci. Edukacja przedszkolna prowadzona jest także w punkcie wychowania przedszkolnego „Miś Iskierka”, do którego uczęszczają dzieci w wieku od 2,5 do 5 lat. Przedszkola pełnią funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące, wspomagając wszechstronny rozwój dziecka odpowiednio do jego indywidualnych potrzeb i możliwości. Ponadto placówki te tworzą bezpieczne warunki do wspólnej zabawy i nauki, promując jednocześnie dbanie o zdrowie i zachowania przyjazne przyrodzie czy budując poczucie tożsamości regionalnej i narodowej oraz rozwijając kompetencje społeczne. Celem edukacji przedszkolnej jest osiągnięcie przez dziecko stanu gotowości do podjęcia nauki w szkole podstawowej.

Na terenie gminy funkcjonuje jedna szkoła podstawowa oraz jedno gimnazjum. Zmiany liczby uczniów uczęszczających do placówek zawarte zostały w poniższej tabeli.

Tabela 6. Liczba uczniów w szkole podstawowej i gimnazjum w gminie Jordanów Śląski w latach 2008–2012

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Szkoła podstawowa	188	182	182	180	158
Gimnazjum	95	110	102	100	99

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Jak pokazano w powyższej tabeli, liczba uczniów w placówkach na przestrzeni lat 2008–2012 nieznacznie się zmieniała, co jest pozytywnym zjawiskiem na tle kraju. Wyjątkiem był rok 2012, kiedy to spadła liczba uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej.

Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Jordanowie Śląskim może poszczycić się wysokimi wynikami sprawdzianów zewnętrznych. Placówka jest inicjatorem i organizatorem Powiatowego Konkursu Języka Angielskiego. Szkoła posiada certyfikaty: „Szkoly z klasą”, „Szkoly dbającej o bezpieczeństwo”, „Szkoly promującej zdrowie”, a także należy do KLUBU SZKÓŁ UCZĄCYCH SIĘ i KRAJOWEJ SIECI SZKÓŁ PROMUJĄCYCH ZDROWIE. Szkoła Podstawowa jest finalistą ogólnopolskiego konkursu pod hasłem „Ferie na sportowo, bezpiecznie, kulturalnie i zdrowo”. Realizowany przez szkołę projekt „Ocalić od zapomnienia” umożliwia poznanie przez uczniów przeszłości swojego regionu poprzez spotkania z historią.

Publiczne gimnazjum w Jordanowie Śląskim oferuje uczniom szereg zajęć pozalekcyjnych, rozwijających osobowość i zainteresowania ich uczestników oraz zajęcia rekreacyjno-sportowe. Młodzież gimnazjalna bierze udział w organizowanych rajdach, biwakach i wycieczkach turystyczno-krajoznawczych. Kadra nauczycieli wspiera uzdolnionych uczniów współpracując z nimi indywidualnie. Także uczniowie mający trudności z nauką mogą liczyć na pomoc nauczycieli w czasie zajęć wyrównawczych.

Zarówno szkoła podstawowa, jak i gimnazjum są dobrze wyposażone w pomoce naukowe i dydaktyczne oraz posiadają pracownie komputerowe i językowe, halę sportową oraz bibliotekę szkolną.

Młodzież z terenu gminy kontynuuje naukę w szkołach średnich oraz wyższych znajdujących się na terenie powiatu strzelińskiego, dzierzoniowskiego oraz wrocławskiego.

W odpowiedzi na zapotrzebowania mieszkańców Gmina powołuje do życia zespół szkolno-przedszkolny, który w 2017 roku będzie przyjmował do przedszkola dzieci 3- i 4-letnie.



4.2. Kultura i sztuka

W Jordanowie Śląskim funkcjonuje Biblioteka Publiczno-Szkolna (przy Szkole Podstawowej). W ciągu 2012 roku z usług bibliotecznych korzystało 487 czytelników. Liczba czytelników w stosunku do roku 2008 spadła o 5%. Poziom czytelnictwa w gminie wynosi 15,6 (wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach). W porównaniu do odpowiedniego wskaźnika dla powiatu wrocławskiego (19,6), województwa dolnośląskiego (19,5) oraz Polski (18,9) jest on bardzo niski i niezadowalający.

W gminie Jordanów Śląski nie funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury. Działalność kulturalna oparta jest o istniejące świetlice wiejskie, znajdujące się praktycznie w każdej miejscowości. Dzięki pozyskanym środkom pochodzącym z funduszy Unii Europejskiej, gmina wyremontowała i wyposażała w niezbędny do funkcjonowania sprzęt 10 obiektów. W chwili obecnej świetlice wykorzystywane są do organizacji szkoleń, warsztatów edukacyjnych czy warsztatów artystycznych. Służą także mieszkańcom jako miejsca spotkań integracyjnych zarówno dla dzieci, młodzieży i dorosłych, służących wymianie poglądów, wspólnych ustaleń, wykorzystywane są na organizację imprez kulturalnych oraz zabaw dla dzieci. Władze gminy planują utworzyć Gminny Ośrodek Kultury, który będzie pełnił rolę animatora kultury oraz organizatora życia kulturalnego.

Na terenie gminy Jordanów Śląski organizowane są zajęcia w ramach świetlic środowiskowych. Ich działalność finansowana jest z budżetu gminnych programów rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych. Plan działalności świetlic przewiduje zajęcia plastyczne, zajęcia sportowe, pomoc w odrabianiu lekcji, realizację programów profilaktycznych i inne.

W gminie organizowane są dożynki, festyny, imprezy okolicznościowe w nawiązaniu do świąt kościelnych i państwowych. Również w celu integracji społeczeństwa w samych miejscowościach organizowane są spotkania i zabawy (np. spotkania opłatkowe, Andrzejki, Sylwester, odpusty).

4.3. Sport i rekreacja

Na terenie gminy znajduje się duży zbiornik retencyjny, który przylega do przepływającej tu rzeki Ślęzy. Zbiornik stanowi miejsce czynnego wypoczynku weekendowego, a poprzez zagospodarowanie placu przyległego i dostosowanie go do potrzeb turystów i mieszkańców gminy, wykorzystywany będzie jako teren kulturalno-sportowy. Ze zbiornika korzystają również członkowie jordanowskiego oddziału Polskiego Związku Wędkarskiego oraz mieszkańcy uprawiający rekreacyjnie wędkarstwo. Teren przyległy do zalewu został zagospodarowany na potrzeby społeczności lokalnej poprzez utworzenie miejsca wypoczynku dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Znajduje się tu duży plac zabaw dla dzieci, chata grillowa, miejsca parkingowe, liczne ścieżki, a wszystko w otoczeniu przyrody.

Działania klubów i licznych sekcji sportowych oraz urozmaicona infrastruktura sportowa to podstawowa możliwość rozwoju kultury fizycznej wśród mieszkańców miasta i gminy, a szczególnie dzieci i młodzieży. W Jordanowie Śląskim, Jezierzycach Wielkich, Mlecznej, Janówku, Glinicy, Piotrówku, Wilczkowie i Popowicach znajdują się boiska sportowe, a w Jordanowie Śląskim także hala sportowa.

Na terenie gminy działają następujące kluby sportowe:

- Ludowy Klub Sportowy „Nefryt”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Młodzik” działający przy Publicznym Gimnazjum,
- Uczniowski Klub Sportowy „ZIBI”,
- Ludowy Klub Sportowy „Janówek”.

Kluby sportowe mają za zadanie upowszechnianie i rozwijanie kultury fizycznej i sportu wśród mieszkańców oraz wśród dzieci i młodzieży całej gminy, poprzez czynny udział w organizowanych zajęciach pozalekcyjnych, a także poprzez czynny udział w życiu sportowo-kulturalnym gminy.

Poza stałymi imprezami oraz bieżącymi zajęciami sportowymi, realizowanymi przez kluby, organizowane są także zajęcia z gimnastyki akrobatycznej oraz zajęcia z aerobiku i zumbi.

Corocznie organizowanych jest wiele zawodów sportowych o różnym zasięgu. Należą do nich przede wszystkim turnieje: koszykówki, siatkówki, halowe turnieje piłki nożnej. Organizowane są również festyny oraz imprezy sportowo-rekreacyjne. Przykładem imprezy może być organizowany od kilku lat Halowy Turniej Piłki Nożnej Samorządowców, w którym zmagają się władze gmin z powiatu wrocławskiego.



4.4. Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem publicznym w gminie czuwają policjanci z Komisariatu Policji w Sobótce. Teren gminy Jordanów Śląski obejmowany jest zasięgiem Rewiru Dzielnicowych (nie jest on jednostką Policji pracującą w systemie całodobowym). Teren działania Rewiru Dzielnicowych podzielony jest na 2 rejony.

Siły strzegące bezpieczeństwa przeciwpożarowego i przeciwpowodziowego oparte są na jednostkach ochotniczych straży pożarnych:

- OSP Jordanów Śląski – funkcjonująca w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym,
- OSP Tomice,
- OSP Jezierzycze Wielkie.

Stopień zagrożenia powodziowego w dolinach rzecznych determinowany jest zarówno czynnikami naturalnymi, takimi jak: rzeźba terenu, gleba, budowa geologiczna, szata roślinna, natężenie opadów atmosferycznych, powierzchnia i ukształtowanie zlewni i jej poszczególnych dopływów, jak również czynnikami antropogenicznymi, takimi jak: regulacja koryt rzecznych, infrastruktura hydrotechniczna, stopień zagospodarowania dolin rzecznych. Zagrożenie powodziowe występuje głównie wzdłuż większych cieków wodnych, zwłaszcza Ślęzy, Oleszny i Cieniawy.

Zagrożeniami nadzwyczajnymi zajmuje się Gminny Zespół Reagowania. Do jego zadań należy zapobieganie powstawaniu klęsk żywiołowych i sytuacji kryzysowych, koordynowanie i prowadzenie akcji ratowniczych, a także usuwanie skutków zdarzeń nadzwyczajnych.

4.5. Ochrona zdrowia

Mieszkańcy gminy Jordanów Śląski mają dostęp do dwóch placówek ochrony zdrowia (NZOZ Przychodnia Rodzinna Kajderowicz i Biliński oraz Praktyka Lekarza Rodzinnego Elżbieta Młyńczyk-Pokutycka) oraz jednej apteki. W 2012 roku lekarze udzielili łącznie 23 583 porad medycznych.

Leczenie specjalistyczne prowadzone jest w szpitalach we Wrocławiu, natomiast pogotowie ratunkowe do mieszkańców gminy przyjeżdża ze stacji w Gniechowicach i Sobótce.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wszystkie gminy w Polsce mają obowiązek prowadzić własną, wyznaczoną lokalnymi potrzebami i zasobami, politykę wobec alkoholu. Zgodnie z tym rozporządzeniem w gminie Jordanów Śląski funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Według rankingu sporządzonego przez GKRPA najważniejszymi problemami uzależnień na terenie gminy są:

- spadek wieku inicjacji alkoholowej,
- sprzedaż napojów alkoholowych osobom nieletnim,
- wzrost spożycia piwa w środowisku młodzieżowym,
- bardzo duże nadużywanie alkoholu w środowisku lokalnym,
- patologizacja środowisk osób bezrobotnych,
- problem przemocy domowej,
- naruszanie prawa przez nietrzeźwych kierowców.

Powodem takiego stanu rzeczy może być coraz bardziej umacniająca się liberalizacja podejścia młodzieży i dorosłych do kwestii alkoholu i problemu uzależnień.

4.6. Opieka społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, a zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej gmina realizuje zadania zlecone z zewnątrz oraz zadania własne. W gminie Jordanów Śląski, jak w wielu gminach wiejskich, istnieje problem samotnych ludzi starszych, którzy wymagają pomocy i nie są w stanie mieszkać samotnie. Zwykle kierowani są oni do specjalnych ośrodków pomocy społecznej, które mogą zapewnić im odpowiednią opiekę. Koszty z tym związane obciążają budżet gminy, ponieważ osoby korzystające z pomocy OPS, dysponują tak niskimi świadczeniami emerytalnymi, że nie pokrywają one kosztów pobytu.



Zasadniczą przyczyną, w związku z którą mieszkańcy wnioskują o pomoc z systemu pomocy społecznej, jest ubóstwo. Kolejnym, skorelowanym z trudną sytuacją materialną rodziny bodźcem popychającym ku poszukiwaniu pomocy, jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, przede wszystkim w rodzinach wielodzietnych. Poważnymi przyczynami udzielanego wsparcia jest również niepełnosprawność oraz powiązane ze sobą bezrobocie i alkoholizm. Należy podkreślić, że wskazano tylko główne przyczyny udzielanej pomocy, w tle natomiast znajduje się narkomania, bezdomność, sieroctwo oraz trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Tabela 7. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ze świadczeń rodzinnych w gminie Jordanów Śląski (stan na rok 2012)

Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej		
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	gosp. dom.	60
osoby w gospodarstwach domowych korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	osoba	192
udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	6,1
Korzystający ze świadczeń rodzinnych		
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	rodzina	72
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny ogółem	osoba	162
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	osoba	148
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	%	25,3

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2012 roku pomocą społeczną objętych było jedynie 60 gospodarstw domowych, które obejmowały 6,1% ogólnej ludności gminy Jordanów Śląski. Ze świadczeń rodzinnych korzystały natomiast 72 rodziny, obejmujące 1/4 dzieci w wieku do 17 roku życia.

4.7. Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Jordanów Śląski to:

- Ludowy Klub Sportowy „Nefryt”,
- Stowarzyszenie „Wszystko dla Gminy”,
- Oddział Ślązkańskiego Stowarzyszenia Kobiet po Mastektomii „Amazonki”,
- OSP w Jezierzycach Wielkich,
- OSP w Jordanowie Śląskim,
- OSP w Tomicach,
- ZHP, Hufiec Łągiwniki, 109 Szczep „Wataha” w Jordanowie Śląskim,
- Uczniowski Klub Sportowy „Młodzik”,
- Uczniowski Klub Sportowy „ZIBI”,
- Ludowy Klub Sportowy „Janówek”,
- Stowarzyszenie Wędkarskie Jordanów Śląski,
- Fundacja BILI,
- Stowarzyszenie Rodziców „Szkoła dobrego startu”.



Zarejestrowane i funkcjonujące na terenie gminy kluby sportowe realizują swoje zadania w zakresie upowszechniania i rozwijania kultury fizycznej i sportu, wśród mieszkańców oraz wśród dzieci i młodzieży całej gminy, poprzez czynny udział w organizowanych zajęciach poza lekcyjnych, a także poprzez czynny udział w życiu sportowo-kulturalnych gminy. Oddział Ślęzańskiego Stowarzyszenia Kobiet po Mastektomii „Amazonki”, jest organizacją samopomocową, niemedyczną, służącą wsparciem psychicznym i pomocą praktyczną kobietom dotkniętym rakiem piersi. Pozostałe stowarzyszenia prężnie działają, wspierając inicjatywy społeczne w zakresie gospodarki, sportu, kultury, turystyki, edukacji, pomocy osobom niepełnosprawnym oraz działalnością związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych. Swoje zadania realizują poprzez budowanie wzajemnych więzi międzyludzkich oraz poprzez pozyskiwanie funduszy na rozwój działalności statutowej wspomagającej dzieci i dorosłych oraz osoby niepełnosprawne.

Dodatkowo w gminie działa Koło Gospodyń Wiejskich „Jordanowianki”, którego celem jest działanie na rzecz promocji i rozwoju naszej gminy.

4.8. Społeczeństwo

Przejawami funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego są wszelkie oddolne inicjatywy zrzeszających się jednostek: doraźne organizacje, manifestacje, samorząd, działanie na rzecz społeczności lokalnych itp. Większość z tych inicjatyw ma charakter tymczasowy, doraźny i nastawiony na wykonanie konkretnego celu, choć może to być również działanie nastawione na promocję konkretnych postaw, co będzie oddziaływało długofalowo.

Jednym z najważniejszych celów społeczeństwa obywatelskiego jest próba równoważenia wpływów władzy politycznej. Należy jednak zaznaczyć, że bez wolności oraz swobód politycznych, przejawy działania społeczeństwa obywatelskiego byłyby uznawane za bezprawne i nieuzasadnione akty społecznego oporu. Wolność jest więc fundamentem dla rozwoju obywatelskości.

Społeczeństwo obywatelskie to przykład samorealizacji. Angażowanie się jednostek w sferę publiczną potwierdza również troskę nie tylko o interes własny działających, ale pokazuje, że jednostki są skłonne współpracować w sposób wspólnotowy, gdy konieczne jest zrealizowanie celu, którego wykonanie może im pomóc. Konstytutywnymi składnikami społeczeństwa obywatelskiego są wolność, inicjatywa, spontaniczność, wolność polityczna, swoboda stowarzyszania się.

Społeczeństwo obywatelskie cechuje:

- duży stopień aktywności obywateli w wielu sferach życia publicznego,
- stosunki społeczne polegają na współpracy i zaufaniu,
- tworzą go aktywni obywatele, zdolni do samoorganizacji, myślący o interesach społecznych,
- zależności polityczne są oparte na zasadach równości,
- działa niezależnie od instytucji państwowych,
- poczucie odpowiedzialności także samodzielność,
- aktywność publiczna, równouprawnienie,
- pozytywny stosunek do innych społeczeństw i ludzi.

Zdecydowana większość mieszkańców gminy zainteresowana jest polityką lokalną oraz sprawami rozwoju gminy. Widoczne jednak jest zróżnicowanie poziomu tego zainteresowania w zależności od miejsca zamieszkania oraz stażu zamieszkania na terenie gminy. O raczej wysokim poziomie aktywności społecznej na terenie gminy świadczy nie tylko liczba zarejestrowanych na jej obszarze organizacji i stowarzyszeń, lecz przede wszystkim działania samych mieszkańców. Na terenie naszej gminy funkcjonuje 13 organizacji i stowarzyszeń. Aktywność społeczna mieszkańców nie ogranicza się wyłącznie do udziału w wyborach i przynależności do stowarzyszeń czy organizacji, przejawia się także w działaniu – wielu mieszkańców gminy w przeciągu ostatniego roku uczestniczyło w pracach społecznych na rzecz lokalnej społeczności. Mieszkańcy gminy wykazują się wyższą aktywnością społeczną niż przeciętny Polak. Co więcej, co trzeci mieszkaniec gminy odczuwa potrzebę zaangażowania się w pracę na rzecz środowiska lokalnego. W przypadku podejmowania prac na rzecz społeczności lokalnej większą potrzebę działania wykazują raczej mieszkańcy o krótszym stażu zamieszkania na terenie gminy.



5. Sytuacja gospodarcza

5.1. Podmioty gospodarcze

Na terenie gminy nie ma większych zakładów produkcyjnych, a dziedzinami gospodarczymi, które nie są związane z rolnictwem, są głównie usługi i handel.

W poniższej tabeli przedstawiono zmiany liczby podmiotów gospodarczych w latach 2008–2012.

Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2008–2012 w gminie Jordanów Śląski

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba podmiotów gospodarczych	150	159	170	192	203

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Według stanu na 2012 roku, w rejestrze działalności gospodarczej prowadzonym przez Urząd Gminy, zarejestrowane były 203 podmioty gospodarcze. Sektor prywatny stanowił 97% wszystkich podmiotów (w tym najwięcej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – 164 podmioty), a 3% stanowił sektor publiczny.

Gmina Jordanów Śląski ma charakter rolniczy z wysokim poziomem produkcji rolnej i niewielką aktywnością gospodarczą ze względu na wysokie klasy bonitacyjne gruntów. Dla mieszkańców gminy położonej w rejonie intensywnego rolnictwa praca w innych dziedzinach gospodarki narodowej ma również duże znaczenie. Działalność gospodarcza koncentruje się w Jordanowie Śląskim, a tworzy ją kilka zakładów zatrudniających osoby z obszaru gminy. Poza lokalnymi, mniejszymi zakładami i przedsiębiorstwami, mieszkańcy znajdują zatrudnienie w Łagiewnikach, Sobótce, Strzelinie, Kobierzycach oraz we Wrocławiu. Poza miejscowością Jordanów Śląski, brak jest rozwiniętego i dużego systemu działalności pozarolniczych związanych z usługami, produkcją czy handlem.

Do najważniejszych podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie gminy Jordanów Śląski zaliczamy:

- INEX – producent soków, napojów i wód mineralnych,
- Zakład Kruszyw BUMAT – sprzedaż kruszyw,
- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” – skup zbóż, rzepaku, dystrybucja nawozów i środków ochrony roślin,
- Spółdzielnia Pracy JORDANÓW – produkcja płytek,
- „Janówek” Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Rolno-Przemysłowe,
- „Farmco” Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Rolno-Przemysłowe,
- „Karolin” Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Rolno-Przemysłowe,
- P.U.H. WIEŻOWIEC – dystrybucja opału, nawozu i środków ochrony roślin,
- P.U.H. Stanisław Dawiec – serwis ogumienia, zespół muzyczny, ubezpieczenia, materiały budowlane,
- Młyn Gospodarczy, Zenon Feszczuk – przemiał zboża,
- Zakład Elektromechaniki Pojazdowej, Tadeusz Huminiak – mechanika pojazdowa,
- Usługi Ubezpieczeniowe i Nadzór Inwestycyjny, Piotr Ligas – usługi ubezpieczeniowe, nadzór nad robotami budowlanymi, projektowanie,
- Vegas Wesela, Marek Stawczyński – organizacja imprez okolicznościowych,
- Ślężańskie Centrum Wypoczynku i Rekreacji – organizacja imprez okolicznościowych,
- SPA Joanna, Joanna Stawczyńska – centrum odnowy biologicznej,
- Eurowia Polska S.A. – przedsiębiorstwo budownictwa drogowego i produkcji materiałów budowlanych,
- DM CELUS sp. z o.o. – produkcja i zaopatrzenie sektora energetycznego w biomasę do spalania oraz sektora rolniczego w nową generację wyściółek dla zwierząt hodowlanych.



5.2. Otoczenie biznesu

W gminie Jordanów Śląski środowisko otoczenia biznesu jest stosunkowo słabo rozwinięte.

Funkcjonuje tu m.in. filia oddziału Banku Spółdzielczego w Kobierzycach, w którym okoliczni mieszkańcy oraz przedsiębiorcy mogą uzyskać kredyty na cele konsumpcyjne, rolnicze, rolniczo-preferencyjne, inwestycyjne dla działalności gospodarczej oraz obrotowe w ramach działalności gospodarczej. Z uwagi na to, że możliwości finansowe banku są ograniczone, mieszkańcy gminy o wyższe sumy kredytów i pożyczek zmuszeni są ubiegać się w innych bankach.

Gmina Jordanów Śląski podejmuje działania stanowiące bardzo cenny załączek inicjatyw rozwoju gospodarczego w zakresie rozwoju i promocji możliwości inwestycyjnych gminy, rozwoju przedsiębiorczości i powstawaniu małych i średnich przedsiębiorstw.

5.3. Innowacyjność gminy

W dobie informacji i wiedzy, rozwój wielu dziedzin uwarunkowany jest umiejętnością łączenia najlepszej innowacyjnej praktyki z opracowaniami teoretycznymi. Jest to szczególnie widoczne w zarządzaniu organizacjami. Gmina jest organizacją o specyficznym celu działania, zarządzanie nią jest trudne i bardzo złożone. Mający miejsce w ostatnich latach ogromny rozwój technik informacyjnych oraz zmienność otoczenia wymuszają na organizacjach, aby wdrażały innowacje. Warto więc zwrócić uwagę na to, że innowacje należy odnieść do trzech obszarów: produktowego, technologicznego oraz do innowacji w sferze zarządzania. W przypadku gminy innowacje produktowe obejmują modyfikacje, ulepszenia oraz zmiany formy usług jakie ona świadczy. Zadaniem innowacji produktu jest dostarczanie klientom nowych i większych korzyści, w tym przypadku dla gminy ogromne znaczenie będą miały e-usługi. Ich koncepcja ma na celu usprawnienie procesu załatwiania spraw w urzędzie, jak również są to działania związane z elektroniczną komunikacją między urzędem, a obywatelem. Wprowadzenie e-usług pociąga za sobą zmiany w obszarze organizacyjnym, prawnym oraz czysto informatycznym. Wychodząc temu naprzeciw gmina Jordanów Śląski realizuje projekt E-urząd.

Z myślą o realizacji założeń i celów społeczeństwa informacyjnego, w 2009 roku – dzięki przychylności władz powiatu wrocławskiego Gmina Jordanów Śląski przystąpiła do realizacji projektu z zakresu e-administracji pn. „Rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej na obszarze Powiatu Wrocławskiego i 7 gmin oraz wprowadzenie i zwiększenie dostępności elektronicznych usług dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych regionu powiatu i gmin: Czernica, Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Mietków, Sobótka, Żórawina”. Celem projektu była rozbudowa infrastruktury informatycznej (zakup sprzętu i oprogramowania) oraz budowa zintegrowanych systemów informatycznych wspierających zarządzanie współpracujących jednostek: Powiatu Wrocławskiego i 7 gmin powiatu oraz ich 86 jednostek organizacyjnych, a także rozwój usług świadczonych drogą elektroniczną w urzędach realizujących projekt: Wdrożenie elektronicznego obiegu i archiwizacji dokumentów, utworzenia nowych e-punktów kontaktu klienta z urzędem, zakup nowych formularzy spraw oraz wprowadzenie wewnętrznych systemów zarządzania w jednostkach.

Realizacja projektu stworzyła solidne podwaliny pod budowę społeczeństwa informacyjnego w powiecie wrocławskim. Problemem pozostaje jednakże – dostrzegany również w skali globalnej – niski poziom wykorzystania elektronicznych kanałów załatwiania spraw urzędowych przez samych klientów urzędu.

5.4. Bezrobocie

W Polsce od chwili rozpoczęcia procesów transformacji gospodarki pojawiły się nowe zjawiska na rynku pracy. Rozwój gospodarki rynkowej, prywatyzacja zakładów pracy, często likwidacja wielu przedsiębiorstw, spowodowały zmianę wartości pracy. Przede wszystkim zmieniły się podaż i popyt na pracę oraz związane z tym dynamika i poziom bezrobocia.

Dla gmin takich jak Jordanów Śląski czynnikiem, który spowodował wzrost liczby bezrobotnych, była w pierwszych latach transformacji likwidacja PGR-ów i Spółdzielni Kółek Rolniczych.

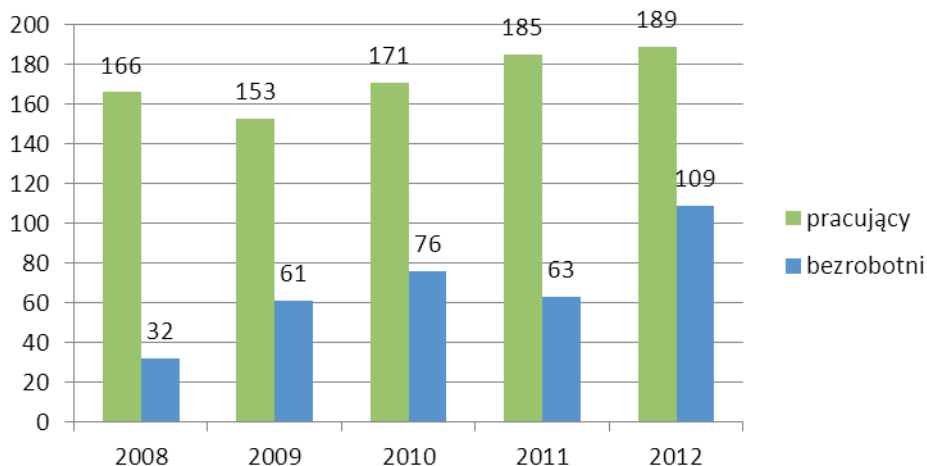
Mieszkańcy gminy dotychczas pracowali głównie w rolnictwie i w zawodach pokrewnych, związanych z obsługą rolnictwa. W nielicznych w gminie inwestycjach znalazło zatrudnienie niewielu mieszkańców. Brak kwalifikacji i wykształcenia utrudniał podjęcie pracy w nowo powstających firmach.



Pomimo tego wydaje się, że skala bezrobocia w gminie Jordanów Śląski jest nadal poniżej średnich wartości dla województwa i kraju. W 2012 roku stopa bezrobocia dla kraju wynosiła 13,4%, dla województwa dolnośląskiego 13,5%, a dla powiatu wrocławskiego 5,7%, natomiast dla gminy Jordanów Śląski tylko 4,95%.

W Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu na koniec 2012 roku zarejestrowanych było 109 osób bezrobotnych (w tym 50 kobiet) pochodzących z gminy Jordanów Śląski. Liczba osób bez pracy z roku na rok wzrastała. W tym samym czasie rosła także liczba osób pracujących, osiągając w 2012 roku liczbę 189 osób.

Tabela 9. Liczba pracujących i bezrobotnych osób w gminie Jordanów Śląski w latach 2008–2012



Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Prawie 25% wszystkich bezrobotnych w gminie stanowią osoby powyżej 50 roku życia, których sytuacja na rynku pracy jest trudna. Osoby młode, wchodzące na rynek pracy, stanowią 15% bezrobotnych, natomiast osoby długotrwale pozostające bez pracy stanowią 39% bezrobotnych.

W celu zapobiegania bezrobociu i stworzenia miejsc pracy, w obrębie miejscowości Wilczkowice i Jordanów Śląski wyznaczono strefę aktywizacji gospodarczej.

5.5. Rolnictwo

Gmina Jordanów Śląski zajmuje powierzchnię 5669 ha, z czego 86,4% stanowią grunty rolne. Największy obszar gruntów stanowią użytki rolne pod zasiewami (93,4% gruntów), natomiast najmniejszą powierzchnię gruntów zajmują ogródki przydomowe (0,09%).

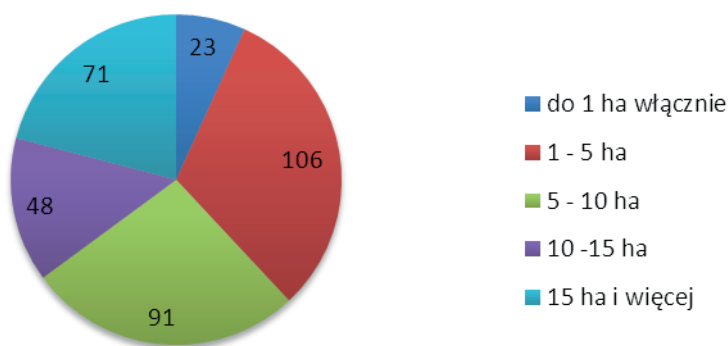
Tabela 10. Struktura użytkowania gruntów w gminie Jordanów Śląski (stan na rok 2010)

Struktura użytkowania gruntów								
Użytki rolne [ha]							Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
pod zasiewami	grunty ugorowane	uprawy trwałe	ogrodki przydomowe	łąki trwałe	pastwiska trwałe	pozostałe użytki rolne		
4577,38	18,55	4,62	4,18	109,31	7,45	14,07	29,62	135,46

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Na terenie gminy działa 339 gospodarstw rolnych. Najwięcej z nich ma powierzchnię od 1 do 5 ha (31,3%) oraz od 5 do 10 ha (26,8%). Duży procent liczby gospodarstw (21%) przypada również gospodarstwom wielkopowierzchniowym (15 ha i więcej). Najniższy odsetek przypada w udziale gospodarstwom małym do 1 ha (6,8%).

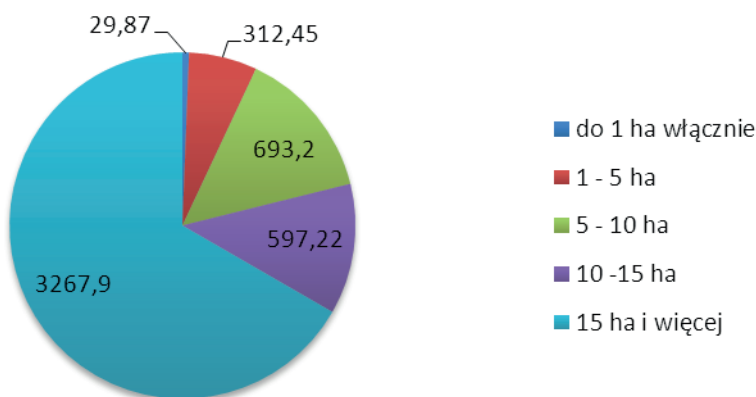
Tabela 11. Liczba gospodarstw rolnych według wielkości w gminie Jordanów Śląski (stan na rok 2010)



Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Największą powierzchnię gruntów zajmują gospodarstwa wielkopowierzchniowe (15 ha i więcej; 66,7%) oraz średniej wielkości (5–10 ha; 14,1%).

Tabela 12. Powierzchnia gospodarstw rolnych w gminie Jordanów Śląski (stan na rok 2010)



Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wiodącym kierunkiem działalności rolniczej w gminie jest produkcja roślinna, która jest wynikiem bardzo dobrych warunków glebowych i korzystnej struktury agrarnej. W strukturze zasiewów dominują zboża, duże znaczenie mają także uprawy przemysłowe. W województwie dolnośląskim gmina jest liczącym się producentem zbóż, buraków cukrowych, rzepaku i ziemniaków. Kierunek hodowlany jest mniej rozwinięty i ma mniejsze znaczenie. W gospodarstwach przeważa trzoda chlewna oraz drób.

5.6. Turystyka

Atrakcyjność turystyczna gminy wiąże się ze zbiornikiem retencyjnym w Jordanowie Śląskim, na wschód od rzeki Ślęzy, powyżej terenów osiedleńczych. Przylega on do koryta rzeki. Zbiornik powstał w wyniku zamknięcia obwałowaniem przewężającej się części doliny od strony północnej, rozbudowy obwałowania rzeki Ślęzy od strony zachodniej oraz podniesienia terenu od strony południowej. Czasza zbiornika została ukształtowana sztucznie przez wykop ze spadkiem dna w kierunku spustu wody. Jordanowski zbiornik wykorzystywany jest również przez członków Koła Wędkarskiego z Jordanowa Śląskiego, będącego w strukturach Polskiego Związku Wędkarskiego Okręg we Wrocławiu. Teren w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika małej retencji został zagospodarowany na potrzeby społeczności lokalnej, umożliwiając im atrakcyjne spędzanie wolnego czasu w otoczeniu uporządkowanej zieleni. Dzięki powstałym ścieżkom mieszkańcy mają możliwość aktywnego uprawiania sportu oraz rekreacyjnych spacerów rodzinnych.

Gmina ma charakter typowo rolniczy, jednak walory krajobrazowe oraz położenie południowo-zachodniej części gminy w granicach Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny powoduje, że mogą się tu rozwijać usługi turystyczne. Ponadto atutem gminy jest jej środowisko wolne od większych zanieczyszczeń, a także za-



grożeń wynikających z działalności przemysłu, dużych zakładów i innych. Zwłaszcza okolice Karolina, Piotrówka, Tomice i Winnej Góry są predysponowane do pełnienia funkcji ośrodka obsługującego ruch turystyczny w gminie. Obszary te stanowią również duży potencjał dla rozwoju turystyki wiejskiej (agroturystyki) i ten rodzaj działalności może w przyszłości stanowić jeden z ważniejszych czynników rozwoju gminy.

Z miejscowości Jordanów Śląski przez Tomice, Winną Górę i Glinice prowadzi pieszy niebieski szlak turystyczny na Ślężę. Atrakcyjność trasy podkreśla panorama góry Ślęży na tle rolniczego krajobrazu, a także góra Gozdnik i Przełęcz Słupnika, stanowiące część Wzgórz Oleszeńskich oraz obiekty zabytkowe znajdujące się na szlaku.

Szlak prowadzi obok dawnego ośrodka kultowego na Raduni, przebiega przez Przełęcz Tąpadła i wiedzie na szczyt Ślęży – od strony zachodniej obok wieży widokowej.

Turyści mogą skorzystać również z przejażdżki trasą rowerową „Pętla po Gminie Jordanów Śląski”. Trasa rowerowa została tak skomponowana, aby była atrakcyjna dla rowerzystów, którzy oczekują od wyprawy rowerowej maksymalnego wysiłku i wrażeń wizualnych, ale jest także atrakcyjna dla osób sporadycznie wsiadających na rower, które chcą poobcować z pięknem okolicy i zwiedzić ciekawe miejsca. Trasa posiada także odcinki po których śmiało mogą podróżować rodzice z dziećmi.

Na terenie gminy nie ma ośrodków wypoczynkowych ani innej infrastruktury związanej z obsługą ruchu turystycznego.

Do najatrakcyjniejszych turystycznie miejsc zaliczyć można zabytkową kamienną kapliczkę pojednania i kościół w Glinicy, grobowiec rodziny Richthofenów z 1903 roku w Piotrówku, płytę kamienną z rytem krzyża na murze kościelnym w Jordanowie Śląskim, a także krzyże pokutne w Glinicy oraz Wilczkowicach. Występują tutaj także ciekawe, choć zniszczone, zespoły pałacowe w Piotrówku, Dankowicach i Winnej Górze, a także dobrze zachowane kościoły zabytkowe w Jordanowie Śląskim oraz Wilczkowicach.

Zespół pałacowo-folwarczny w Piotrówku wzniesiony został w stylu klasycystycznym w 1866 roku, a następnie rozbudowany w 1898 roku.

Dodatkową atrakcją jest także Wieża Bismarcka, o wysokości ok. 25 m – wybudowana w 1869 roku na Jańskiej Górze koło Janówka. Zbudowana została z miejscowego serpentynitu, granitu, piaskowca i cegły. W czasie drugiej wojny światowej w znacznym stopniu została zniszczona. Ze względu na swe walory estetyczne, historyczne, architektoniczne oraz atrakcyjne położenie na malowniczym punkcie wysokościowym, od 2003 roku jest prawnie chroniona. Jest to jedna z tego typu wież występujących na Dolnym Śląsku, pozostałe znajdują się m.in. na Wielkiej Sowie, w Sobótce i w Boguszowie Górcach.

Niektóre fragmenty gminy są znakomitą ostoją dla chronionych gatunków fauny i flory. Występuje tu 12 prawnie chronionych roślin, wśród nich 5 gatunków podlegających całkowitej ochronie. Najbogatszy w gatunki chronione obszar położony jest na zachód i północny zachód od wsi Karolin.

Odwiedzając gminę Jordanów Śląski warto skosztować produktu regionalnego jakim jest chleb żytni na zakwasie, wytwarzany z dziada pradziada przez mieszkańca gminy Jordanów Śląskim, w zabytkowym młynie. Można tam nabyć także różnego rodzaju mąkę, mieloną ze zbóż pochodzących z terenu gminy Jordanów Śląski.

Niestety na terenie gminy nie funkcjonują obiekty świadczące usługi noclegowe.



6. Infrastruktura techniczna

6.1. Sieć wodociągowa

Na terenie gminy istnieje sieć wodociągowa o wydajności 1050 m³/24h. Planuje się rozbudowę sieci wraz z rozwojem przestrzennym gminy w zakresie powstawania nowych inwestycji. W chwili obecnej 100% mieszkańców gminy w pełni korzysta z systemu wodociągów. Gmina Jordanów Śląski korzysta ze stacji uzdatniania wody Jordanów Śląski.

Ujęcia wód podziemnych w gminie Jordanów Śląski to:

- Wodociągi Jordanów;
- OSM Jordanów;
- Wodociąg w Karolinie.

6.2. Sieć kanalizacyjna

System kanalizacyjny oraz oczyszczalnia ścieków: Gmina Jordanów Śląski zakończyła I etap inwestycji związany z budową sieci kanalizacji sanitarnej oraz budową oczyszczalni ścieków na terenie sołectwa Jordanów Śląski. Uzyskano efekt dodatkowy w postaci sieci kanalizacji sanitarnej o długości 18 368 m oraz budynku oczyszczalni ścieków o pow. 4000 m², o przepustowości dobowej 275 m³. Zakończono inwestycję związaną z rozwojem sieci kanalizacji na terenie miejscowości Dankowice. Wybudowano system sieci kanalizacyjnej o długości 2497 mb. W chwili obecnej 50% mieszkańców jest podłączonych do sieci. Około 3% mieszkańców korzysta z indywidualnych, biologicznych oczyszczalni sieci. Pozostali korzystają z bezodpływowych zbiorników szambowych.

Większość terenów zabudowanych podłączona jest do systemu kanalizacji deszczowej. Lokalne wody powierzchniowe spływają grawitacyjnie do rowów melioracyjnych oraz okresowych cieków wodnych i dalej do zlewni rzeki Ślęzy. Przebieg rowów jest zgodny z przebiegiem ulic i dróg polnych.

6.3. Sieć gazowa

Gmina Jordanów Śląski nie posiada rozbudowanej sieci gazowej (długość sieci gazowej to 6,13 km). Część gospodarstw używa przenośnych butli napełnianych gazem propan-butan, wykorzystywanych do zasilania kuchni. Nieznaczna część gospodarstw posiada stałe zbiorniki z gazem propan-butan, zlokalizowane na posesji, napełniane okresowo. Zbiorniki służą do ogrzewania prywatnych domów, jednak znaczna część domostw ogrzewanych jest paliwami stałymi typu węgiel, koks i drewno.

Przez wschodnią część gminy przebiega gazociąg tranzytowy wysokiego ciśnienia DN 300 relacji Ołtaszyn – Kudowa. Wzdłuż sieci wyznaczona została strefa ochronna o zmiennej szerokości w zależności od terenu, przez który przebiega gazociąg.

6.4. Sieć elektryczna

Wszystkie obiekty na terenie gminy Jordanów Śląski są zelektryfikowane. Na całym obszarze sieć jest w pełni sprawna i w zadowalającym stanie. Przez obszar gminy nie przebiegają linie wysokiego napięcia. Podstawową siecią zasilającą poszczególne miejscowości są napowietrzne linie średniego napięcia o wartości 20 kV. W każdej wsi istnieją stacje transformatorowe, z których prąd dostarczany jest do poszczególnych gospodarstw przez linie niskiego napięcia, napowietrzne i kablone.

Cały obszar gminy Jordanów Śląski jest objęty siecią telekomunikacyjną. Na terenie gminy zlokalizowane są dwa maszty radiotelekomunikacyjne.

Ponadto przez teren gminy przebiegają dwa pasma radiowe na znacznej wysokości:

- RTCN Ślęża – SLR Czarna Góra;
- RTCN Ślęża – SLR Góra Św. Anny.

6.5. Sieć komunikacyjna

Komunikacja na terenie gminy jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Gmina posiada dogodne połączenia drogowe ze wszystkimi okolicznymi miastami oraz stosunkowo dobrze rozwiniętą komunikację autobusową. Transport ten jest realizowany przez PKS oraz prywatnych przewoźników.



W skład systemu drogowego na terenie gminy Jordanów Śląski wchodzi:

Drogi krajowe

- Droga krajowa nr 8 Wrocław–Kudowa Zdrój (przejście graniczne z Republiką Czeską). Droga ta jest ważnym szlakiem tranzytowym, łączącym południową część Polski z przejściem granicznym w Kudowie Zdroju, a dalej z Pragą; wykorzystywana jest zarówno przez przewoźników towarowych, jak i przez turystów kierujących się w stronę Kotliny Kłodzkiej.

Drogi wojewódzkie

- na terenie gminy nie występują drogi wojewódzkie.

Drogi powiatowe

- 1956D droga powiatowa pełniąca funkcję łącznika w Jordanowie Śląskim,
- 1964D droga powiatowa z Popowic na północ przez Biskupice i dalej do gminy Kobierzyce,
- 1966D droga powiatowa będąca połączeniem wsi Janówek z drogą krajową nr 8,
- 1967D droga powiatowa pełniąca funkcję łącznika w Jordanowie Śląskim,
- 1968D droga powiatowa biegnąca z Dankowic przez Jezierzyc Wielkie, Pożarzyce I i II do gminy Łagiewniki,
- 1969D droga powiatowa biegnąca z Jezierzyc Wielkich do gminy Kondratowice,
- 1986D droga powiatowa pełniąca funkcję łącznika w Jordanowie Śląskim,
- 1987D droga powiatowa biegnąca od drogi krajowej nr 8 przez Wilczkowice do Nasławic (gm. Sobótka),
- 1989D droga powiatowa biegnąca z Glinic przez Tomice, Piotrówek do gminy Łagiewniki,
- 2075D droga powiatowa przecinająca gminę ze wschodu na zachód, biegnąca przez Popowice i Jordanów Śląski,
- 3020D fragment drogi we wsi Piotrówek.

Drogi gminne

Drogi publiczne w gminie Jordanów Śląski, które łączą poszczególne miejscowości, są w większości utwardzone, o nawierzchni asfaltowej i sporadycznie brukowanej:

- gruntowe: 50 km,
- utwardzone: 91 km.

Cały system komunikacji tworzy układ koncentryczny. Podstawowe połączenia komunikacyjne przebiegają w kierunku północ–południe, włącznie z DK nr 8.

Stan ogólny dróg gminnych jest dobry. W ostatnich latach duża ich ilość została zmodernizowana, niemniej jednak ciągle w tym zakresie są jeszcze duże potrzeby. Aktualny układ komunikacyjny gminy jest stosunkowo dobrze rozwinięty. Zastrzeżenia natomiast może budzić niedostosowanie sieci dróg (na wielu odcinkach) do standardów technicznych i wymogów ruchu (wąskie drogi, zbyt małe promienie łuków, nienormatywne spadki, zły stan techniczny nawierzchni itp.). Na terenie gminy występuje brak organizacji ruchu pieszego i rowerowego (niewiele jest ścieżek rowerowych oraz chodników). Stan techniczny dróg gminnych należy ocenić jako średni. Gmina od wielu już lat inwestuje w rozwój własnej infrastruktury drogowej, dbając o jej jakość i stan techniczny, jednak wiele dróg wymaga jeszcze gruntownej modernizacji nawierzchni, a w niektórych przypadkach wzmocnienia podbudowy. Drogi wewnętrzne w zdecydowanej większości stanowią drogi gruntowe, pełniące funkcję dojazdową do pól i obszarów leśnych.

Do najważniejszych obiektów obsługi komunikacji na terenie gminy należą:

- stacja paliw przy DK nr 8, wyposażona w bar, stację obsługi pojazdów i sklep; jest to ważny punkt zlokalizowany na trasie krajowej nr 8 przy granicy z gminą Kobierzyce,
- parking i punkt gastronomiczny przy DK nr 8.

Najbliższe stacje paliw, poza gminą Jordanów Śląski, znajdują się w Łagiewnikach, Sobótce, Mirosławicach, Bielanych Wrocławskich oraz we Wrocławiu i Strzelinie.

Obsługę serwisową pojazdów zapewniają prywatne warsztaty naprawcze, elektromechaniczne i lakiernicze, zlokalizowane w poszczególnych wsiach. Największe skupisko warsztatów znajduje się w północnej części Jordanowa przy DK nr 8.



Linie kolejowe

Przez gminę Jordanów Śląski przebiega jedna linia kolejowa nr 320 relacji Wrocław–Kobierzyce–Piława Górna, wzdłuż DK nr 8. Jest to linia jednotorowa, niezelektryfikowana, trzeciorzędna, o charakterze miejscowym. Jedynym przystankiem jest stacja kolejowa na terenie Jordanowa Śląskiego. Obecnie linia jest zawieszona.

6.6. Zagospodarowanie odpadów stałych

Zgodnie z nową ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Uchwała Rady Gminy XXII/108/2012 z dnia 28.12.2012 r.) ustanowiony został regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Jordanów Śląski, przyjęto również inne uchwały regulujące sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, wysokość maksymalnych stawek opłat za odbiór śmieci oraz inne. Na terenie gminy został zorganizowany Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, dając tym samym możliwość bezpłatnego pozbycia się odpadów komunalnych.

6.7. Telefonía

Cały obszar gminy Jordanów Śląski objęty jest siecią telekomunikacyjną zarówno stacjonarną, jak i komórkową. Rozwój sieci telekomunikacyjnej jest uzależniony od rozbudowy planowanych obszarów mieszkaniowych, usługowych i form aktywności gospodarczej. Na terenach istniejącej zabudowy sieć będzie uzupełniana w miarę potrzeb.

6.8. Sieć internetowa

Na terenie gminy możliwe jest korzystanie z radiowych, stacjonarnych oraz szerokopasmowych sieci internetowych lokalnego operatora firmy GREENLAND oraz sieci ogólnopolskich. W planach rozwoju gminy znajduje się budowa platformy szkieletowej sieci informatycznej w obrębie całej gminy.

6.8. Mieszkalnictwo

W gminie Jordanów Śląski istnieje 660 budynków mieszkalnych z 769 mieszkaniami o średniej powierzchni 97,7m². Gmina Jordanów Śląski jest gminą wiejską, stąd większość budynków mieszkalnych to obiekty wolnostojące i jednorodzinne. Dominują tu budynki przedwojenne, stanowiące 78,1% ogółu mieszkań. Na terenie gminy nie ma mieszkań spółdzielczych, przeważają natomiast mieszkania będące własnością osób fizycznych, ogółem 95,8%, pozostałe są głównie własnością gminy. Gmina Jordanów Śląski posiada 11 mieszkań komunalnych, przeznaczonych dla osób o najniższym statusie materialnym, co stanowi niewielki odsetek potrzeb, jakie są zgłaszane przez mieszkańców. W szczególności niezbędne jest zabezpieczenie mieszkań socjalnych zaopatrzonych w podstawowe media, o niskich kosztach utrzymania. Ponadto można zauważyć, że w kolejnych latach rośnie udział mieszkań będących własnością osób prywatnych. Budynki będące w budowie w 100% są własnością osób fizycznych. Zaznaczyć należy, że gmina Jordanów Śląski staje się atrakcyjnym miejscem zamieszkania dla osób uciekających z miasta. Rozległe tereny zielone i niezanieczyszczone powietrze zdecydowanie przyciągają nowych mieszkańców.



7. Powiązania zewnętrzne

Stowarzyszenie Gmin Ślązańskich powołane zostało do życia w roku 2000, a w jego skład wchodzi siedem gmin leżących wokół Masywu Śląży: Dzierżoniów (bez miasta), Łagiewniki, Marcinowice, Mietków, Niemcza, Sobótka i Jordanów Śląski.

Cele Stowarzyszenia to wspólna promocja turystyczna i gospodarcza gmin wchodzących w jego skład, pozyskiwanie inwestorów, rozwój gospodarczy, popieranie wszelkich form współdziałania międzygminnego, koordynacja innych przedsięwzięć służących wzajemnie korzystnym przemianom, inicjowanie i wspieranie projektów inwestycyjnych. Celem nadrzędnym Stowarzyszenia jest wykreowanie regionu śląńskiego na jeden z bardziej znanych regionów turystycznych kraju.

Stowarzyszenie Ślązanie Lokalna Grupa Działania powołane zostało na potrzeby działań realizowanych w ramach dalszego etapu LEADER. Skupia wokół siebie gminy należące do Stowarzyszenia Gmin Ślązańskich. Głównymi celami realizowanymi przez LGD Ślązanie jest realizacja założeń Lokalnej Strategii Działania – na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, aktywizowanie społeczności lokalnej oraz podnoszenie atrakcyjności Ziemi Śląskiej poprzez wykorzystywanie miejscowych zasobów naturalnych i kulturowych, integrację lokalną i regionalną gmin i społeczności LGD oraz wzrost liczby miejsc pracy i dochodów mieszkańców wsi.

Gmina Jordanów Śląski jest także członkiem założycielem Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej, która ma za zadanie wspierać działania na rzecz rozwoju gmin i powiatów w nim zrzeszonych oraz realizować inicjatywy na rzecz rozwoju aglomeracji.

Gmina Jordanów Śląski w 2009 roku nawiązała współpracę z gminą Jordanów w Małopolsce, z którą wspólnie realizuje projekty kulturalno-sportowe oraz wymienia się doświadczeniami nabytymi przy realizacji zamierzeń inwestycyjnych wykorzystujących zewnętrzne środki dofinansowania.



8. Administracja gminna

Organami gminy są Rada Gminy i Wójt. Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym składającym się z 15 radnych, którzy zgodnie ze statutem Gminy Jordanów Śląski pracują w 3 komisjach: społecznej, gospodarczej i rewizyjnej. Do zadań komisji stałych należy w szczególności:

- monitorowanie, analizowanie i diagnozowanie problemów wspólnoty samorządowej,
- opracowywanie koncepcji, programów, prognoz rozwoju i propozycji usprawnienia sfer życia zbiorowego objętych zakresem działania poszczególnych komisji,
- opiniowanie projektów uchwał rady z zakresu działania komisji, przedłożonych jej przez przewodniczącego,
- opiniowanie innych spraw zleconych jej przez radę, wójta albo przez inne komisje oraz radnych,
- kontrolowanie na zlecenie rady działalności wójta oraz gminnych jednostek pomocniczych i organizacyjnych,
- analizowanie skarg i wniosków mieszkańców w sprawach działalności rady, radnych, wójta oraz gminnych jednostek organizacyjnych,
- składanie radzie pisemnych sprawozdań z przeprowadzonych kontroli,
- wykonywanie innych zadań wynikających z planu pracy komisji lub zleconych przez radę,
- występowanie do wójta, przewodniczącego oraz gminnych jednostek pomocniczych i organizacyjnych z zapytaniami oraz wnioskami wynikającymi z pracy komisji,
- występowanie z inicjatywą uchwałodawczą.

Pracą Urzędu Gminy kieruje Wójt przy pomocy Sekretarza i Skarbnika. Wójt wykonuje uchwały Rady Gminy i zadania Gminy określone przepisami prawa. Do jego zadań należy w szczególności:

- przygotowanie projektów uchwał Rady Gminy,
- określanie sposobu wykonywania uchwał,
- gospodarowanie mieniem komunalnym,
- wykonywanie budżetu,
- zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Samorząd gminy odpowiada za sprawy publiczne dotyczące życia mieszkańców w obrębie gminy. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2013.594. ze. Zm.) określa, że do zadań własnych Gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy w zakresie:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, suwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych placówek upowszechniania kultury,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- targowisk i hal targowych,
- zieleni gminnej i zadrzewień,
- cmentarzy gminnych,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej, prawnej,
- wspierania i upowszechniania idei samorządowej,



- promocji gminy,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państwa.

W urzędzie jest 20 etatów, z czego 14 to pracownicy umysłowi. Regulamin Organizacyjny Urzędu z 22 kwietnia 2013 r. wyodrębnia następujące stanowiska organizacyjne:

- samodzielne stanowisko – kierownik Urzędu Stanu Cywilnego,
- samodzielne stanowisko – zastępca głównego księgowego,
- samodzielne stanowisko ds. administracyjnych i obsługi Rady Gminy,
- samodzielne stanowisko ds. gospodarki nieruchomościami,
- samodzielne stanowisko ds. budownictwa i gospodarki komunalnej,
- samodzielne stanowisko ds. ochrony środowiska i gospodarki przestrzennej,
- samodzielne stanowisko ds. gospodarki odpadami,
- samodzielne stanowisko ds. pozyskiwania środków pomocowych, promocji i oświaty,
- samodzielne stanowisko ds. rolnictwa, obrony cywilnej i ochrony przeciwpożarowej,
- samodzielne stanowisko ds. księgowości podatkowej,
- samodzielne stanowisko ds. wymiaru podatków,
- samodzielne stanowisko – kasjer,
- oraz stanowiska pomocnicze i obsługi.

Struktura organizacyjna Urzędu ma charakter funkcjonalny. Oznacza to, że podwładni podlegają nie tylko przełożonym służbowo decydującym o tym, co ma być wykonane, lecz także przełożonym funkcjonalnym wydającym dyspozycje dotyczące wykonania poszczególnych funkcji. Struktury organizacyjne takie, jak w Urzędzie Gminy w Jordanowie Śląskim, wymagają wysokich kompetencji od kierowników funkcjonalnych, co sprzyja szybkości i jakości podejmowanych decyzji.

Jednostkami organizacyjnymi gminy są:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Publiczna Szkoła Podstawowa,
- Publiczne Gimnazjum.



ZAŁĄCZNIK NR 2. ANALIZA SWOT

ANALIZA SWOT – POŁOŻENIE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo aglomeracji wrocławskiej i gminy Kobierzyce sprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości oraz podejmowaniu pracy przez mieszkańców w tych ośrodkach; ▪ Dogodne położenie komunikacyjne umożliwiające połączenie z ważnymi ośrodkami miejskimi w Polsce i za granicą; ▪ Śląski Park Krajobrazowy świadczący o wysokich walorach przyrodniczych gminy; ▪ Wyznaczone tereny pod inwestycje oraz budownictwo mieszkalne sprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości i funkcji mieszkaniowych.	▪ Brak bezpośredniego połączenia terenów inwestycyjnych z drogą krajową; ▪ Znaczna odległość do głównych szlaków komunikacyjnych (m.in. od autostrady A4); ▪ Nieczynna linia kolejowa.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ Tworzenie stref inwestycyjnych oraz tworzenie specjalnych programów wsparcia dla przedsiębiorców – stanowiące o atrakcyjności inwestycyjnej gminy; ▪ Promocja gminy jako dogodnego terenu zarówno do inwestowania, jak i zamieszkania – sprzyjająca rozwojowi gospodarczemu gminy. ▪ Wykorzystanie trendu osiedlania się poza miastem w celu rozwoju funkcji mieszkaniowych w gminie.	▪ Brak środków na promocję gminy oraz działań mających na celu rozwój gospodarczy; ▪ Wzrost zanieczyszczenia powietrza powodujący zmiany w środowisku naturalnym; ▪ Migracje ludności do Wrocławia powodujące zmniejszenie liczby mieszkańców.

ANALIZA SWOT – ZASOBY NATURALNE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Umiarkowany klimat i dobre jakościowo gleby sprzyjające rozwojowi rolnictwa; ▪ Obwałowania przeciwpowodziowe i zbiornik retencyjny zabezpieczające gminę przed powodzią; ▪ Śląski Park Krajobrazowy stanowiący atut turystyczny gminy.	▪ Zagrożenie powodziowe; ▪ Niewielkie zasoby i niedostępność surowców mineralnych ograniczające możliwości rozwoju przemysłu wydobywczego; ▪ Niski wskaźnik lesistości wpływający na jakość gleb i powietrza atmosferycznego.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ Zalesianie terenu poprawiające warunki glebowe; ▪ Zwiększenie świadomości ekologicznej ludności sprzyjające ochronie środowiska naturalnego; ▪ Rozwój agroturystyki oraz rolnictwa ekologicznego w oparciu o walory przyrodnicze gminy.	▪ Degradacja środowiska powodująca nieodwracalne zmiany w środowisku przyrodniczym; ▪ Anomalie pogodowe wpływające na stan środowiska naturalnego; ▪ Erozja gleb powodująca obniżenie ich przydatności rolniczej.



ANALIZA SWOT – LUDNOŚĆ

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Wzrastająca liczba ludności wpływająca na rozwój społeczny gminy; ▪ Dodatnie saldo migracji i rosnący przyrost naturalny wpływający na zwiększenie liczby ludności; ▪ Niewielka gęstość zaludnienia będąca atutem przy wyborze gminy jako miejsca zamieszkania; ▪ Dość korzystna struktura wiekowa ludności niewymagająca podejmowania przez władze zmian w polityce społecznej.	▪ Niewielka liczba ludności mogąca wpływać na niekorzystne decyzje dla gminy zatwierdzane na szczelnie ponadgminnym; ▪ Brak możliwości zatrudnienia na terenie gminy.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ Polityka prorodzinna wpływająca na jakość życia mieszkańców gminy; ▪ Promocja gminy jako dogodnego miejsca zamieszkania wpływająca na rozwój mieszkalnictwa.	▪ Niż demograficzny i migracje ludności wpływające na ubytek liczby mieszkańców i starzenia się społeczeństwa; ▪ Wzrost bezrobocia wpływający na wzrost migracji ludności i spadek przyrostu naturalnego.

ANALIZA SWOT – INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Prężnie działająca baza oświatowa wpływająca na poziom kształcenia uczniów; ▪ Świetlice wiejskie wpływające na zwiększenie aktywności kulturowej mieszkańców; ▪ Zbiornik retencyjny sprzyjający rozwojowi funkcji rekreacyjnych; ▪ Infrastruktura sportowa umożliwiająca rozwój aktywności sportowej przez mieszkańców gminy; ▪ Liczne organizacje pozarządowe świadczące o dużej aktywności mieszkańców oraz wpływające na rozwój gminy w różnych dziedzinach; ▪ Zaangażowanie mieszkańców w sprawy gminy.	▪ Spadek liczby uczniów w Szkole Podstawowej; ▪ Brak Gminnego Ośrodka Kultury pełniącego rolę instytucji kulturotwórczej; ▪ Niski wskaźnik czytelnictwa mieszkańców; ▪ Problem ubóstwa wpływający na konieczność korzystania przez mieszkańców z pomocy społecznej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ Polityka prorodzinna wpływająca na jakość życia ludności; ▪ Utworzenie Gminnego Ośrodka Kultury; ▪ Utworzenie gminnego przedszkola publicznego; ▪ Zwiększenie liczby oddziałów przedszkolnych przy Szkole Podstawowej; ▪ Modernizacja Ośrodka Zdrowia.	▪ Niż demograficzny wpływający na konieczność zmniejszania liczebności oddziałów szkolnych a w dalszej perspektywie likwidację szkół; ▪ Wzrost przestępczości zmniejszający poczucie bezpieczeństwa mieszkańców; ▪ Wzrost bezrobocia oraz patologie społeczne – czynniki wpływające na osłabienie aktywności mieszkańców, jakości ich życia, a także korzystanie z pomocy społecznej.



ANALIZA SWOT – SYTUACJA GOSPODARCZA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Niskie bezrobocie; - Bliskość większych ośrodków miejskich, w których mieszkańcy mogą podejmować pracę zarobkową; - Wzrost przedsiębiorczości przejawiający się wzrastającą liczbą podmiotów gospodarczych; - Dobra jakość gleb i korzystna struktura agrarna wpływająca na rozwój rolnictwa i efektu skali; - Zbiornik retencyjny i Ślęzański Park Krajobrazowy wpływające na atrakcyjność obszaru gminy jako terenu turystycznego.	- Wysokie bezrobocie w grupie wiekowej powyżej 50 roku życia; - Brak większych zakładów pracy mogących zatrudniać dużą liczbę osób; - Brak infrastruktury hotelowej i gastronomicznej wpływającej na rozwój turystyki na terenie gminy.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Programy wsparcia dla bezrobotnych (w grupie wiekowej 50+) wpływające na zwiększenie szans tej grupy na rynku pracy; - Promocja obszarów inwestycyjnych gminy; - Budowa bazy noclegowej i gastronomicznej, która podniesie atrakcyjność turystyczną gminy; - Rozwój agroturystyki; - Możliwość uzyskania środków z funduszy Unii Europejskiej.	- Migracje ludności powodujące ubytek siły roboczej; - Wzrost bezrobocia powodujący ubożenie społeczeństwa i rozwój patologii społecznych; - Stagnacja gospodarcza wpływająca na wzrost bezrobocia; - Zanieczyszczenie środowiska wpływające na zmniejszenie atrakcyjności turystycznej obszaru.

ANALIZA SWOT – INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Sieć wodno-kanalizacyjna obejmująca większość gospodarstw domowych na terenie gminy; - Dogodna sieć drogowa stanowiąca korzystne połączenie z ważnymi miastami w Polsce i za granicą.	- Nierozbudowana sieć gazowa; - Zły stan infrastruktury drogowej oraz komunikacji pieszej; - Brak wyznaczonych ścieżek rowerowych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Pełne zgazyfikowanie gminy podnoszące jakość życia na terenie gminy; - Rozwój budownictwa mieszkaniowego wpływającego na zwiększenie liczby mieszkańców w gminie; - Budowa internetowej sieci szkieletowej; - Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej.	- Migracje ludności powodujące spadek liczby ludności; - Brak środków finansowych na rozwój techniczny.



ANALIZA SWOT – POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Członkostwo w Stowarzyszeniu Ślężanie LGD i w Stowarzyszeniu Gmin Ślęzańskich sprzyjające w podejmowaniu wspólnych inicjatyw; ▪ członkostwo w Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej.	▪ Brak partnerstwa z zagranicznymi jednostkami samorządów terytorialnych uniemożliwiający czerpanie korzyści z realizacji dobrych praktyk; ▪ Brak powiązań z sektorem publiczno-prawnym.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ Nawiązanie współpracy z zagranicznymi jednostkami samorządów terytorialnych umożliwiające wymianę doświadczeń i realizację wspólnych przedsięwzięć; ▪ Nawiązanie współpracy z sektorem prywatnym.	▪ Bariery kulturowe i językowe uniemożliwiające współpracę z potencjalnymi jednostkami partnerskimi; ▪ Brak aktywności władz gminnych w zakresie pozyskania partnerów do współpracy.



ZAŁĄCZNIK NR 3. SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH DOTYCZĄCYCH BUDOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI NA LATA 2014–2020

WSTĘP

W celu zagwarantowania szerokiego udziału społeczeństwa w procesie budowania Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski, zorganizowano konsultacje społeczne w formie spotkania-warsztatu. Spotkanie umożliwiło wskazanym interesariuszom Gminy Jordanów Śląski przedstawienia uwag, opinii i propozycji zapisów do dokumentu strategicznego na lata 2014–2020. Niewątpliwie takie podejście jest istotne z punktu widzenia budowania pozytywnego wizerunku, transparentności oraz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Celem niniejszego sprawozdania jest udokumentowanie procesu konsultacji społecznych oraz przedstawienie zgłoszonych sugestii, opinii, uwag osób w nich uczestniczących.

BADANIE ANKIETOWE

Spotkanie w ramach konsultacji społecznych poprzedziło badanie ankietowe zrealizowane w lutym i marcu 2014 r., na potrzeby którego przygotowano 3 rodzaje ankiet:

- dla mieszkańca gminy Jordanów Śląski,
- dla przedsiębiorcy działającego na terenie gminy Jordanów Śląski,
- dla organizacji pozarządowej z terenu gminy Jordanów Śląski.

Kwestionariusze były dystrybuowane wieloma kanałami komunikacyjnymi, w tym poprzez:

- Urząd Gminy w Jordanowie Śląskim – ankietę udostępnioną mieszkańcom w formie papierowej na terenie urzędu,
- jednostki organizacyjne Gminy Jordanów Śląski – ankietę udostępnioną mieszkańcom w formie papierowej na terenie placówek,
- stronę internetową www.jordanowslaski.pl – ankietę udostępnioną w formie elektronicznej od 13.03.2014 do 30.03.2014 r.

Do ostatecznej analizy statystycznej zakwalifikowano wszystkie przesłane drogą elektroniczną, jak i w wersji papierowej ankiety. Łącznie zebrano **55 wypełnionych kwestionariuszy**, z czego: 10 ankiet dla przedsiębiorstw, 11 dla organizacji pozarządowych, 34 dla mieszkańców.

Wyniki badania ankietowego były elementem programu konsultacji społecznych. Raport z badania stanowi załącznik nr 4.

PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Spotkanie odbyło się 9 kwietnia 2014 r. w godzinach 13:00–16:00 w sali dawnego Domu Kultury przy Urzędzie Gminy w Jordanowie Śląskim. Adresatami spotkania była następująca grupa interesariuszy:

- Zarząd i Rada Gminy Jordanów Śląski,
- urzędnicy, przedstawiciele administracji i jednostek gminnych – pracujący w poszczególnych obszarach: infrastruktury drogowej, ochrony zdrowia, edukacji, rynku pracy,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- przedsiębiorcy,
- instytucje otoczenia biznesu,
- inne organizacje, osoby zainteresowane uczestnictwem w procesie budowy Strategii Rozwoju.

W spotkaniu uczestniczyła grupa 10 osób: pracownicy Urzędu Gminy wraz z Wójtem, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, radni gminy Jordanów Śląski oraz sołtysi.



Spotkanie odbyło się według następującego porządku:

1. Omówienie wyników badań ankietowych,
2. Próba sformułowania wizji regionu, wypracowanie założeń strategicznych w ramach Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski, w tym:
 - identyfikacja celów i kierunków rozwoju w podziale na kluczowe obszary problematyczne, w szczególności: służba zdrowia, rynek pracy i przedsiębiorcy, opieka społeczna, oświata, bezpieczeństwo publiczne,
 - weryfikacja kluczowych inwestycji w okresie 2014–2020,
3. Podsumowanie wszystkich wypracowanych podczas spotkań warsztatowych założeń.

PRZEBIEG WARSZTATÓW

Zadania, które zostały zrealizowane podczas warsztatów, to:

1. wyznaczenie wizji rozwoju gminy Jordanów Śląski – indywidualna praca oraz omówienie wyników;
2. wyznaczenie celów strategicznych oraz operacyjnych dla rozwoju gminy Jordanów Śląski – drzewo celów – praca w grupach oraz omówienie rezultatów;
3. wyznaczenie zadań priorytetowych do realizacji w okresie 2014–2020 – lista 10 zadań opracowana wspólnie z grupą.

WIZJA ROZWOJU GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI

Uczestnicy spotkania indywidualnie próbowali stworzyć wizję gminy Jordanów Śląski. W tym celu zapisywali obszary, które są istotne i ważne z uwagi na dalszy rozwój gminy Jordanów Śląski i powinny znaleźć się w sformułowaniu wizji. Wypracowano takie propozycje jak:

- podniesienie oferty rekreacyjnej gminy Jordanów Śląski – park, jezioro,
- równy dostęp do infrastruktury dla wszystkich mieszkańców gminy,
- podjęcie działań wspierających opiekę społeczną i osoby niepełnosprawne,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- gmina dbająca o ekologię, wykorzystująca odnawialne źródła energii,
- mieszkalnictwo wielorodzinne – miejsce przyjazne do mieszkania,
- podjęcie działań wspierających kulturę na terenie gminy,
- wspieranie przedsiębiorczości.

Wobec powyższego oraz mając na względzie dobro wspólnoty lokalnej gminy Jordanów Śląski, na dalszym etapie współpracy zostanie opracowana wizja rozwoju gminy.

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE ZADANIA DO REALIZACJI

Uczestnicy spotkania mieli za zadanie wyznaczenie celów strategicznych i operacyjnych dla rozwoju gminy Jordanów Śląski. W tym celu zostali podzieleni na grupy, które miały za zadanie opracować drzewa celów, wychodząc od założenia celu strategicznego i przechodząc stopniowo do celów operacyjnych. Wśród uczestników konsultacji społecznych wyodrębniono trzy grupy robocze, które analizowały pod względem celów jeden wskazany obszar. Wskazane obszary poddane pod dyskusję to:

1. rekreacja,
2. edukacja,
3. infrastruktura.

Czas przeznaczony na realizację zadania trwał 15 minut. Po zakończeniu pracy przedstawiciel danej grupy roboczej przedstawiał wszystkim zebranym wypracowane cele w ramach danego obszaru. Po zaprezentowaniu swoich pomysłów pozostali uczestnicy konsultacji społecznych mogli uzupełnić listę celów, zgłaszając swoje pomysły na forum. Poniżej przedstawiono rezultaty pracy zespołowej:



GRUPA 1

Cel strategiczny: ROZWÓJ REKREACJI I TURYSTYKI

Cele operacyjne i zadania:

1. Wykorzystanie bliskości Ślężańskiego Parku Krajobrazowego:
 - stworzenie ulotek, tablic informacyjnych i ciekawostek dla turystów i mieszkańców,
 - stworzenie przewodnika po terenach Jordanowa i gminach przyległych.
2. Wykorzystanie terenu zalewu w Jordanowie Śląskim:
 - domki letniskowe, stworzenie miejsc do grillowania,
 - wypożyczalnia sprzętu wodnego,
 - stworzenie ścieżek rowerowo-spacerowych,
 - miejsce do łowienia ryb.
3. Rozszerzenie oferty zajęć rekreacyjnych na pozostałe miejscowości gminy.
4. Organizacja wspólnych wyjazdów turystycznych i rekreacyjnych dla mieszkańców gminy (wycieczki w góry, zwiedzanie, basen).
5. Otwarcie siłowni na terenie gminy.
6. Utworzenie sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy.

GRUPA 2

Cel strategiczny: UATRAKCYJNIENIE WARUNKÓW KORZYSTANIA ZE SFERY EDUKACJI I OŚWIATY

Cele operacyjne i zadania:

1. Zmiana pracy godzin przedszkola – od godz. 8.00 do godz. 16.00.
2. Zwiększenie oferty zajęć pozaszkolnych.
3. Wyznaczenie zespołu odpowiedzialnego za organizowanie atrakcyjnych zajęć i imprez dla dzieci i młodzieży.

GRUPA 3

Cel strategiczny: MODERNIZACJA I BUDOWA INFRASTRUKTURY ISTNIEJĄCEJ

Cele operacyjne i zadania:

1. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej:
 - chodniki, przystanki,
 - modernizacja dróg gminnych i powiatowych (z porozumieniem),
 - reaktywacja linii PKP i stacji kolejowej,
 - poprawa autobusowej komunikacji wewnątrzgminnej.
2. Poprawa infrastruktury wodnokanalizacyjnej:
 - podniesienie jakości wody,
 - rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy.
3. Poprawa infrastruktury społecznej i administracyjnej:
 - nowy Ośrodek Zdrowia w gminie,
 - budowa przedszkola,
 - modernizacja Urzędu Gminy Jordanów Śląski,
 - reaktywacja Gminnego Ośrodka Kultury wraz z zespołem zarządzającym,
 - poprawa wyposażenia straży pożarnej,
 - organizacja miejsca targowego,
 - uzbrojenie terenów AG,
 - rozwinięcie agroturystyki i bazy noclegowej na terenie gminy oraz gastronomii.



ZADANIA DO REALIZACJI

Uczestnicy spotkania zostali poproszeni o zastanowienie się nad zadaniami, inwestycjami do realizacji na lata 2014–2020. Pomocne przy pracy nad zadaniami do realizacji były, wypracowane w ramach poprzedniego zadania, drzewa celów. Pracując wspólnie, prowadząc żywą dyskusję wśród wszystkich uczestników konsultacji społecznych, została opracowana lista priorytetowych inwestycji do realizacji:

1. Modernizacja infrastruktury drogowej oraz chodników na terenie gminy.
2. Budowa przedszkola.
3. Powołanie Gminnego Ośrodka Kultury.
4. Modernizacja Ośrodka Zdrowia.
5. Rozwój strefy gospodarczej.
6. Realizacja zadań urzędników gminy wspierających przydomową ekologię.
7. Uruchomienie wewnątrzgminnej komunikacji transportowej.
8. Budowa sieci ścieżek rowerowych.
9. Stworzenie miniparku w Jordanowie Śląskim.

PODSUMOWANIE

Przeprowadzone konsultacje społeczne miały na celu otwarcie dyskusji na temat celów i kierunków rozwoju gminy Jordanów Śląski, wytyczenie wizji, a także zaproponowanie konkretnych zadań do realizacji w okresie 2014–2020. Proces ten nie jest zamknięty. W dalszej części prac nad budową Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020 zainteresowane podmioty będą miały możliwość wypowiadania się w tej sprawie, zgłaszania uwag, opinii poprzez elektroniczny formularz uwag.



ZAŁĄCZNIK NR 4. RAPORT Z BADAŃ ANKIETOWYCH

1. WSTĘP

Badanie ankietowe zostało zrealizowane na zlecenie Wójta Gminy Jordanów Śląski w ramach opracowywanej Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski. Objęto nim reprezentatywną grupę mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych, pochodzących z obszaru gminy.

Raport powstał w oparciu o dane pochodzące z badania ankietowego przeprowadzonego na terenie gminy Jordanów Śląski w lutym i marcu 2014 roku, na potrzeby którego przygotowano 3 rodzaje ankiet:

- dla mieszkańców gminy Jordanów Śląski,
- dla przedsiębiorstw posiadających siedzibę lub działających na obszarze gminy Jordanów Śląski,
- dla organizacji pozarządowych posiadających siedzibę lub działających na obszarze gminy Jordanów Śląski.

W tak sformułowanym kształcie badania ankietowego przyjęto możliwość wypełnienia więcej niż jednej ankiety. Dla przykładu, jeśli mieszkaniec jest równocześnie właścicielem firmy oraz członkiem stowarzyszenia, to miał możliwość wypełnienia trzech ankiet. Przyjęto, że inna jest percepcja mieszkańca, przedsiębiorcy oraz organizacji pozarządowej, gdyż podmioty te mają zupełnie inne problemy, cele, zakres działań, potrzeby, oczekiwania, a także relacje z samorządem terytorialnym.

Układ przedstawionych wyników stanowi odzwierciedlenie zrealizowanych ankiet. Opracowanie składa się z uwag metodologicznych, charakterystyki badanej populacji oraz tabel zawierających wyniki udzielonych odpowiedzi na pytania zawarte w arkuszach formularzy.

1.1. CEL I METODA BADAŃ

Realizacja niniejszego projektu badawczego stanowi integralną część prac nad Strategią Rozwoju Gminy Jordanów Śląski na lata 2014–2020. Zgodnie z założeniem dokument ten ma nakreślać najważniejsze cele, do których dążyć będzie Gmina Jordanów Śląski w perspektywie 2014–2020¹.

Kształt kwestionariuszy użytych do badania ankietowego i problematyka zawarta w poszczególnych formularzach wychodzi naprzeciw problemom istotnym z punktu rozwoju gminy Jordanów Śląski.

Celem ankiety skierowanej dla mieszkańca było przede wszystkim zbadanie poziomu jakości życia w gminie Jordanów Śląski. A zatem w szczególności istotne było zebranie informacji o problemach, potrzebach i jakości życia w gminie. Było to badanie ukierunkowane na zgromadzenie danych o subiektywnych odczuciach mieszkańców – z założeniem, że nie chodzi o poznanie indywidualnych potrzeb, lecz o opinie społeczeństwa gminy Jordanów Śląski w ogóle. Respondenci odpowiadali także na pytania dotyczące m.in. oceny realizacji zadań i inwestycji na terenie gminy w podziale na kategorie takie jak: edukacja, bezpieczeństwo, rekreacja, kultura. Odpowiadający ponadto mogli wskazać, który obszar rozwoju powinien stanowić ich zdaniem priorytet działań Gminy w latach 2014–2020.

Ankieta dedykowana przedsiębiorcom była narzędziem badawczym do zobrazowania oceny prowadzenia działalności gospodarczej pozarolniczej/rolniczej oraz możliwości jej rozwoju na obszarze gminy Jordanów Śląski.

Kwestionariusz przeznaczony dla organizacji pozarządowych miał na celu przedstawienie problematyki dotyczącej prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe, zebranie informacji o ich sytuacji, możliwościach rozwoju, a także o współpracy z administracją publiczną w gminie Jordanów Śląski.

Należy przy tym zaznaczyć, że kategorie wyżej wskazanych ankiet nie dotyczyły tylko zadań realizowanych przez samorząd terytorialny na poziomie Gminy, ale także poruszały kwestie, za które odpowiedzialność spoczywa na

¹ Termin «gmina» rozumiany jest w niniejszym Raporcie jako obszar terytorialny. Nie należy go mylić z organem administracji publicznej jakim jest Wójt oraz Urzędem Gminy, który jest jednostką pomocniczą dla Wójta. Z wyjątkiem pytania w ankiecie dla mieszkańca, w którym Gmina rozumiana jest jako organ administracji publicznej o przypisanych kompetencjach i obowiązkach, pozostałe terminy odnoszą się do gminy w kontekście geograficznym, wspólnoty celów.



poziomie Powiatu czy innych jednostek centralnych realizujących zadania kluczowe dla mieszkańców. Dla przykładu, zadano pytania o edukację na poziomie zarówno podstawowym, gimnazjalnym jak i ponadgimnazjalnym, mimo że ten ostatni leży w gestii odpowiedzialności Powiatu. Takie podejście związane jest z podstawowym założeniem badania, którego celem było kompleksowe spojrzenie na ogół życia mieszkańców – obywateli w danym regionie zawężonym jego granicami administracyjnymi, a nie ocena stopnia wywiązywania się Gminy z przypisanych jej zadań własnych.

Każda osoba wypełniająca ankietę – niezależnie od tego czy był to mieszkaniec, przedstawiciel przedsiębiorstwa czy organizacji pozarządowej – mogła zaproponować zadanie jego/jej zdaniem priorytetowe do realizacji na obszarze objętym badaniem. Było to pytanie otwarte, w którym proszono respondenta o podanie tematu zadania wraz z krótkim opisem oraz wskazaniem miejsca jego realizacji. Celem pytania była możliwość szerszego zaangażowania mieszkańców gminy Jordanów Śląski w proces uspołeczniania i wspólnego budowania jej Strategii Rozwoju. Pytanie to miało również na celu zweryfikowanie potrzeb oraz oczekiwań respondentów w zakresie przyszłości gminy, a także nakreślenie ważnych kierunków rozwojowych z poziomu operacyjnego.

Kwestionariusze do przeprowadzenia badania ankietowego w formie cyfrowej zostały przygotowane zarówno jako pliki w formacie *.doc czy *.pdf, jak i w wersji elektronicznego formularza, udostępnionego na portalu www.ebadania.pl. Dokumenty w formacie *.doc miały utworzone i włączone makra, celem ułatwienia i zautomatyzowania wyboru preferowanej przez respondenta odpowiedzi.

Kwestionariusze były dystrybuowane wieloma kanałami komunikacyjnymi, w tym m.in. poprzez Urząd Gminy Jordanów Śląski oraz jednostki organizacyjne Gminy. Informacja o przeprowadzaniu ankiety została rozpowszechniona przez pracowników Urzędu również wśród sąsiadów i znajomych.

Do ostatecznej analizy statystycznej zakwalifikowano wszystkie przesłane drogą elektroniczną, jak i w wersji papierowej ankiety. W wyniku realizacji badania uzyskano łącznie **55 ankiet**, z czego zostało przesłanych: 10 ankiet dla przedsiębiorstw, 11 dla organizacji pozarządowych, 34 dla mieszkańców. Dane z kwestionariuszy zostały poddane analizie statystycznej i merytorycznej. Przy realizacji ankiet zachowano anonimowość osób ankietowanych.

Przygotowane ankiety dla mieszkańca, przedsiębiorstwa i organizacji pozarządowej przeznaczone były do samodzielnego wypełnienia. Struktura kwestionariuszy uwzględniała zarówno pytania zamknięte, jak i otwarte, przy czym zdecydowanie przeważał typ pytania zamkniętego. W wybranych pytaniach o charakterze zamkniętym uwzględniono odpowiedź „inne”, z możliwością wyszczególnienia odpowiedzi, która nie znalazła się w zaproponowanym przez autorów badania katalogu. Ponadto w ankietach pojawiły się pytania ze skalą odpowiedzi od 1 do 5 (gdzie „1” oznaczało bardzo źle, a „5” – bardzo dobrze).

Sposób pozyskiwania respondentów warunkował strukturę próby badawczej. Wyłożenie ankiet w Urzędzie, mailing, call center, bezpośrednie dostarczenie wersji papierowych ankiet czy też zamieszczenie ich w internecie, spowodowało, że wypełniały je w głównej mierze osoby zainteresowane gminą Jordanów Śląski, aktywne i dobrze zorientowane w sprawach swojego regionu.

W niżej przedstawionej analizie wypełnionych ankiet, w części pytań odpowiedzi mogą nie sumować się do 100%. Spowodowane jest to występowaniem pytań, w których respondenci mogli nie udzielić odpowiedzi. W przedstawionych tabelach są również takie, w których wynik może przekroczyć wartość 100%, co wiąże się z możliwością udzielenia więcej niż jednej odpowiedzi na pytanie.

Niniejsze opracowanie stanowi raport z przeprowadzonych badań. Przy jego opracowaniu kierowano się zasadą precyzyjnego przedstawienia wyników i unikania ich krzyżowej, głębszej interpretacji statystycznej. Dzięki temu potencjalnie zainteresowany tą problematyką czytelnik będzie miał możliwość dokonania samodzielnej analizy w oparciu o przedstawione dane ilościowe i jakościowe.



2. GMINA JORDANÓW ŚLĄSKI W PERCEPCJI MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORSTW I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

2.1. ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA MIESZKAŃCÓW

Ankieta dla mieszkańca zawiera 8 pytań oraz metryczkę. Autorzy ankiety sformułowali 6 pytań zamkniętych oraz 2 pytania otwarte.

Zakres badania ankietowego obejmował następujące obszary tematyczne:

1. Ocena potrzeby posiadania Strategii Rozwoju Gminy.
2. Ogólna ocena życia w gminie.
3. Ocena sytuacji w gminie.
4. Ocena poczucia przynależności do Gminy.
5. Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie gminy.
6. Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie gminy w latach 2014–2020.
7. Propozycja zadania do realizacji na terenie gminy w okresie 2014–2020 z punktu widzenia respondenta.
8. Plany zmiany miejsca zamieszkania w okresie najbliższych 5–7 lat.
9. Metryczka – informacje o respondentach.

METRYCZKA – INFORMACJE O RESPONDENTACH

Istotne jest, aby scharakteryzować grupę docelową, która wzięła udział w badaniu ankietowym skierowanym do mieszkańców. W tej części ankiety należało odpowiedzieć na pytania o to, jaka jest struktura płci, wieku, wykształcenia oraz zatrudnienia respondentów.

Tabela 1. Struktura płci respondentów w gminie Jordanów Śląski

PŁEĆ RESPONDENTÓW	% WYPEŁNIONYCH ANKIET
Kobieta	50
Mężczyzna	50
Razem	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Udział respondentów w badaniu pod kątem struktury płci był bardzo miarowy, gdyż kobiety i mężczyźni stanowią dokładnie po połowie osób ankietowanych. Oznacza to, że zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne gminy Jordanów Śląski rozkłada się równomiernie z punktu widzenia płci.

Tabela 2. Struktura wiekowa respondentów w gminie Jordanów Śląski

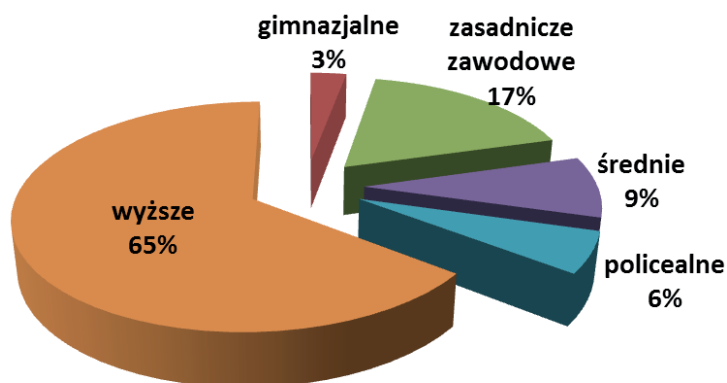
WIEK	% WYPEŁNIONYCH ANKIET
15–20	6
21–30	24
31–40	38
41–50	9
51–60	21
Powyżej 60	2
Razem	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych



Jeśli chodzi natomiast o wiek respondentów, wśród zrealizowanych ankiet najczęściej należało do osób w wieku między 31 a 40 rokiem życia, co stanowi 38% wszystkich uczestników badania. Liczną grupą to także ankietowani pomiędzy 21 a 30 rokiem życia, co stanowi z kolei 24% wszystkich wypełnionych ankiet oraz grupa wiekowa 51–60 lat, która stanowi 21% badanych. Ponadto znaczący jest udział w badaniu osób w wieku 41–50 (9%). Z kolei odsetek procentowy dwóch skrajnych grup wiekowych, tj.: między 15 a 20 rokiem życia oraz powyżej 60 lat jest najmniejszy i wynosi odpowiednio 6 i 2%. Jest to ważna informacja z perspektywy aktywizowania osób najmłodszych oraz najstarszych do zaangażowania w życie społeczne gminy. Należałoby się zastanowić przy okazji tej informacji m.in. nad poszukiwaniem innych kanałów informacyjnych dla tych grup wiekowych, a także nad diagnozą problemów w zakresie kapitału społecznego gminy. Tym bardziej, że sytuację w tym zakresie w gminie Jordanów Śląski odzwierciedla badanie realizowane w skali ogólnopolskiej przez Instytut Spraw Publicznych dotyczące społeczeństwa obywatelskiego oraz kapitału społecznego w Polsce, które wskazuje, iż udział osób w wieku 15–20 oraz powyżej 60 roku w miejscowościach poza aglomeracjami miejskimi ma tendencję do utrzymywania się na stosunkowo niskim poziomie².

Wykres 1. Struktura wykształcenia respondentów w gminie Jordanów Śląski

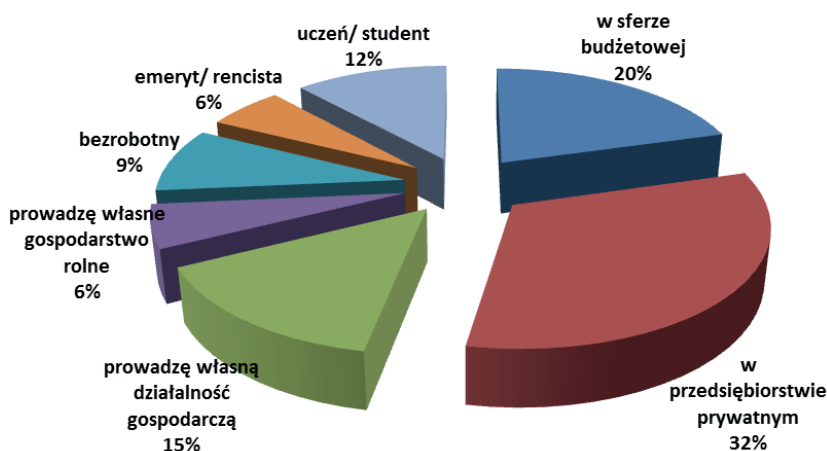


Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej wśród osób ankietowanych deklaroowało posiadanie wykształcenia wyższego (65%). Ta grupa osób dominuje w strukturze wykształcenia. Reprezentatywna była także grupa osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (17%). Niewielki jest udział w badaniu mieszkańców z wykształceniem średnim (9%), policealnym (6%) oraz gimnazjalnym (3%). Osoby z wykształceniem podstawowym w ogóle nie wzięły udziału w badaniu.

² Zob. szerzej: *Partycypacja publiczna w praktyce*, red. Anna Olech, Warszawa 2013; *Przepis na uczestnictwo. Diagnoza partycypacji publicznej w Polsce*, red. Anna Olech, Warszawa 2013. Raporty dostępne są: <http://www.isp.org.pl/publikacje,25.html>

Wykres 2. Struktura zatrudnienia w gminie Jordanów Śląski



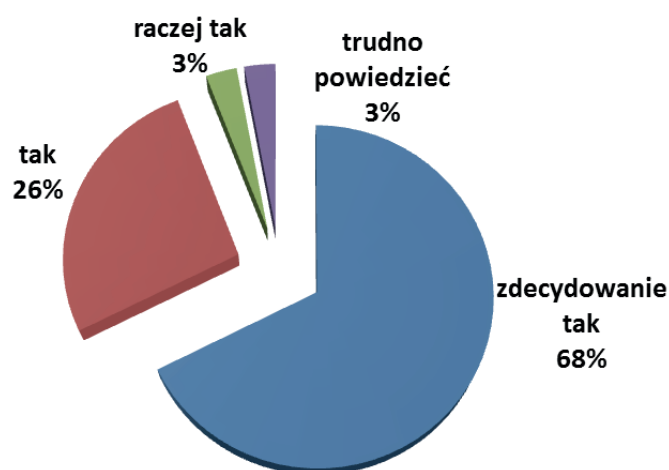
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej osób ankietowanych deklaroowało zatrudnienie w przedsiębiorstwach prywatnych (32%). Reprezentatywna była także grupa osób zatrudnionych w sferze budżetowej (20%). Niewielki jest udział osób prowadzących własną działalność gospodarczą (15%) uczniów/studentów (12%). Najmniej liczną grupę pod kątem struktury zatrudnienia stanowią osoby bezrobotne (9%), a także osoby prowadzące własne gospodarstwo rolne (6%) oraz emeryci/renciści (6%).

OCENA POTRZEBY POSIADANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI

Autorzy badania uznali za zasadne zapytanie respondentów o opinię, czy uważają oni za konieczne budowanie Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski. Ważny jest aspekt akceptacji procesu tworzenia Strategii Rozwoju, stąd istotnym jest zbadanie na samym wstępie, jakie jest podejście do tego tematu samego społeczeństwa, a także – czy występuje wśród niego i jaka jest ewentualna skala niezadowolenia.

Wykres 3. Ocena potrzeby posiadania Strategii Rozwoju



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

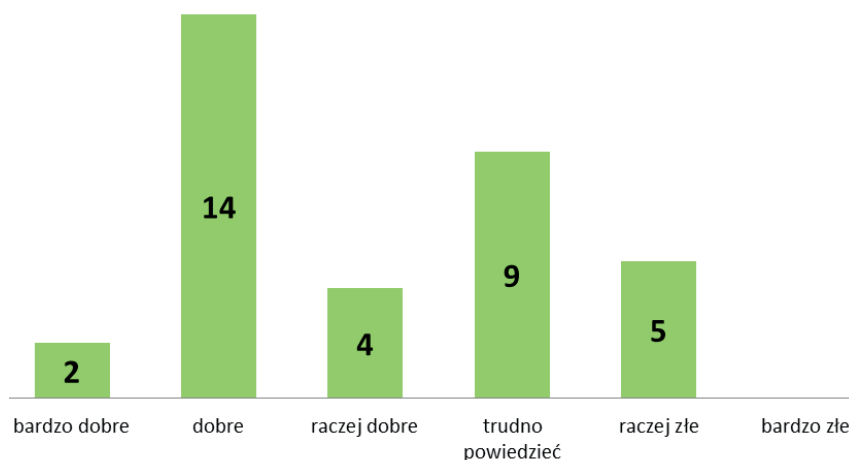
Zdecydowana większość, bo aż 97% respondentów, uznała proces budowania Strategii Rozwoju Gminy Jordanów Śląski za zasadny, w tym 68% ankietowanych uważa, że taka Strategia jest zdecydowanie potrzebna, 26% uważa, że jest potrzebna, a 3%, że jest raczej potrzebna. Zaledwie 3% ankietowanych stwierdziło, że „trudno powiedzieć”, a żaden z respondentów nie udzielił w tym pytaniu odpowiedzi negatywnej. Taka struktura wskazań oznacza, że mieszkańcy gminy Jordanów Śląski widzą potrzebę planowania strategicznego przez Urząd Gminy w oparciu o dokument Strategii Rozwoju.



OGÓLNA OCENA ŻYCIA W GMINIE JORDANÓW ŚLĄSKI

Celem pytania była próba zaprezentowania ogólnego poziomu jakości życia w gminie Jordanów Śląski. Jest to ważna informacja w szczególności przy diagnozowaniu problemów, celów oraz kierunków rozwoju gminy, które mają za zadanie podwyższenie poziomu jakości życia mieszkańców w gminie Jordanów Śląski.

Wykres 4. Ogólna ocena życia w gminie Jordanów Śląski

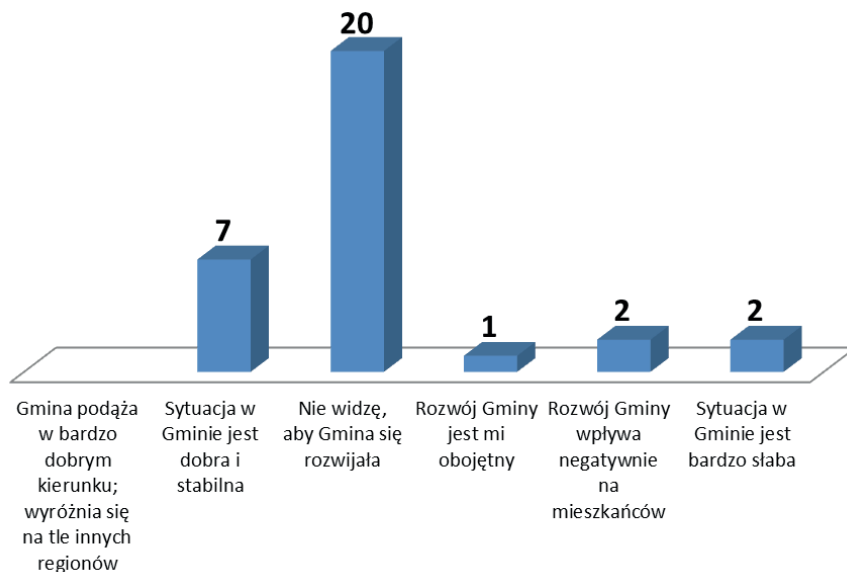


Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Należy zwrócić uwagę na odpowiedź respondentów w pytaniu o ogólną ocenę poziomu życia w gminie Jordanów Śląski. Większość osób, bo 59%, zadeklarowało, że jakość ich życia jest zadowalająca, w tym: 6% oceniło ją bardzo dobrze, 41% dobrze, a 12% raczej dobrze. Negatywnie jakość życia w gminie Jordanów Śląski oceniło 15% respondentów, wskazując, że ich ogólna ocena życia w gminie jest „raczej zła”. Natomiast 26% osób biorących udział w badaniu wskazało na trudność w zweryfikowaniu ich jakości życia w regionie. Analizując otrzymane odpowiedzi warto podkreślić, że mimo iż zdecydowanej większości respondentów żyje się dobrze w granicach gminy Jordanów Śląski, to niestety w społeczeństwie tym funkcjonuje również spora grupa osób, które są niezadowolone z warunków życia, co należy wziąć pod uwagę przy planowaniu kolejnych kierunków rozwoju gminy w najbliższym okresie.

OCENA SYTUACJI W GMINIE JORDANÓW ŚLĄSKI

Wykres 5. Ocena sytuacji w gminie Jordanów Śląski



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

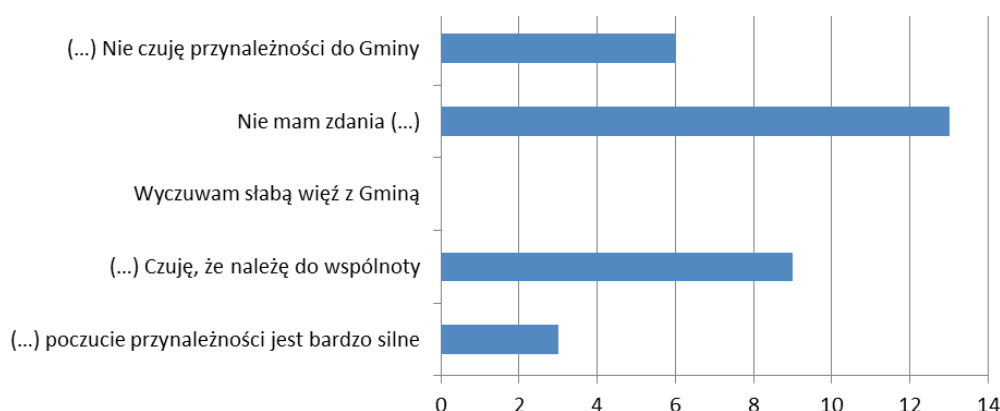


Zdecydowana większość badanych (63%) twierdzi, że nie dostrzega rozwoju gminy Jordanów Śląski. Co więcej, po 6% respondentów uważa, że rozwój gminy wpływa negatywnie na mieszkańców oraz że sytuacja w gminie jest bardzo słaba. Proporcjonalnie niewielka jest liczba ankietowanych (22%), którzy postrzegają sytuację w gminie dobrze i stabilnie. Oznacza to, że mimo sporego odsetka mieszkańców gminy Jordanów Śląski pozytywnie oceniających sytuację gminy, większość społeczeństwa nie dostrzega jej rozwoju, lub wręcz jednoznacznie stwierdza, że sytuacja w gminie jest zła i należy na nowo przemyśleć kierunki jej rozwoju.

OCENA POCZUCIA PRZYNALEŻNOŚCI DO GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI

Problematyka poruszona w pytaniu opiera się na dwóch zagadnieniach. Pierwsze to: opinia o współpracy, relacjach Gminy z mieszkańcami. Drugie to poczucie przynależności do gminy. Intencją tak sformułowanego pytania było badanie krzyżowe, z jednej strony opinii o współpracy, komunikacji Gminy z mieszkańcami, a z drugiej poczucia przynależności do wspólnoty, do gminy. Należy to pytanie potraktować jako otwierające dyskusję, a nie jako podsumowanie dotyczące interakcji pomiędzy mieszkańcem, a samorządem terytorialnym, władzą w gminie.

Wykres 6. Ocena poczucia przynależności do gminy Jordanów Śląski

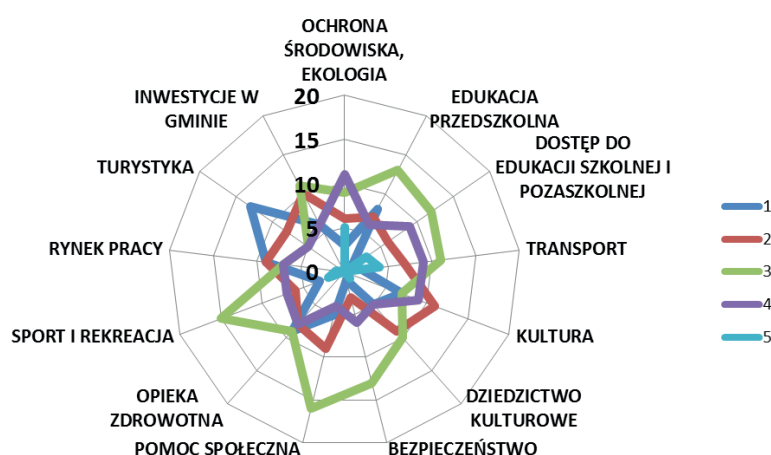


Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów (42%) stwierdziło, że nie ma zdania w zakresie oceny poczucia przynależności do gminy. Druga duża grupa ankietowanych (29%) odpowiedziała, że czuje, iż należy do wspólnoty gminy. Z kolei trzecia co do wielkości grupa respondentów (19%) wskazała wręcz odwrotnie, że nie czuje przynależności do gminy, a tylko 10% respondentów odpowiedziało, że ich poczucie przynależności do gminy jest bardzo silne. Oznacza to, że 61% ankietowanych nie odczuwa przynależność do gminy Jordanów Śląski, a 39% identyfikuje się z nią.

OCENA REALIZACJI ZADAŃ I INWESTYCJI NA TERENIE GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI

Wykres 7. Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie gminy Jordanów Śląski



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych



Wykres radarowy przedstawia linie, która odzwierciedlają skalę oceny od 1 do 5 (1 – bardzo źle, 5 – bardzo dobrze) poszczególnych kategorii. Obszary zadań, które były oceniane w tym pytaniu, to:

1. Ochrona środowiska, ekologia.
2. Edukacja przedszkolna.
3. Edukacja – dostęp.
4. Edukacja – jakość.
5. Transport.
6. Kultura.
7. Bezpieczeństwo.
8. Osoby starsze (pomoc społeczna).
9. Opieka zdrowotna.
10. Mieszkanie.
11. Rekreacja.
12. Rynek pracy.
13. Inwestycje w gminie.

Liczby 0, 5, 10... aż do 20 oznaczają liczbę ocen wyrażonych przez mieszkańców w danej kategorii.

Ogólna ocena wszystkich kategorii zadań realizowanych na terenie gminy Jordanów Śląski jest oceniana pozytywnie. Średnia ocen mieści się w większości przypadków w przedziale od 2,8 do 4,2. Najślabiej zostały ocenione dwie analizowane kategorie: transport (średnia: 2,32) oraz rynek pracy (średnia: 1,97). Najlepiej postrzegane przez mieszkańców gminy Jordanów Śląski są zadania realizowane w obszarach kultury, osób starszych oraz opieki zdrowotnej. Spośród ogółu ankietowanych: 28 mieszkańców ocenia kulturę jako dobrą, a 19 jako bardzo dobrą; z kolei zadania podejmowane na rzecz osób starszych oraz opieka zdrowotna otrzymały noty dobre od 31 respondentów, a bardzo dobre od 19 osób.

Wytaczając kierunki działania na okres 2014–2020, należy wziąć pod uwagę wskazania mieszkańców, które mówią, że silną stroną gminy Jordanów Śląski jest kultura, opieka zdrowotna oraz zadania realizowane na rzecz osób starszych. Z kolei słabą stroną jest rynek pracy i transport.

PRIORYTETOWE OBSZARY ROZWOJU NA TERENIE GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI

Kolejne pytanie bezpośrednio wynika z poprzedniego tj. oceny zadań oraz inwestycji na terenie gminy. Respondenci mieli tutaj za zadanie przedstawić, które obszary są według nich priorytetowymi w okresie 2014–2020.

Tabela 3. Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie gminy w latach 2014–2020

LP.	NAZWA OBSZARU ROZWOJU	LICZBA WSKAZAŃ W ANKIETACH
1.	OCHRONA ŚRODOWISKA, EKOLOGIA	12
2.	EDUKACJA PRZEDSZKOLNA	3
3.	DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ DO EDUKACJI SZKOLNEJ	13
4.	TRANSPORT	6
5.	KULTURA	6
6.	BEZPIECZEŃSTWO	2
7.	POMOC SPOŁECZNA	2
8.	OPIEKA ZDROWOTNA	5
9.	SPORT I REKREACJA	8
10.	RYNEK PRACY	19
11.	INWESTYCJE W GMINIE	13

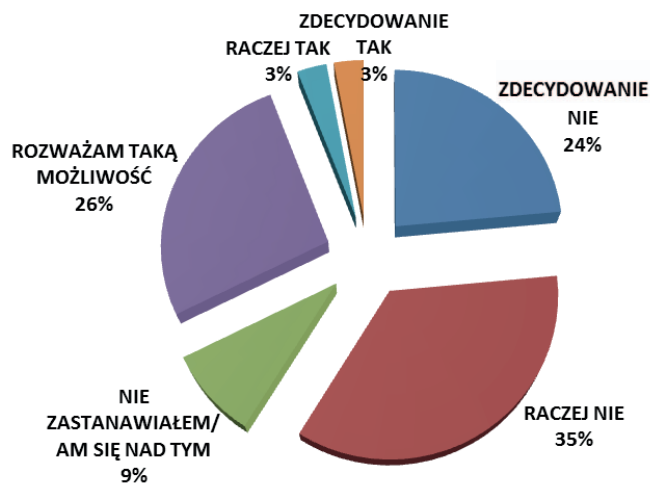
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wyróżnione zostały obszary, które według mieszkańców stanowią priorytet do rozwoju w okresie 2014–2020. Najwięcej wskazań w zakresie konieczności skoncentrowania się na szukaniu rozwiązań otrzymały takie obszary jak: rynek pracy, dostępność i jakość edukacji szkolnej, inwestycje w gminie oraz ochrona środowiska i ekologia.

PLANY RELOKACYJNE MIESZKAŃCÓW GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI

Badani odpowiadali na pytania dotyczące planów związanych ze zmianą miejsca zamieszkania poza obszar gminy. Jest to istotne pytanie w kontekście odczuć, opinii społeczeństwa o ogólnym poziomie życia, warunków, możliwości rozwoju na terenie gminy.

Wykres 8. Plany zmiany miejsca zamieszkania w okresie najbliższych 5–7 lat



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Większość ankietowanych (35% udzielonych odpowiedzi) raczej nie zamierza zmienić swojego miejsca zamieszkania poza obszar gminy, ponadto 24% respondentów zdecydowanie nie zamierza tego robić. Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, że aż 26% osób biorących udział w badaniu rozważa możliwość przeprowadzki, a kolejne 3% zdecydowanie lub raczej chce to uczynić. Taki rozkład odpowiedzi oznacza, że większość respondentów uważa, iż ich życie w gminie jest na takim poziomie, że nie zamierzają oni zmienić miejsca zamieszkania poza jej obszar. Przy wytyczaniu kolejnych kierunków rozwoju gminy Jordanów Śląski należy jednak zwrócić uwagę na głosy tej części społeczeństwa, która na chwilę obecną nie widzi szans dalszego prosperowania w jej granicach i rozważa, albo w ogóle podjęła już decyzję o zmianie miejsca zamieszkania.



2.2. ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA PRZEDSIĘBIORSTW

Kolejną grupą docelową badania ankietowego byli przedstawiciele przedsiębiorstw. Ankietyzacji poddano nie tylko firmy, które mają swoje siedziby na terenie gminy Jordanów Śląski, ale także te, które prowadzą w jej granicach działalność. Ważne było wydzielenie tematu dot. rynku pracy czy prowadzenia działalności gospodarczej, gdyż już na etapie diagnozy społeczno-gospodarczej ten obszar pojawił się jako problematyczny. Ponadto przedstawiciele przedsiębiorstw mają inną perspektywę oceny gminy niż pozostałe grupy interesariuszy.

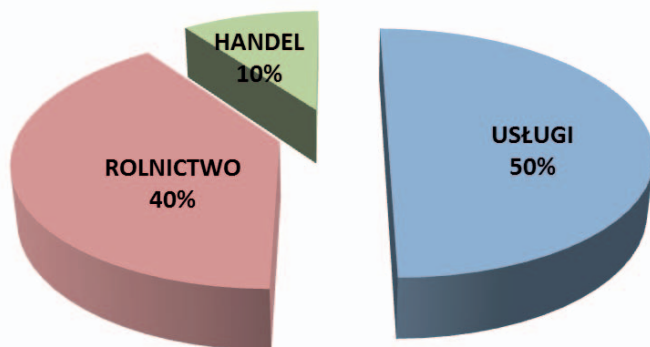
Zakres badania ankietowego obejmował następujące obszary tematyczne:

1. Dane o firmie: branża, rok rozpoczęcia działalności, wielkość zatrudnienia, siedziba firmy, miejsce wykonywania działalności.
2. Ocena rozwoju prowadzonej działalności.
3. Ocena bieżącej sytuacji finansowej.
4. Korzystanie z zewnętrznych form wsparcia finansowego.
5. Warunki prowadzenia działalności.
6. Wsparcie lokalnej działalności.
7. Propozycja zadania do realizacji na terenie gminy w okresie 2014–2020 z punktu widzenia respondenta.
8. Podejście przedstawicieli samorządu terytorialnego do przedsiębiorstwa.

DANE O FIRMIE

Na początku należy scharakteryzować grupę przedstawicieli przedsiębiorstw, która wzięła udział w badaniu ankietowym.

Wykres 9. Rodzaje branż w gminie Jordanów Śląski



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość przedstawicieli przedsiębiorstw, która wzięła udział w badaniu ankietowym reprezentuje branżę usługową (50% ankietowanych). Wśród kolejnych wskazań znalazły się: rolnictwo (40%) oraz handel (10%).

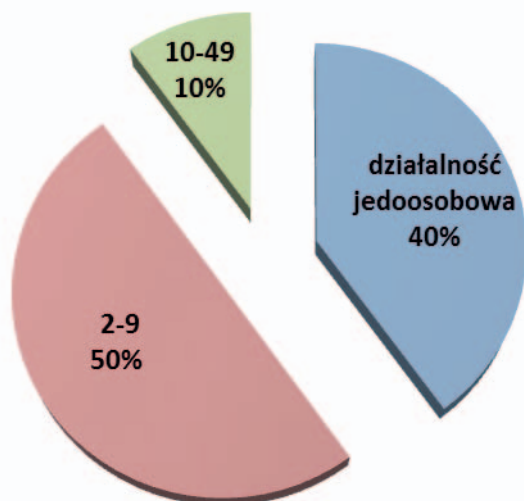
Tabela 4. Rok rozpoczęcia działalności

ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI	% WYPEŁNIONYCH ANKIET
Do 1989 r.	10
1990–2004	40
2005–2013	50
2014	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Większość firm (50%), która wzięła udział w badaniu ankietowym, powstała lub też prowadzi działalność na terenie gminy w okresie między rokiem 2005 a 2013. Z kolei 40% ankietowanych reprezentuje firmy powstałe w okresie lat 1990–2004, a 10% zostało założonych do 1989 r.

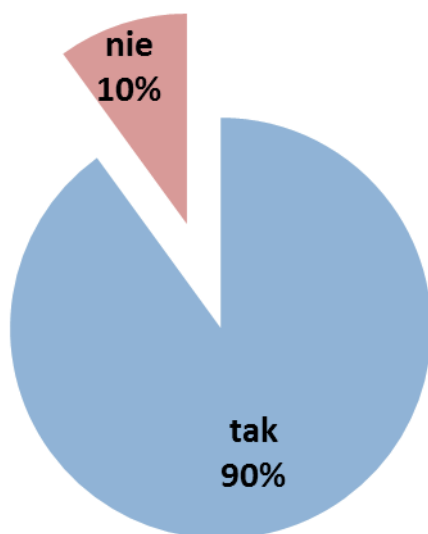
Wykres 10. Struktura wielkości zatrudnienia w gminie Jordanów Śląski



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Spośród wszystkich przedstawicieli firm, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym, 50% pracuje w mikroprzedsiębiorstwach (do 9 pracowników), 40% prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą, a 10% pracuje w małych przedsiębiorstwach (do 49 pracowników).

Wykres 11. Pierwsza siedziba firmy/pierwsze miejsce wykonywania działalności



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

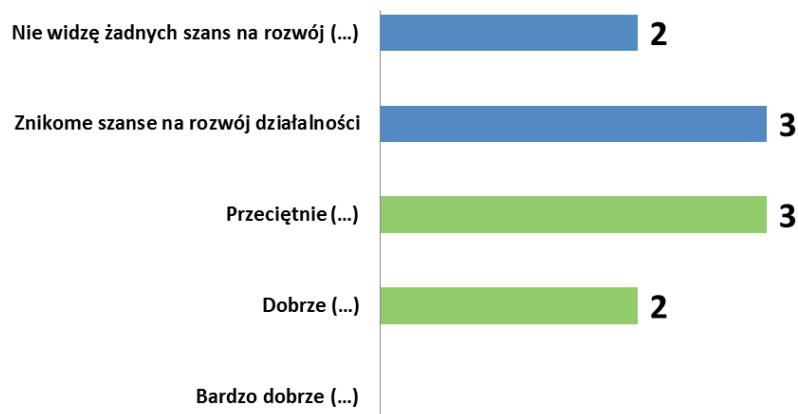
Z danych wynika, że znaczna większość respondentów (90%), która wypełniła ankietę dla przedsiębiorstw, reprezentuje firmy, które działają lub posiadają siedzibę od początku na terenie gminy Jordanów Śląski. Należałoby w dalszym procesie uspołeczniania zastanowić się nad zagadnieniem, co przyciąga firmy, a co z kolei je zniechęca do działania na terenie gminy. A zatem – co jest jej słabą, a co mocną stroną w pozyskiwaniu firm, w konkurowaniu z gminami ościennymi o nowe miejsca pracy czy nowych przedsiębiorców.



OCENA ROZWOJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Pytanie dotyczyło zarówno możliwości rozwoju samej działalności gospodarczej na terenie gminy, jak i elementu współpracy, relacji przedsiębiorca–samorząd terytorialny.

Wykres 12. Jak ocenia Pan/Pani możliwość rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej na obszarze gminy?

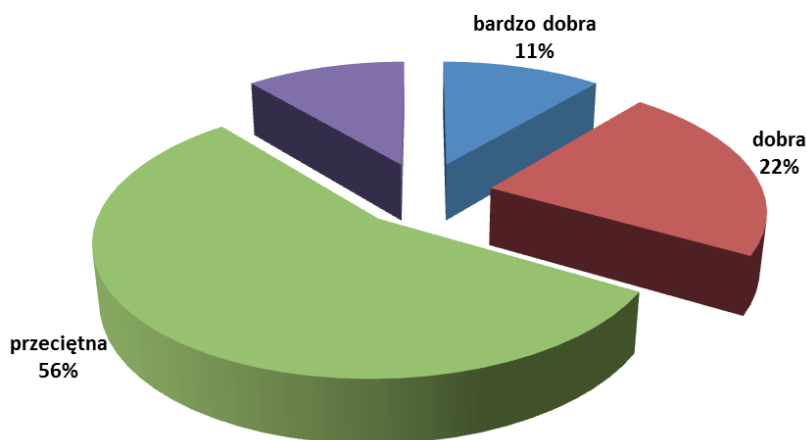


Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów (po 30% wskazań) uznało, że ma znikome lub przeciętne możliwości rozwoju na terenie gminy. Z kolei 20% respondentów oceniło te warunki jako dobre. Zatem ogólna ocena możliwości rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej na obszarze gminy jest pozytywna jeśli chodzi o dostrzeganie silnych stron działalności gospodarczej, jak i wzajemnego pola oddziaływania w relacjach firma–samorząd terytorialny. Nie należy jednak traktować tego pytania jako podsumowania analizy, a wstęp do dialogu przedsiębiorstw, samorządu terytorialnego oraz instytucji otoczenia biznesu, tym bardziej że 20% respondentów w niniejszym pytaniu udzieliło odpowiedzi, iż nie widzą oni szans na dalszy rozwój na terenie gminy prowadzonej przez siebie działalności.

OCENA BIEŻĄCEJ SYTUACJI FINANSOWEJ

Wykres 13. Jak oceniają Państwo bieżącą sytuację finansową gospodarstwa/firmy?



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena sytuacji finansowej firmy jest ogólnie pozytywna. Najwięcej osób uznaje, że ten obraz finansów jest przeciętny (56% ogółu respondentów), dobry (22% wskazań), a nawet bardzo dobry (11% odpowiedzi). Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że 11% ankietowanych wskazało, iż sytuacja finansowa ich firmy jest na bardzo złym poziomie.



KORZYSTANIE Z ZEWNĘTRZNYCH FORM WSPARCIA FINANSOWEGO

Tabela 5. Czy korzystali Państwo w ramach prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej z zewnętrznych źródeł finansowania?

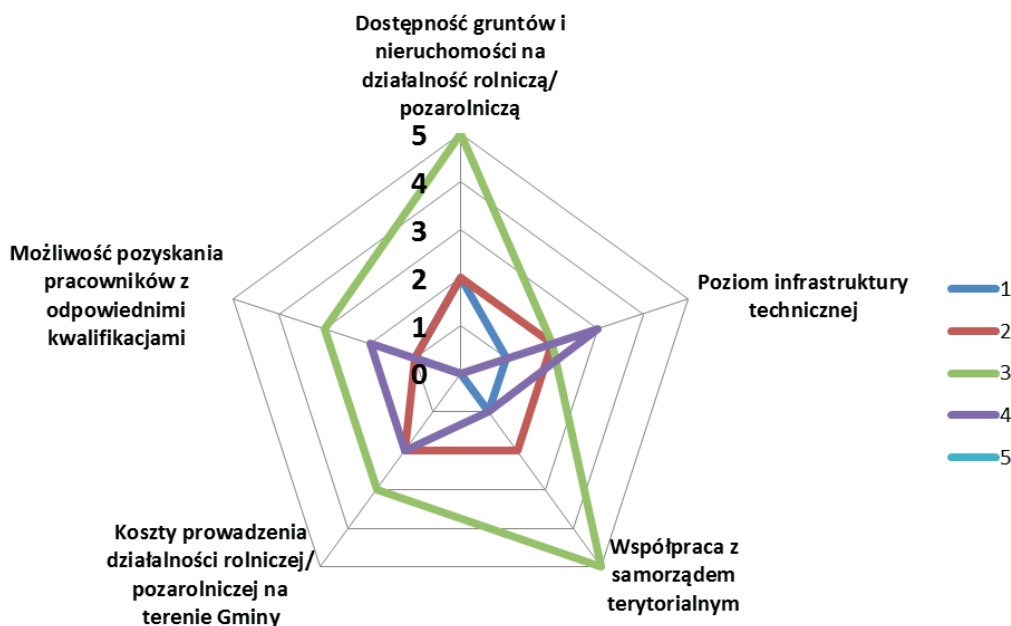
KATEGORIA	TAK	NIE
Instrumenty finansowe o charakterze komercyjnym (pożyczki, kredyty, inne)	5	6
Finansowanie ze środków europejskich (np. POKL, PO IG, pożyczki Jeremie)	3	0
Dotacje z budżetu Skarbu Państwa (np. Funduszu Pracy, PFRON, inne)	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów deklaruje, że korzystało z instrumentów finansowych o charakterze komercyjnym. Nieco mniejsza grupa wskazuje, że otrzymała dotację z funduszy europejskich. Na dalszym etapie uspołeczniania Strategii Rozwoju należałoby poruszyć kwestie dotyczące możliwości pozyskiwania środków finansowych.

WARUNKI PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI

Wykres 14. Jak ocenia Pan/Pani warunki prowadzenia działalności rolniczej/pozarolniczej na terenie gminy



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Respondenci oceniają pozytywnie przede wszystkim poziom infrastruktury technicznej, dostosowanej do potrzeb przedsiębiorstw, a także koszty prowadzenia działalności na terenie gminy Jordanów Śląski. Przeciętnie postrzegają dostępność gruntów i nieruchomości oraz współpracę z samorządem terytorialnym i możliwość pozyskania pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami.



WSPARCIE LOKALNEJ DZIAŁALNOŚCI

Tabela 6. Które z niżej przedstawionych propozycji wsparcia lokalnej działalności są realizowane na terenie gminy Jordanów Śląski?

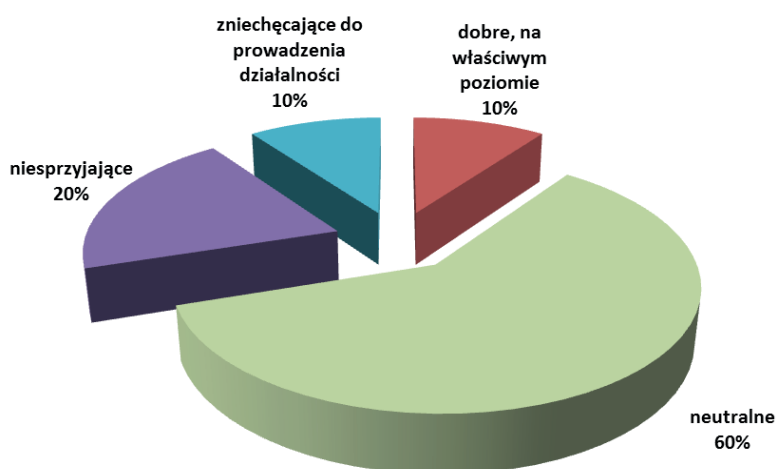
KATEGORIA	TAK	NIE
Tworzenie stref ekonomicznych	1	9
Zrzeszanie przedsiębiorców, rolników, rzemieślników	2	7
Wsparcie finansowe przedsiębiorców, rolników, rzemieślników	2	7
Poziom infrastruktury technicznej	6	3
Poziom infrastruktury logistycznej	3	6
Pomoc formalna przy zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej	7	4
Promocja przedsiębiorców, rolników, rzemieślników	1	8
Pomoc w znalezieniu lub wyszkoleniu kadry	0	9
Wsparcie w zatrudnianiu pracowników, doposażeniu stanowisk pracy	1	8
Pomoc w znalezieniu odpowiednich nieruchomości	4	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W tych odpowiedziach respondentów potwierdza się, że przedsiębiorcy są zadowoleni z poziomu infrastruktury technicznej oraz logistycznej na terenie gminy Jordanów Śląski. Ponadto ankietowani deklarują, że na terenie gminy funkcjonuje pomoc formalna przy zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej. Przedstawiciele firm uważają, że nie ma realizowanego wsparcia w zakresie znalezienia lub wyszkolenia kadry, zatrudniania pracowników, doposażenia stanowisk pracy. Badani pozytywnie oceniają tworzenie stref ekonomicznych, a także udzielanie wsparcia finansowego przedsiębiorcom, rolnikom, rzemieślnikom.

PODEJŚCIE PRZEDSTAWICIELI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO PRZEDSIĘBIORSTWA

Wykres 15. Jak oceniają Państwo podejście przedstawicieli samorządu terytorialnego do osób prowadzących działalność rolniczą/pozarolniczą?



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów uznało, że podejście, relacje przedstawicieli samorządu terytorialnego do osób prowadzących działalność gospodarczą są neutralne (60% wskazań). Natomiast 20% badanych twierdzi, że jest ono nieprzyjające, a 10% uważa, że nawet zniechęcające do prowadzenia działalności. Tylko 10% respondentów oceniło to podejście dobrze, stwierdzając, że jest ono na właściwym poziomie.



2.3. ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Ostatnia grupa docelowa, która poddana została badaniu ankietowemu to przedstawiciele organizacji pozarządowych. Środowiska organizacji pozarządowych są ważnym źródłem informacji o funkcjonowaniu społeczeństwa obywatelskiego, zrzeszania mieszkańców, poziomu rozwoju kapitału społecznego w gminie.

Zakres badania ankietowego obejmował następujące obszary tematyczne:

1. Obszar działalności organizacji pozarządowej.
2. Ocena kondycji organizacji pozarządowej.
3. Mocne strony organizacji pozarządowej.
4. Słabe strony organizacji pozarządowej.
5. Rozwój region, a fundusze pozyskiwane przez organizacje pozarządowe.
6. Współpraca z samorządem terytorialnym.
7. Formy współpracy organizacji pozarządowej z samorządem terytorialnym.
8. Rada działalności organizacji pozarządowej.
9. Potrzeby organizacji pozarządowych.
10. Propozycja zadania do realizacji na terenie gminy Jordanów Śląski w okresie 2014–2020 z punktu widzenia respondenta.

Na początku należy określić do jakich organizacji pozarządowych należą respondenci niniejszego badania ankietowego oraz jaki jest ogólny obraz środowiska NGO w gminie Jordanów Śląski. A zatem w tej części ankiet należało odpowiedzieć na pytania dotyczące obszaru działań (tutaj można było wskazać więcej niż jeden), kondycji trzeciego sektora, jego słabych i mocnych stron.

OBSZAR DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Tabela 7. Proszę zaznaczyć właściwy obszar działalności Państwa organizacji pozarządowej.

KATEGORIA	LICZBA WSKAZAŃ
POMOC SPOŁECZNA	4
DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	2
UPOWSZECHNIENIE KULTURY FIZYCZNEJ I SPORTU	2
EDUKACJA I WYCHOWANIE	4
EKOLOGIA I OCHRONA ZWIERZĄT, OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO	0
OCHRONA WOLNOŚCI I PRAW CZŁOWIEKA ORAZ SWOBÓD OBYWATELSKICH	0
KULTURA, SZTUKA, OCHRONA DÓBR KULTURY I TRADYCJI	0
OCHRONA I PROMOCJA ZDROWIA	0
PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ	0
WSPOMAGANIE I/LUB ZRZESZANIE ORGANIZACJI	0
WSPOMAGANIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	0
WSPOMAGANIE ROZWOJU WSPÓLNOT I SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH	1

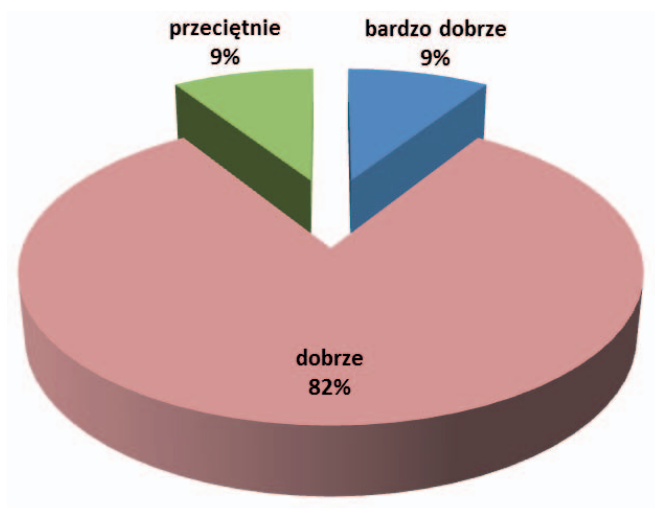
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wskazywane działania, realizowane przez środowisko pozarządowe z gminy Jordanów Śląski to przede wszystkim: edukacja i wychowanie, pomoc społeczna, a także upowszechnienie kultury fizycznej i sportu oraz działania na rzecz osób niepełnosprawnych.



OCENA KONDYCJI ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Wykres 16. Jak ocenia Pan/Pani kondycję swojej organizacji pozarządowej?



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Przedstawiciele organizacji pozarządowych deklarują w 82%, że ich kondycja jest dobra, a w 9% – przeciętna oraz bardzo dobra.

MOCNE STRONY ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Tabela 8. Jakie są mocne strony Państwa organizacji pozarządowej?

KATEGORIA	LICZBA WSKAZAŃ W ANKIETACH
Wysokie przychody	0
Duża liczba członków/pracowników	3
Rozpoznawalność organizacji w otoczeniu	6
Owocna współpraca ze społecznością lokalną	5
Wysokie kwalifikacje pracowników	1
Zaangażowanie członków/pracowników	5
Realizacja ciekawych projektów	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Jako mocne strony przedstawiciele organizacji pozarządowych z terenu gminy Jordanów Śląski wskazali przede wszystkim: rozpoznawalność organizacji w otoczeniu, owocną współpracę ze społecznością lokalną, a także zaangażowanie członków/pracowników. Głównymi zaletami środowiska NGO jest zatem społeczność lokalna, jej kapitał społeczny, chęć do angażowania się w sprawy społeczne czy kulturalne.



SŁABE STRONY ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Tabela 9. Jakie są słabe strony Państwa organizacji pozarządowej?

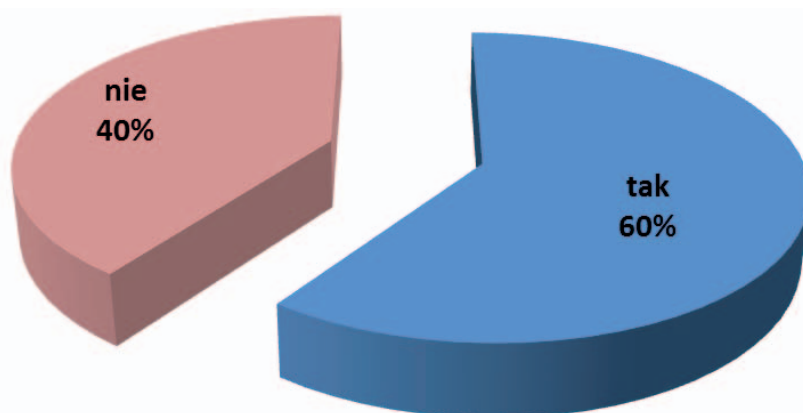
KATEGORIA	LICZBA WSKAZAŃ W ANKIETACH
Niskie przychody	3
Mała liczba członków/pracowników	2
Niska rozpoznawalność organizacji w otoczeniu	1
Słaba współpraca ze społecznością lokalną	1
Niskie kwalifikacje pracowników	0
Niskie zaangażowanie członków/pracowników	0
Brak realizacji ciekawych projektów	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ankietowani wskazali, że głównymi słabymi stronami organizacji pozarządowych funkcjonujących w granicach gminy Jordanów Śląski są przede wszystkim: niskie przychody, a także mała liczba członków/pracowników oraz brak realizacji ciekawych projektów.

ROZWÓJ REGION, A FUNDUSZE POZYSKIWANE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Wykres 17. Czy widzą Państwo szansę na rozwój regionu dzięki funduszom pozyskiwanym przez organizacje pozarządowe?



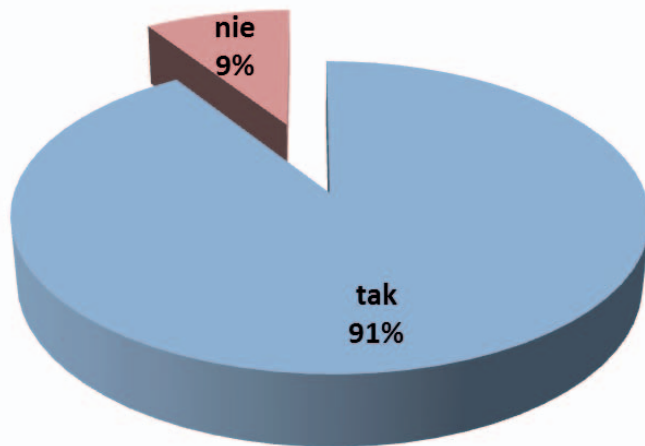
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Respondenci w zdecydowanej większości (60% wskazań) zadeklarowali, że fundusze pozyskiwane przez organizacje pozarządowe są szansą na rozwój regionu. Jest to istotne w kontekście także silnych i słabych stron organizacji pozarządowych. Ocena, że fundusze mają ważny wpływ na rozwój regionu, świadczy o tym, że należy ten proces wspierać w ramach współpracy samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych. Środki te nie są postrzegane jako pozyskiwane na własne cele organizacji, ale dla dobra ogółu społeczności lokalnej, która będzie korzystała z produktów realizowanych działań.



WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Wykres 18. Czy Państwa organizacja pozarządowa dąży do współpracy z samorządem terytorialnym?



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Pytanie dotyczyło postrzegania samorządu terytorialnego jako partnera w realizowanych działaniach, w którym respondenci jednoznacznie wskazali na chęć współpracy z samorządem, nawiązanie lub też kontynuowanie współpracy. Zdecydowana większość ankietowanych (91% wskazań) deklaruje, że ma zamiar lub współpracuje z samorządem terytorialnym. Warto by w takim razie przemyśleć, w jaki sposób do tej pory była prowadzona współpraca jednostek samorządu gminnego ze środowiskiem NGO i na odwrót, a także jak poprawić te relacje, jak rozwinąć działania partnerskie.

FORMY WSPÓŁPRACY ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Tabela 10. Zaznacz formy współpracy dotyczące Państwa organizacji pozarządowej z samorządem terytorialnym, które są stosowane w gminie Jordanów Śląski

KATEGORIA	LICZBA WSKAZAŃ
Konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych	5
Tworzenie wspólnych zespołów – doradczych, opiniujących, inicjatywnych	2
Doradztwo i udzielanie organizacjom pomocy merytorycznej w przygotowywaniu projektów i pisanu wniosków	2
Wspieranie akcji promującej przekazywanie 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego	2
Prowadzenie i udostępnianie bazy danych o organizacjach pozarządowych	4
Popularyzacja działalności organizacji pozarządowych	5

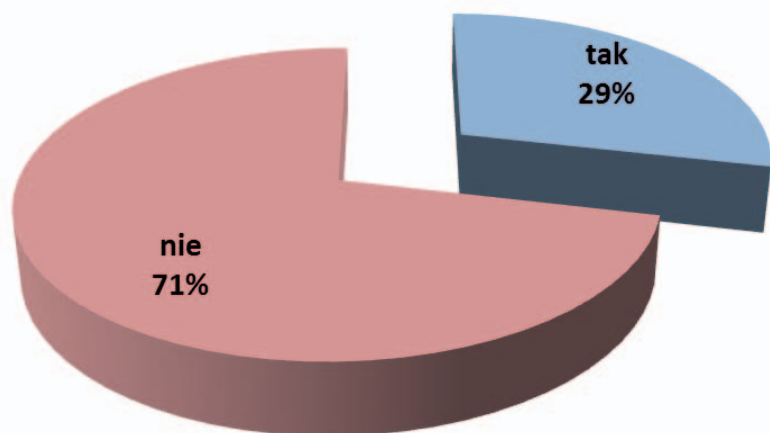
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Przedstawiciele organizacji pozarządowych najczęściej wskazywali, że w gminie Jordanów Śląski prowadzone są: konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych, popularyzację działalności organizacji pozarządowych przez samorząd, a także prowadzenie i udostępnianie bazy danych o organizacjach pozarządowych. Jest to istotna informacja ze względu na wskazane słabe strony przez respondentów, tj. przede wszystkim niskie dochody organizacji, a co za tym idzie – trudności związane z realizacją ciekawych, potrzebnych projektów na terenie gminy.



RADA DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Wykres 19. Czy w Państwa gminie działa Rada Działalności Pożytku Publicznego?



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość respondentów (71% wskazań) udzieliło odpowiedzi, że na terenie gminy Jordanów Śląski nie działa rada pożytku publicznego. Odpowiedź taka może wskazywać na faktyczny brak tego typu działalności, może jednak oznaczać brak danych o działaniach rady na terenie gminy lub na słaby przepływ informacji między radą a członkami organizacji pozarządowych.

POTRZEBY ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Tabela 11. Jakie są zgłaszane potrzeby organizacji pozarządowych z Państwa gminy?

KATEGORIE	LICZBA WSKAZAŃ
Brak odpowiedniej liczby członków/pracowników/wolontariuszy lub niedostateczne ich kwalifikacje	1
Trudności we współpracy, angażowaniu społeczności lokalnej w nawiązywaniu partnerstw z innymi podmiotami z gminy/spoza gminy	3
Trudności we współpracy z samorządem terytorialnym	2
Brak środków finansowych na działalność statutową	2
Trudności w sprostaniu wszystkim obowiązkom formalnym	1
Niewystarczająca liczba szkoleń, doradztwa dla organizacji pozarządowych	2
Braki lokalowe lub w wyposażeniu	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najczęściej zgłaszane potrzeby przez organizacje pozarządowe, które deklarują respondenci, to: trudności we współpracy, angażowaniu społeczności lokalnej, a także trudności we współpracy z samorządem terytorialnym, brak środków finansowych na działalność statutową oraz niewystarczająca liczba szkoleń, doradztwa dla organizacji pozarządowych.



3. SUGEROWANE KIERUNKI ROZWOJU GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI

Każda ankieta, zarówno skierowana do mieszkańców, przedsiębiorstw, jak i organizacji pozarządowych, zawierała tzw. kartę zadania, w której poproszono respondentów o zaproponowanie priorytetowego zadania do realizacji na terenie gminy Jordanów Śląski w okresie programowania na lata 2014–2020. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie nazwy zadania, krótkiego opisu oraz miejsca jego realizacji.

Zamieszczenie pytania w każdej ankiecie do wszystkich grup docelowych badania ankietowego miało na celu zbadanie potrzeb w zakresie zadań o charakterze inwestycyjnym lub nieinwestycyjnym (miękkim). Uwzględniono indywidualną perspektywę spojrzenia na potrzeby na terenie gminy Jordanów Śląski. Ponadto uwzględniono zróżnicowanie potrzeb u różnych grup docelowych, gdyż inne potrzeby ma przedsiębiorstwo, które działa na terenie gminy Jordanów Śląski, inne zaś mieszkańiec, a jeszcze inne organizacja pozarządowa. Jest to także ważna informacja dla władz lokalnych, powiatowych oraz wojewódzkich odnośnie potrzeb gminy.

Celem karty zadań było także wytyczenie przykładowych kierunków rozwoju gminy Jordanów Śląski. Z pewnością propozycje zawarte w karcie zadania należy traktować jak pewną próbę wskazania kierunku rozwoju dla gminy Jordanów Śląski. Elementem uzupełniającym będą m.in. konsultacje społeczne, na które zaproszeni zostaną wszyscy zainteresowani. Sam sposób dotarcia do respondentów sprawia, że katalog zadań na lata 2014–2020 należy potraktować jako otwarty. Informację podawały osoby, które są aktywne, zainteresowane sprawami regionu, uczestniczą w sprawach swojego regionu, mają kontakt z administracją publiczną.

Respondenci wskazali, że ich zdaniem priorytetowe do realizacji w okresie 2014–2020 są takie zadania jak:

PROPOZYCJE ZADAŃ DO REALIZACJI NA TERENIE GMINY – PROPOZYCJE Z ANKIET DLA MIESZKAŃCÓW

INWESTYCJE

- Budowa chodnika, kanalizacji, a także placu zabaw w Wilczkowicach; gminna komunikacja publiczna – kursy między miejscowościami gminy i do Wrocławia;
- Budowa chodników przy ruchliwych ciągach komunikacyjnych, budowa parkingu przy Ośrodku Zdrowia i przy Urzędzie Gminy;
- Stworzenie parku w Jordanowie Śląskim. (W miejscowości nie ma parku, który bez wątpienia bardzo by się przydał. Istnieje kilka miejsc, które na takowy można by zaadaptować: tereny wokół zbiornika wodnego-zalewu, „lasek” na pomniku itd.);
- Budowa ścieżki rowerowej, której przebieg zapewnia bezpieczną rekreację i kontakt z naturą;
- Remont chodnika przy ul. Wrocławskiej i w miarę możliwości remont przy pozostałych ulicach dla poprawy bezpieczeństwa; budowa drugiego placu zabaw;
- Zakup nowego autobusu szkolnego;
- Wydłużenie czasu pracy przedszkola – dostosowanie do godzin pracy rodziców;
- Chodnik od banku aż do mostu do Dankowic;
- Budynek gminny wymaga nowej elewacji;
- Renowacja świetlicy;
- Remont dróg;
- Zagospodarowanie terenów zielonych przy zbiorniku wodnym;
- Remont budynku Ośrodka Zdrowia;
- Wyrównanie dróg oraz utwardzenie (asfalt), a także oświetlenie na nowych osiedlach;
- Budowa Orlika; chodniki i ścieżki rowerowe na nowo powstałych osiedlach; transport lokalny;
- Progi zwalniające na ulicy Łąkowej, bezpieczeństwo mieszkańców mieszkających na tej ulicy.

ZADANIE NIEINWESTYCYJNE

- Organizacja darmowych szkoleń ze środków unijnych;
- Atrakcyjne zajęcia z aktywnym udziałem seniorów oraz młodzieży na świetlicach wiejskich.



PROPOZYCJE ZADAŃ DO REALIZACJI NA TERENIE GMINY – PROPOZYCJE Z ANKIET DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

INWESTYCJE

- Budowa kanalizacji;
- Renowacja elewacji.

ZADANIE NIEINWESTYCYJNE

- Bezpłatne szkolenia;
- Przeprowadzenie szkoleń z zakresu powstawania działalności (od A do Z), umiejętność zarządzania zasobami ludzkimi, tworzenie biznes planu;
- Uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

PROPOZYCJE ZADAŃ DO REALIZACJI NA TERENIE GMINY – PROPOZYCJE Z ANKIET DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

INWESTYCJE

- Budowa/przystosowanie obiektu w celu utworzenia przedszkola przeznaczonego dla dzieci, których rodzice pracują zawodowo;
- Remont budynku Urzędu Gminy – dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego obok zalewu;
- Budowa placów zabaw i świetlic we wszystkich wsiach gminy;
- Rozwój ochrony środowiska w całej gminie;
- Modernizacja boiska sportowego;
- Budowa chodników;
- Uruchomienie nowych pomieszczeń z przeznaczeniem na stołówkę i toaletę dla dzieci.

ZADANIE NIEINWESTYCYJNE

- Darmowe szkolenia dla dzieci i dorosłych;
- Aktywacja społeczna i kulturalna osób starszych;
- Dofinansowanie do różnych projektów;
- Szkolenia pracowników.

Podsumowując, w poszczególnych głosach respondentów jest określona powtarzalność kluczowych zadań: inwestycji oraz działań o charakterze nieinwestycyjnym, miękkim. Przede wszystkim zarówno mieszkańcy, przedsiębiorcy, jak i przedstawiciele organizacji pozarządowych zwracają uwagę na konieczność modernizacji oraz budowy nowych dróg, chodników, oświetlenia, zagospodarowania terenu pod rekreację. Ponadto respondenci zwracają uwagę na edukację – budowę nowych placówek, a także miejsc rekreacyjnych, sportowych oraz organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.



SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
METODOLOGIA	3
WIZJA ROZWOJU GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI	6
MISJA GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI	6
KIERUNKI ROZWOJU, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	7
ZADANIA I WSKAŹNIKI DO REALIZACJI	15
SYSTEM WDRAŻANIA I FINANSOWANIA STRATEGII	18
GŁÓWNE INSTYTUCJE I PODMIOTY ZAANGAŻOWANE WE WDRAŻANIE STRATEGII	18
FINANSOWANIE	19
SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	20
SYSTEM MONITORINGU, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII	21
ZAKOŃCZENIE	31
ZAŁĄCZNIK NR 1.	
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ GMINY	32
1. Położenie i otoczenie gminy	32
1.1. Lokalizacja i zarys historyczny	32
1.2. Zagospodarowanie i własność terenów	34
1.3. Tereny inwestycyjne	35
2. Zasoby naturalne	36
2.1. Klimat	36
2.2. Wody	36
2.3. Gleby	37
2.4. Surowce mineralne	37
2.5. Lasy	37
2.6. Energia odnawialna	37
3. Procesy demograficzne	39
3.1. Ludność	39
4. Infrastruktura społeczna	43
4.1. Edukacja	43
4.2. Kultura i sztuka	44
4.3. Sport i rekreacja	44
4.4. Bezpieczeństwo publiczne	45
4.5. Ochrona zdrowia	45
4.6. Opieka społeczna	45
4.7. Organizacje pozarządowe	46
4.8. Społeczeństwo	47
5. Sytuacja gospodarcza	48
5.1. Podmioty gospodarcze	48
5.2. Otoczenie biznesu	49
5.3. Innowacyjność gminy	49



5.4. Bezrobocie	49
5.5. Rolnictwo	50
5.6. Turystyka	51
6. Infrastruktura techniczna	53
6.1. Sieć wodociągowa	53
6.2. Sieć kanalizacyjna	53
6.3. Sieć gazowa	53
6.4. Sieć elektryczna	53
6.5. Sieć komunikacyjna	53
6.6. Zagospodarowanie odpadów stałych	55
6.7. Telefonía	55
6.8. Sieć internetowa	55
6.8. Mieszkalnictwo	55
7. Powiązania zewnętrzne	56
8. Administracja gminna	57
ZAŁĄCZNIK NR 2.	
ANALIZA SWOT	59
ZAŁĄCZNIK NR 3.	
SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	
DOTYCZĄCYCH BUDOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI NA LATA 2014–2020	63
Wstęp	63
Badanie ankietowe	63
Przebieg konsultacji społecznych	63
Przebieg warsztatów	64
Wizja rozwoju gminy Jordanów Śląski	64
Cele strategiczne i operacyjne zadania do realizacji	64
Zadania do realizacji	66
Podsumowanie	66
ZAŁĄCZNIK NR 4.	
RAPORT Z BADAŃ ANKIETOWYCH	67
1. Wstęp	67
1.1. Cel i metoda badań	67
2. Gmina Jordanów Śląski w percepcji mieszkańców, przedsiębiorstw	
i organizacji pozarządowych	69
2.1. Analiza na podstawie ankiet dla mieszkańców	69
2.2. Analiza na podstawie ankiet dla przedsiębiorstw	76
2.3. Analiza na podstawie ankiet dla organizacji pozarządowych	81
3. Sugerowane kierunki rozwoju gminy Jordanów Śląski	86



SPIS ILUSTRACJI I MAP

Rysunek 1. Harmonogram prac	4
Rysunek 2. Struktura organizacyjna procesu monitoringu Strategii rozwoju lokalnego	24
Rysunek 3. Schemat procesu monitoringu Strategii rozwoju lokalnego	26
Rysunek 4. Schemat procesu aktualizacji Strategii rozwoju lokalnego	27
ZAŁĄCZNIK NR 1.	
Rysunek 1. Herb gminy Jordanów Śląski	32
Mapa 1. Gmina Jordanów Śląski na tle województwa dolnośląskiego i powiatu wrocławskiego	32
Mapa 2. Gmina Jordanów Śląski	33

SPIS TABEL

Tabela 1. Matryca kierunków rozwoju oraz pól strategicznych i operacyjnych	7
Tabela 2. Wskaźniki ogólne	15
Tabela 3. Cele strategiczne	16
Tabela 4. Cele operacyjne	16
Tabela 5. Różnice między monitoringiem i ewaluacją	22
Tabela 6. Terminy dotyczące przekazywania dokumentów stanowiących narzędzia monitoringu i ewaluacji uczestnikom procesu	28
Tabela 7. Szczegółowy plan postępowania przy okazji przygotowania Rocznego raportu monitoringowego	29
ZAŁĄCZNIK NR 1.	
Tabela 1. Własność terenów gminy Jordanów Śląski	34
Tabela 2. Liczba ludności według płci w gminie Jordanów Śląski w latach 2008–2012	39
Tabela 3. Liczba ludności gminy Jordanów Śląski w podziale na miejscowości (stan na rok 2012)	39
Tabela 4. Porównanie gminy Jordanów Śląski z powiatem wrocławskim, województwem dolnośląskim i Polską (stan na rok 2012)	40
Tabela 5. Wskaźniki demograficzne gminy Jordanów Śląski (stan na rok 2012)	42
Tabela 6. Liczba uczniów w szkole podstawowej i gimnazjum w gminie Jordanów Śląski w latach 2008–2012 ...	43
Tabela 7. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej oraz ze świadczeń rodzinnych w gminie Jordanów Śląski (stan na rok 2012)	46
Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2008–2012 w gminie Jordanów Śląski	48
Tabela 9. Liczba pracujących i bezrobotnych osób w gminie Jordanów Śląski w latach 2008–2012	50
Tabela 10. Struktura użytkowania gruntów w gminie Jordanów Śląski (stan na rok 2010)	51
Tabela 11. Liczba gospodarstw rolnych według wielkości w gminie Jordanów Śląski (stan na rok 2010)	51
Tabela 12. Powierzchnia gospodarstw rolnych w gminie Jordanów Śląski (stan na rok 2010)	51
ZAŁĄCZNIK NR 4.	
Tabela 1. Struktura płci respondentów	69
Tabela 2. Struktura wiekowa respondentów	69
Tabela 3. Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie gminy w latach 2014–2020	74
Tabela 4. Rok rozpoczęcia działalności	76
Tabela 5. Czy korzystali Państwo w ramach prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej z zewnętrznych źródeł finansowania?	79
Tabela 6. Które z niżej przedstawionych propozycji wsparcia lokalnej działalności są realizowane na terenie gminy?	80



Tabela 7. Proszę zaznaczyć właściwy obszar działalności Państwa organizacji pozarządowej.	81
Tabela 8. Jakie są mocne strony Państwa organizacji pozarządowej?	82
Tabela 9. Jakie są słabe strony Państwa organizacji pozarządowej?	83
Tabela 10. Zaznacz formy współpracy dotyczące Państwa organizacji pozarządowej z samorządem terytorialnym, które są stosowane w gminie	84
Tabela 11. Jakie są zgłaszane potrzeby organizacji pozarządowych z Państwa gminy?	85

SPIS WYKRESÓW

ZAŁĄCZNIK NR 1.

Wykres 1. Liczba ludności w gminie Jordanów Śląski w latach 2008–2012	39
Wykres 2. Przyrost naturalny w gminie Jordanów Śląski w latach 2008–2012	41
Wykres 3. Struktura wiekowa ludności w gminie Jordanów Śląski w latach 2008–2012	41

ZAŁĄCZNIK NR 4.

Wykres 1. Struktura wykształcenia respondentów	70
Wykres 2. Struktura zatrudnienia	71
Wykres 3. Ocena potrzeby posiadania Strategii Rozwoju	71
Wykres 4. Ogólna ocena życia w gminie	72
Wykres 5. Ocena sytuacji w gminie	72
Wykres 6. Ocena poczucia przynależności do gminy	73
Wykres 7. Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie gminy	73
Wykres 8. Plany zmiany miejsca zamieszkania w okresie najbliższych 5–7 lat	75
Wykres 9. Rodzaje branż	76
Wykres 10. Struktura wielkości zatrudnienia	77
Wykres 11. Pierwsza siedziba firmy/pierwsze miejsce wykonywania działalności	77
Wykres 12. Jak ocenia Pan/Pani możliwość rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej na obszarze gminy?	78
Wykres 13. Jak oceniają Państwo bieżącą sytuację finansową gospodarstwa/firmy?	78
Wykres 14. Jak ocenia Pan/Pani warunki prowadzenia działalności rolniczej/pozarolniczej na terenie gminy	79
Wykres 15. Jak oceniają Państwo podejście przedstawicieli samorządu terytorialnego do osób prowadzących działalność rolniczą/pozarolniczą?	80
Wykres 16. Jak ocenia Pan/Pani kondycję swojej organizacji pozarządowej?	82
Wykres 17. Czy widzą Państwo szansę na rozwój regionu dzięki funduszom pozyskiwanym przez organizacje pozarządowe?	83
Wykres 18. Czy Państwa organizacja pozarządowa dąży do współpracy z samorządem terytorialnym?	84
Wykres 19. Czy w Państwa gminie działa Rada Działalności Pożytku Publicznego?	85